

WWW.STAT.GOV.RS

T ТЕНДОВИ RENDS

- ТЕМАТСКИ ТЕКСТОВИ
SUBJECT MATTER ISSUES
- АКТИВНОСТИ
ACTIVITIES
- ФИНАЛНА ТРАЖЊА
FINAL DEMAND
- СПОЉНА ТРГОВИНА
EXTERNAL TRADE
- ЗАПОСЛЕНОСТ
EMPLOYMENT
- РАСПОДЕЛА
DISTRIBUTION
- ЦЕНЕ
PRICES
- МОНЕТАРНИ СЕКТОР
MONETARY SECTOR
- ПЛАТНИ БИЛАНС
BILANCE OF PAYMENTS

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
РЕПУБЛИЧКИ ЗАВОД ЗА СТАТИСТИКУ

REPUBLIC OF SERBIA
REPUBLIC STATISTICAL OFFICE

СЕПТЕМБАР **2012** SEPTEMBER

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
РЕПУБЛИЧКИ ЗАВОД ЗА СТАТИСТИКУ**

***REPUBLIC OF SERBIA
REPUBLIC STATISTICAL OFFICE***

www.stat.gov.rs

ISSN 1820-1148

**ТРЕНДОВИ
*TRENDS***

**СЕПТЕМБАР
БЕОГРАД**

2012

***SEPTEMBER
BELGRADE***

Издавач: Републички завод за статистику,
Београд, Милана Ракића 5

За издавача: др Драган Вукмировић,
директор

The publisher: Republic Statistical Office,
Beograd, Milana Rakića 5

For the publisher: Dragan Vukmirivić, PhD
Director

Редакција:

др Миладин Ковачевић - руководилац
Мирослав Јанковић
др Драги Стојиљковић
мр Милена Раданов-Радичев
мр Нада Ђерић
Весна Златановић

Editorial board:

Miladin Kovačević, PhD - Editorial Chief
Miroslav Janković
Dragi Stojiljković, PhD
Milena Radanov-Radičev, MSc.
Nada Đerić, MSc.
Vesna Zlatanović

Анализа података и графикана: мр Нада Ђерић
База података: мр Нада Ђерић
Унос података и програмирање: мр Нада Ђерић,
Милена Миловановић,
Весна Златановић,
мр Милена Раданов-Радичев
Графикони и табеле: мр Милена Раданов-Радичев,
Весна Златановић,
мр Нада Ђерић

Analysis of data and graphs: *Nada Đerić, MSc.*
Data base: *Nada Đerić, MSc.*
Data entry and programming: *Nada Đerić, MSc.,*
Milena Milovanović,
Vesna Zlatanović,
Milena Radanov-Radičev, MSc.
Graphs and tables: *Milena Radanov-Radičev, Sc.,*
Vesna Zlatanović,
Nada Đerić, MSc

Методологија: мр Нада Ђерић,
мр Милена Раданов-Радичев
Уређивање тематских прилога:
мр Милена Раданов-Радичев,
мр Нада Ђерић,
Весна Златановић

Methodology: *Nada Đerić, MSc.,*
Milena Radanov-Radičev, MSc.
Editing subject matter issues:
Milena Radanov-Radičev, MSc.,
Nada Đerić, MSc.,
Vesna Zlatanović

Лектура: Богдана Милошевић

Proof-reading: *Bogdana Milošević*

Превод: мр Милена Раданов-Радичев,
мр Нада Ђерић,
Весна Аралица

Translating: *Milena Radanov-Radičev, MSc.,*
Nada Đerić, MSc.,
Vesna Aralica

Интернет технологија: мр Нада Ђерић,
Ирена Димић

Internet technology: *Nada Đerić, MSc.,*
Irena Dimić

Дизајн корица: мр Милена Раданов-Радичев

Design of covers: *Milena Radanov-Radičev, MSc*

Израда корица: Јован Ђерић

Covers made by: *Jovan Đerić*

Тематски прилози и коментари
изражавају мишљења аутора и, према
томе, не представљају званичне ставове
матичне институције.

*Subject matter issues and comments express the
opinions and the attitudes of the authors, therefore
they should not be taken as official attitudes of the
home office.*

С а д р ж а ј	Страна <i>Page</i>	<i>C o n t e n t s</i>
Производња и промет пољопривредних производа у свету и Републици Србији	<i>i</i>	<i>Production and trade of agricultural products in the world and in the Republic of Serbia</i>
Активности	<i>1</i>	<i>Activities</i>
Финална тражња	<i>9</i>	<i>Final demand</i>
Спољна трговина, USD	<i>15</i>	<i>External trade, USD</i>
Запосленост	<i>23</i>	<i>Employment</i>
Расподела	<i>27</i>	<i>Distribution</i>
Цене	<i>31</i>	<i>Prices</i>
Монетарни сектор	<i>37</i>	<i>Monetary sector</i>
Платни биланс, USD	<i>41</i>	<i>Balance of payment, USD</i>
Методолошка објашњења	<i>47</i>	<i>Methodological explanations</i>

РЕЧ РЕДАКЦИЈЕ

EDITORIAL

Септембарски број ТРЕНДОВА доноси заокружене податке за прво полугође, односно за првих седам, односно осам месеци текуће године. До закључења броја, за серије из сегмента Платног биланса у *USD* нису били расположиви подаци за осми месец 2012. године. Серије о девизним резервама из сегмента Монетарног сектора, такође не садрже податке за август 2012. године.

И даље су у употреби серије које се завршавају са децембром 2010, док се њихово даље праћење прекида у јануару 2011. године (*Цене на мало*, *Трошкови живота* и *Цене на мало без струје*) за потребе анализа и прерачуна других серија које то захтевају. Прве две поменуте серије се *продужују* коришћењем укупног индекса *потрошачких цена*, а трећа серија се *продужује* уз помоћ одговарајућег индекса *потрошачких цена* из кога су искључени *вода* (из *комуналних система*), *струја* и *моторна возила*, *мотоцикли* и *делови*. Овај индекс формира служба за статистику цена.

Садржај и структура презентованих серија нису мењани у односу на мартовски број ТРЕНДОВА (када су извршене становите измене у избору серија за презентацију) ни у односу на претходни број у јуну. Међутим, у овом броју ТРЕНДОВА технички су унапређени презентовани спискови изабраних серија, што доприноси једноставнијем коришћењу ове публикације.

Специјална ТЕМА овог броја је: ПРОИЗВОДЊА И ПРОМЕТ ПОЉОПРИВРЕДНИХ ПРОИЗВОДА У СВЕТУ И РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ.

The September issue of TRENDS publication presents data series for the whole first quarter then for the first six months and the first eight months of 2012. Till the conclusion of this issue, data on series Gross domestic products (RSD, constant prices) in 2002, belonging to ACTIVITIES segment were not available for the second quarter of this year.

There are still in use some series that have ceased with December 2010 data, and their follow-up ceased in January 2011 (Retail prices, Consumer prices and Retail prices electricity excluded). These series are used for analytical purposes and for recalculating other series where it is needed. The first two series mentioned have been extended by using the Consumer prices index - total, and the third one has been extended by using the adequate Consumer prices index, excluding water (from public utility systems), electricity and motor vehicles, motorcycles and parts. This index is evaluated by Department for consumer price statistics.

The content and the structure of the issues presented have not been changed since to the March issue of TRENDS (when some changes in selection of the series to be presented in the publication were made) and the structure is the same as it was in June issue of TRENDS. Starting this issue of TRENDS, there were some improvements concerning the list of the series presented in the publication (technical improvements mostly).

The special TOPIC of this issue is: PRODUCTION AND TRADE OF AGRICULTURAL PRODUCTS IN THE WORLD AND IN THE REPUBLIC OF SERBIA.

ПРОИЗВОДЊА И ПРОМЕТ ПОЉОПРИВРЕДНИХ ПРОИЗВОДА
У СВЕТУ И РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

PRODUCTION AND TRADE OF AGRICULTURAL PRODUCTS
IN THE WORLD AND IN THE REPUBLIC OF SERBIA

Весна Златановић
Републички завод за статистику

Vesna Zlatanović
Republic Statistical Office

САЖЕТАК

SUMMARY

У једном од претходних бројева „Трендова“ (децембар 2011. године) дат је осврт на потрошњу најважнијих група пољопривредно-прехранбених производа по становнику у свету и Републици Србији. Циљ овог рада је да се прикаже кретање производње и промета (извоза и увоза) неких важнијих пољопривредно-прехранбених производа у свету и код нас.

Извори података на којима се базира ова анализа су међународне статистичке публикације (*Food and Agriculture Organization of the United Nations – FAO*), као и публикације Републичког завода за статистику (Билтен и саопштења статистике пољопривреде).

In one of the previous issues of Trends publication (December, 2011), an overview on the consumption of the most important groups of agricultural and food products, per capita, in the world and in the Republic of Serbia, was given. The aim of this paper is to show the trends of movement of production and trade (exports and imports) of such products.

Data sources, on which this analysis is based on, are the international statistical publications (Food and Agriculture Organization of the United Nations – FAO) and the publication of the Statistical Office of Serbia (Press Bulletin and agricultural statistics).

1. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Пољопривреда је делатност која се бави гајењем биљака и животиња с циљем производње производа који примарно задовољавају прехранбене потребе становништва.

У овом раду су, кроз испољене тенденције у кретању обима производње и промета, приказане земље које су највећи произвођачи (првих пет у свету) и највећи извозници и увозници посматраних производа. Такође, дата су учешћа тих земаља у светској производњи, извозу и увозу, као и производња по становнику. Поред тога, приказане су земље у које Република Србија највише извози и из којих увози поменуте производе.

Анализа података обухватила је последње расположиве податке, раздобље од 2008–2010. године (трогодишњи просеци).

2. ПШЕНИЦА

Пшеница је најважнија житарица у смислу распрострањености, производње, потрошње и хранљиве вредности. Користи се за добијање брашна за хлеб и пецива, за ферментацију у производњи пива и алкохола, за производњу фармацеутских производа итд. Такође се користи за исхрану стоке у млевеном стању.

Производња – Светска производња пшенице износи 674 милиона тона (2008–2010, *табела 1*). Просечна светска производња пшенице по становнику је око 98 килограма. Земља која је највећи произвођач пшенице у свету је Кина, са 114 милиона тона, што чини 17%

светске производње. Поред ње, велики светски произвођачи пшенице су: Индија, Сједињене Америчке Државе, Руска Федерација и Француска. У оквиру ових пет највећих произвођача пшенице остварује се 52% светске производње овог производа.

Пшеница се у Републици Србији узгаја на око 513 хиљада хектара, са просечним приносом по хектару од 3,8 тона. Просечна производња пшенице у Републици Србији у посматраном периоду износила је око 2 милиона тона, односно 196 килограма по становнику. Учешће пшенице у укупној вредности пољопривредне производње Републике Србије износи 6,8%. Учешће Републике Србије у светској производњи пшенице је скромних 0,3%.

Промет – У међународном промету се налази око 140 милиона тона пшенице, што представља око 21% укупне светске производње. Сједињене Америчке Државе су највећи извозници пшенице у свету, са 26 милиона тона и учешћем у светском извозу од 19%. Поред Сједињених Америчких Држава, највећи извозници су: Канада (13%), Француска (12%), Руска Федерација (10%) и Аустралија (9%). Учешће Републике Србије у светском извозу пшенице износи свега 0,1%. Вредност извоза пшенице у Републици Србији (2009) износила је 35462 хиљаде долара. Извезено је 207 хиљ. тона, што је износило 10% домаће производње. Највише је извезено у Либију (39%), затим у Македонију (22%), Босну и Херцеговину (20%) итд. У

посматраном периоду водећи увозник пшенице у свету је ЕУ (27), са 6,6 милиона тона. Велики увозници су још и Алжир, Египат, Италија и Јапан, чија су појединачна учешћа у светском увозу 4–5%. У светском увозу

пшенице Република Србија учествује са симболичних 0,001%.

Вредност увоза пшенице у Републици Србији (2009) износила је 207 хиљада долара. Највише је увезено из Хрватске (48%), Мађарске (23%) и Македоније (21%).

Табела 1. Производња, извоз и увоз пшенице у свету (2008–2010)¹

ПРОИЗВОДЊА							
	Свет	Кина	Индија	Сједињене Америчке Државе	Руска Федерација	Француска	Република Србија
Производња (хиљ. тона)	673686	114251	79987	62828	55671	38515	1931
Учешће у свету (%)	100,0	17,0	11,9	9,3	8,3	5,7	0,3
Производња по становнику (кг)	98	85	68	202	394	621	196
ИЗВОЗ							
	Свет	Сједињене Америчке Државе	Канада	Француска	Руска Федерација	Аустралија	Република Србија
Количина (хиљ. тона)	140227	26018	17530	16582	14271	12903	135
Учешће у свету (%)	100,0	18,6	12,5	11,8	10,2	9,2	0,1
УВОЗ							
	Свет	ЕУ (27)	Алжир	Египат	Италија	Јапан	Република Србија
Количина (хиљ. тона)	134163	6621	6317	6194	5961	5628	2
Учешће у свету (%)	100,0	4,9	4,7	4,6	4,4	4,2	0,001

¹ FAO – Food and Agriculture Organization of the United Nations, Rome.

3. КУКУРУЗ

Кукуруз се употребљава за исхрану људи и домаћих животиња, као и за индустријску производњу (у прехранбеној индустрији, фармацеутској, текстилној и хемијској).

Производња – У свету се производи око 830 милиона тона кукуруза, односно по становнику 120 килограма (2008–2010, табела 2). Светски лидер у производњи кукуруза су Сједињене Америчке Државе, са учешћем од 38% у светској производњи (просечно по становнику 1022 килограма), а затим следе Кина (20%), Бразил (7%), Мексико (3%) и Аргентина (2%). Кукуруз се у нашој земљи гаји на око 1,2 милиона хектара са просечним приносом по хектару од 5,3 тоне. У посматраном периоду просечна производња кукуруза у Републици Србији износила је око 6,6 милијарди тона, изражено по становнику 669 килограма. Учешће кукуруза у укупној вредности пољопривредне производње Републике Србије износи 25,8%. У светској производњи кукуруза Република Србија учествује са 0,8% и заузима 15. место у свету.

Промет – Највећи извозник кукуруза у свету је и највећи произвођач – Сједињене Америчке Државе, које чине половину светског извоза. Поред Сједињених Америчких Држава велики извозници су и: Аргентина (12%), Бразил (7%), Француска (6%) и Украјина (5%).

У светском извозу кукуруза Република Србија у посматраном периоду учествује са око 1%. Вредност извоза кукуруза у Републици Србији (2009) износила је

288129 хиљада долара. Највише је извезено у Румунију (69%), затим у Босну и Херцеговину (8%), Бугарску (5%) и Македонију (4%).

Највећи увозник кукуруза у свету је Јапан, са 16 милиона тона. Поред Јапана велики увозници кукуруза су и Мексико, Република Кореја, ЕУ (27) и Шпанија. Учешћа ових земаља заједно чине 44% светског увоза.

Учешће Републике Србије у светском увозу кукуруза је симболично 0,003%. Вредност увоза кукуруза у Републици Србији (2009) износила је 7991 хиљаду долара. Највише је увезено из Мађарске (27%), затим Хрватске (20%) и Аргентине (15%)

4. ШЕЋЕРНА РЕПА

Шећерна репа је основна сировина за производњу шећера а користи се и у фармацеутској индустрији.

Производња – Светска производња шећерне репе износи око 226 милиона тона, а просечна светска производња по становнику је око 33 килограма (табела 3). Највећи произвођачи шећерне репе у свету су: Француска, са учешћем у светској производњи од 14%; Сједињене Америчке Државе (13%), Руска Федерација и Немачка, чије је учешће уједначено и износи 11%, и Турска (7%). У оквиру ових пет највећих произвођача шећерне репе остварује се 56% светске производње овог производа. Шећерна репа се у Републици Србији узгаја на око 59 хиљада хектара са просечним проносом од

47,8 тона по хектару. Просечна производња шећерне репе у Републици Србији у посматраном периоду износила је 2,8 милиона тона, односно 285 килограма по становнику. Учешће шећерне репе у укупној вредности пољопривредне производње Републике Србије износи 1,7%. По производњи шећерне репе, Република Србија се налази на 17. месту у свету, са учешћем у светској производњи од 1,2%.

Промет – Међународни промет шећерне репе је веома мали и износи 0,2% светске производње овог производа. У посматраном периоду највећи извозници шећерне репе су: Аустрија, са учешћем у светском извозу од 48%; затим следе Република Србија (22%), Мађарска (15%), Холандија (7%) и Немачка (3%).

Учешће ових пет земаља у светском извозу шећерне репе је чак 96%. Вредност извоза шећерне репе у Републици Србији (2009) износио је 5044 хиљаде долара. Највише је извезено у Хрватску (99,8%) и Пољску (0,2%).

Водећи увозник шећерне репе у свету је Немачка, са учешћем од 44% светског увоза. Затим следе: Хрватска (27%), Велика Британија и Швајцарска (са учешћем од по 3%) и Холандија (2%). У светском увозу шећерне репе Република Србија учествује са симболичних 0,003%. Вредност увоза шећерне репе у Републици Србији (2009) износила је 11 хиљада долара. Шећерна репа је увезена из Холандије (100%).

Табела 2. Производња, извоз и увоз кукуруза у свету (2008–2010)

ПРОИЗВОДЊА							
	Свет	Сједињене Америчке Државе	Кина	Бразил	Мексико	Аргентина	Република Србија
Производња (хиљ. тона)	830533	318619	169228	55238	22588	19272	6587
Учешће у свету (%)	100,0	38,4	20,4	6,7	2,7	2,3	0,8
Производња по становнику (кг)	120	1022	127	288	208	483	669
ИЗВОЗ							
	Свет	Сједињене Америчке Државе	Аргентина	Бразил	Француска	Украјина	Република Србија
Количина (хиљ. тона)	101275	50954	11959	7107	6435	4995	1076
Учешће у свету (%)	100,0	50,3	11,8	7,0	6,4	4,9	1,1
УВОЗ							
	Свет	Јапан	Мексико	Република Кореја	ЕУ (27)	Шпанија	Република Србија
Количина (хиљ. тона)	99477	16326	8203	8178	6282	4746	3
Учешће у свету (%)	100,0	16,4	8,2	8,2	6,3	4,8	0,003

Табела 3. Производња, извоз и увоз шећерне репе у свету (2008–2010)

ПРОИЗВОДЊА							
	Свет	Француска	Сједињене Америчке Државе	Руска Федерација	Немачка	Турска	Република Србија
Производња (хиљ. тона)	225949	32464	28318	25381	24260	16902	2807
Учешће у свету (%)	100,0	14,4	12,5	11,2	10,7	7,5	1,2
Производња по становнику (кг)	33	523	91	180	295	229	285
ИЗВОЗ							
	Свет	Аустрија	Република Србија	Мађарска	Холандија	Немачка	
Количина (хиљ. тона)	506	244	109	76	37	19	
Учешће у свету (%)	100,0	48,3	21,6	15,0	7,3	3,7	
УВОЗ							
	Свет	Немачка	Хрватска	Велика Британија	Швајцарска	Холандија	Република Србија
Количина (хиљ. тона)	685	301	186	23	20	14	0,02
Учешће у свету (%)	100,0	44,0	27,1	3,4	2,9	2,1	0,003

Табела 4. Извоз и увоз рафинисаног шећера у свету (2008–2010)

ИЗВОЗ							
	Свет	Бразил	Тајланд	Француска	Немачка	Уједињени Арапски Емирати	Република Србија
Количина (хиљ. тона)	21182	6108	2369	2005	902	801	186
Учешће у свету (%)	100,0	28,8	11,2	9,5	4,3	3,8	0,9
УВОЗ							
	Свет	Италија	Индонезија	Сједињене Америчке Државе	Ирак	Шпанија	Република Србија
Количина (хиљ. тона)	20630	967	852	822	738	609	4
Учешће у свету (%)	100,0	4,7	4,1	4,0	3,6	3,0	0,02

Промет – Највећи извозник рафинисаног шећера у свету је Бразил, са 6,1 милиона тона и учешћем у светском извозу од 29% (табела 4). Поред њега, велики извозници су и: Тајланд (11%), Француска (9%), Немачка и Уједињени Арапски Емирати (са учешћем од по 4%). Учешће ових пет земаља у светском извозу износи 58%.

Република Србија у светском извозу рафинисаног шећера учествује са 0,9%. Вредност извоза рафинисаног шећера у Републици Србији (2009) износио је 137386 хиљада долара. Највише је извезено у Мађарску (27%), Грчку (22%), Румунију (12%) и Бугарску (8%).

Највећи увозник шећера у свету је Италија, са 967 хиљада тона и учешћем у светском увозу од 5%. Затим следе: Индонезија, Сједињене Америчке Државе и Ирак, са учешћем од по 4%, потом Шпанија (3%).

Учешће Републике Србије у светском увозу рафинисаног шећера је 0,02%. Вредност увоза рафинисаног шећера у Републици Србији (2009) износила је 869 хиљада долара. Највише је увезено из Бразила (58%), Сједињених Америчких Држава (27%), Мађарске (5%) и Македоније (3%).

5. СОЈА

Табела 5. Производња, извоз и увоз соје у свету (2008–2010)

ПРОИЗВОДЊА							
	Свет	Сједињене Америчке Државе	Бразил	Аргентина	Кина	Индија	Република Србија
Производња (хиљ. тона)	238595	87592	61899	43303	15202	9923	414
Учешће у свету (%)	100,0	36,7	25,9	18,1	6,4	4,2	0,2
Производња по становнику (кг)	35	281	322	1086	11	8	42
ИЗВОЗ							
	Свет	Сједињене Америчке Државе	Бразил	Аргентина	Парагвај	Канада	Република Србија
Количина (хиљ. тона)	80282	37251	26531	8013	2909	2065	2
Учешће у свету (%)	100,0	46,4	33,0	10,0	3,6	2,6	0,003
УВОЗ							
	Свет	Кина	ЕУ (27)	Јапан	Холандија	Мексико	Република Србија
Количина (хиљ. тона)	79173	42224	13510	3583	3531	3466	22
Учешће у свету (%)	100,0	53,3	17,1	4,5	4,5	4,4	0,03

Соја се користи за исхрану стоке, затим као уље (сировина за даљу прераду), у људској исхрани и као важна сировина у прехранбеној индустрији.

Производња – Производња соје у свету је око 238 милиона тона, односно по становнику око 35 килограма (табела 5). Светски лидер у производњи соје су Сједињене Америчке Државе, са 87,6 милиона тона и учешћем у светској производњи од 37%. Поред њих,

велики светски произвођачи су: Бразил (26%) и Аргентина (18%). Затим следе Кина и Индија, са учешћем од по 6%, односно 4% у светској производњи. Међу приказаних пет највећих светских произвођача соје, највећу производњу по становнику има Аргентина (1086 килограма).

Соја се у нашој земљи гаји на око 153 хиљаде хектара, са просечним приносом по хектару од 2,7 тона.

Учешће Републике Србије у светској производњи соје је скромних 0,2%, а производња соје по становнику је 42 килограма.

Промет – Светски промет соје износи око 80 милиона тона, што представља нешто више од трећине светске производње. Највећи извозник соје у свету су Сједињене Америчке Државе, са учешћем у светском извозу од 46%. Затим следе Бразил (33%), Аргентина (10%), Парагвај (4%) и Канада (3%). Запажа се да извоз наведених пет земаља чини 96% светског извоза.

У светском извозу соје Република Србија у посматраном периоду учествује симболично са 0,003%. Вредност извоза соје у Републици Србији (2009) износио је 1843 хиљаде долара. Највише је извезено у Данску (46%), затим у Македонију (20%), Италију (17%) и Босну и Херцеговину (12%).

Највећи увозник соје у свету је Кина, са 42,2 милиона тона, што чини више од половине светског увоза. Поред ње, значајни увозници соје су и: ЕУ (27%), са учешћем од 17%; Јапан (5%), Холандија и Мексико, чије је учешће уједначено и износи 4%.

Учешће Републике Србије у светском увозу соје је 0,03%. Вредност увоза соје у Републици Србији (2009) износила је 20517 хиљада долара. Највише је увезено из Бразила (78%) и Хрватске (22%).

6. КРОМПИР

Кромпир је једна од важнијих намирница у људској исхрани. По распрострањености у свету налази се на четвртом месту, иза кукуруза, пшенице и пиринча. Користи се и као сточна храна, и као важна сировина у прехранбеној, фармацеутској, хемијској индустрији итд.

Производња – Производња кромпира у свету је око 328 милиона тона (*табела 6*). Просечна светска производња кромпира је око 48 килограма по становнику. Са учешћем од 22% у светској производњи,

Кина је највећи произвођач кромпира у свету. Затим следе Индија (11%), Руска Федерација (8%), Украјина и Сједињене Америчке Државе, са учешћем од по 6%.

Кромпир се у Републици Србији узгаја на око 79 хиљада хектара са просечним приносом од 11,5 тона по хектару. Учешће кромпира у укупној вредности пољопривредне производње Републике Србије износи 3,0%. Учешће Републике Србије у светској производњи кромпира (у посматраном периоду) износи скромних 0,3%. Производња кромпира по становнику у Републици Србији је 89 килограма.

Промет – Светски промет кромпира износи око 10 милиона тона, што представља свега 3,1% производње овог производа. Највећи извозник кромпира у свету је Француска, са 1,9 милиона тона и учешћем у светском извозу од 19%. Поред ње, велики извозници су и: Холандија (16%), Немачка (15%), Белгија (7%), и Канада (6%). Учешће наведених земаља у светском извозу кромпира је 63%.

Учешће Републике Србије у светском извозу кромпира је свега 0,1%. Вредност извоза кромпира у Републици Србији (2009) износила је 1855 хиљада долара. Највише је извезено у Босну и Херцеговину (51%), затим у Македонију (45%) и Молдавију (23%).

У светским размерама највећи увозник кромпира је Белгија, са 1,3 милиона тона и учешћем у светском увозу од 13%. Поред Белгије значајни увозници кромпира су и Холандија (11%), Шпанија (7%), Италија и Немачка, чији је увоз уједначен и износи 6%.

Учешће Републике Србије у светском увозу кромпира је 0,1%. Вредност увоза кромпира у Републици Србији (2009) износила је 2661 хиљаду долара. Највише је увезено из Немачке (32%), затим Холандије (17%), Македоније и Данске (по 15%) и Босне и Херцеговине (13%).

Табела 6. Производња, извоз и увоз кромпира у свету (2008–2010)

ПРОИЗВОДЊА							
	Свет	Кина	Индија	Руска Федерација	Украјина	Сједињене Америчке Државе	Република Србија
Производња (хиљ. тона)	327865	72973	35209	27040	19305	18802	876
Учешће у свету (%)	100,0	22,3	10,7	8,2	5,9	5,7	0,3
Производња по становнику (кг)	48	55	30	191	420	60	89
ИЗВОЗ							
	Свет	Француска	Холандија	Немачка	Белгија	Канада	Република Србија
Количина (хиљ. тона)	10012	1927	1593	1536	717	555	11
Учешће у свету (%)	100,0	19,2	15,9	15,3	7,2	5,5	0,1
УВОЗ							
	Свет	Белгија	Холандија	Шпанија	Италија	Немачка	Република Србија
Количина (хиљ. тона)	9898	1300	1130	730	590	555	7
Учешће у свету (%)	100,0	13,1	11,4	7,4	6,0	5,6	0,1

7. ПАРАДАЈЗ

Парадајз има широку употребу у исхрани становништва. Користи се у свежем облику и у облику прерађевина (парадајз пире, кечап, сокови и др.)

Производња – Светска производња парадајза је око 147 милиона тона, односно по становнику 21 килограм (табела 7). Највећи произвођач у свету је Кина, са учешћем од 29%, а затим следе Сједињене Америчке Државе (9%), Индија (8%), Турска (7%) и Египат (6%). Учешће свих пет земаља у светској производњи је 59%.

Парадајз се у нашој земљи гаји на око 20 хиљада хектара, са просечним приносом по хектару од 9,2 тоне. У светској производњи парадајза Република Србија учествује са 0,1%, са производњом по становнику од 19 килограма.

Промет – Међу пет земаља које имају највећу производњу парадајза само је Турска значајнији извозник, док остале земље производе за своје потребе. Највећи извозник парадајза у свету је Мексико, са 1089

хиљада тона и 18% учешћа, затим следе Холандија (15%), Шпанија (14%), Турска (8%) и Јордан (7%).

Учешће Републике Србије у светском извозу парадајза у посматраном периоду је 0,1%. Вредност извоза парадајза у Републици Србији (2009) износила је 490 хиљада долара. Највише је извезено у Македонију (59%), затим у Босну и Херцеговину (20%), Бугарску (14%) и Руску Федерацију (4%).

Највећи увозник парадајза у свету су Сједињене Америчке Државе, са 1,1 милиона тона и учешћем од 19% у светском увозу. Потом следе Руска Федерација и Немачка, чије су учешћа уједначена (11%), и Француска и ЕУ, са учешћем од по 8%. Ових пет земаља чине 58% светског увоза.

Република Србија у светском увозу парадајза учествује са 0,4%. Вредност увоза парадајза у Републици Србији (2009) износила је 18071 хиљаду долара. Највише је увезено из Македоније (84%), затим Турске (11%) и Босне и Херцеговине (3%).

Табела 7. Производња, извоз и увоз парадајза у свету (2008–2010)

ПРОИЗВОДЊА							
	Свет	Кина	Сједињене Америчке Државе	Индија	Турска	Египат	Република Србија
Производња (хиљ. тона)	146902	42395	13273	11144	10594	9342	185
Учешће у свету (%)	100,0	28,9	9,0	7,6	7,2	6,4	0,1
Производња по становнику (кг)	21	32	43	9	143	115	19
ИЗВОЗ							
	Свет	Мексико	Холандија	Шпанија	Турска	Јордан	Република Србија
Количина (хиљ. тона)	6220	1089	949	884	491	413	4
Учешће у свету (%)	100,0	17,5	15,3	14,2	7,9	6,6	0,1
УВОЗ							
	Свет	Сједињене Америчке Државе	Руска Федерација	Немачка	Француска	ЕУ (27)	Република Србија
Количина (хиљ. тона)	6013	1153	684	656	509	499	24
Учешће у свету (%)	100,0	19,2	11,4	10,9	8,5	8,3	0,4

8. ЈАБУКА

Јабука нема велику енергетску вредност али је богата минералима, витаминима и осталим корисним састојцима. Поред коришћења у свежем стању, јабуке се прерађују и користе у виду ракије, сирћета, сокова, џемова и др.

Производња – Светска производња јабука је 69,6 милиона тона, што по становнику износи 10 килограма (табела 8). Лидер у овој производњи је Кина, са 31,6 милиона тона, што чини чак 45% светске производње овог воћа. Иза ње су: Сједињене Америчке Државе (6%), Турска и Пољска, са учешћем од по 4%, и Италија (3%).

У Републици Србији број стабала јабуке способних за род износи 15,5 милиона, са приносом од 16,2 килограма по стаблу. Учешће јабука у укупној

вредности пољопривредне производње Републике Србије износи 1,1%. Учешће Републике Србије у светској производњи јабуке је 0,4%.

Промет – Земље које су највећи произвођачи јављају се и као највећи извозници (осим Турске). Водећи извозник је Кина, са учешћем од 15% у светском извозу овог воћа. Иза Кине су: Сједињене Америчке Државе (10%), Чиле и Италија (9%) и Пољска (8%). Ових пет земаља покривају половину светског извоза овог производа.

Република Србија у светском извозу јабука учествује са 0,5%. Вредност извоза јабука у Републици Србији (2009) износила је 14964 хиљаде долара. Највише је

извезено у Руску Федерацију (80%), затим у Босну и Херцеговину (7%) и Немачку (5%).

У посматраном периоду водећи увозник јабуке у свету је Руска Федерација, са 1,1 милион тона и учешћем у светском увозу од 15%. Велики увозници су још и ЕУ, Немачка, Велика Британија и Холандија (све ове земље заједно остварују 45% светског увоза јабука).

Учешће Републике Србије у светском увозу овог воћа износи 0,2%. Вредност увоза јабука у Републици Србији (2009) износила је 4472 хиљаде долара. Највише је увезено из Македоније (67%), затим Италије (14%), Босне и Херцеговине (9%), Словеније (4%) и Пољске (3%).

Табела 8. Производња, извоз и увоз јабука у свету (2008–2010)

ПРОИЗВОДЊА							
	Свет	Кина	Сједињене Америчке Државе	Турска	Пољска	Италија	Република Србија
Производња (хиљ. тона)	69605	31600	4328	2629	2439	2247	252
Учешће у свету (%)	100,0	45,4	6,2	3,8	3,5	3,2	0,4
Производња по становнику (кг)	10	24	14	36	64	38	26
ИЗВОЗ							
	Свет	Кина	Сједињене Америчке Државе	Чиле	Италија	Пољска	Република Србија
Количина (хиљ. тона)	7605	1163	764	722	708	574	38
Учешће у свету (%)	100,0	15,3	10,1	9,5	9,3	7,5	0,5
УВОЗ							
	Свет	Руска Федерација	ЕУ (27)	Немачка	Велика Британија	Холандија	Република Србија
Количина (хиљ. тона)	7375	1085	751	618	469	378	15
Учешће у свету (%)	100,0	14,7	10,2	8,4	6,4	5,1	0,2

9. ШЉИВА

Табела 9. Производња, извоз и увоз шљива у свету (2008–2010)

ПРОИЗВОДЊА							
	Свет	Кина	Република Србија	Румунија	Сједињене Америчке Државе	Чиле	
Производња (хиљ. тона)	10761	5420	565	545	513	276	
Учешће у свету (%)	100,0	50,4	5,3	5,1	4,8	2,6	
Производња по становнику (кг)	2	4	57	25	2	16	
ИЗВОЗ							
	Свет	Чиле	Шпанија	Сједињене Америчке Државе	Јужна Африка	Италија	Република Србија
Количина (хиљ. тона)	567	90	89	54	53	41	25
Учешће у свету (%)	100,0	16,0	15,7	9,4	9,4	7,2	4,5
УВОЗ							
	Свет	ЕУ (27)	Велика Британија	Руска Федерација	Немачка	Холандија	Република Србија
Количина (хиљ. тона)	569	84	70	68	54	53	0,7
Учешће у свету (%)	100,0	14,7	12,3	12,0	9,5	9,3	0,1

Плод *шљиве* се користи у свежем, сувом и прерађеном стању (ракија шљивовица, џемови, мармеладе итд.).

Производња – Производња шљиве у свету је 10,8 милиона тона, односно 2 килограма по становнику (табела 9). Највећи произвођач шљиве у свету је Кина, са производњом од 5,4 милиона тона, што значи да Кина чини половину светске производње шљиве. Затим следе: Република Србија, Румунија и Сједињене Америчке Државе, са учешћем од 5% у светској производњи шљиве, и Чиле, са 3%. Али, ако се посматра производња овог воћа по становнику, редослед је другачији. Водећу позицију има Република Србија, са 57 килограма по становнику; затим Румунија, са 25 килограма; Чиле, са 16 килограма; Кина, са 4 килограма; и Сједињене Америчке Државе, са 2 килограма.

У нашој земљи број родних стабала шљиве износи око 41 милион, са просечним приносом по стаблу од око 14 килограма. Учешће шљиве у укупној вредности пољопривредне производње Републике Србије износи 2,5%.

Промет – У међународном промету се налази око 0,6 милиона тона шљиве, што представља само око 5% укупне светске производње (2008–2010). Највећи извозници шљиве у свету су Чиле и Шпанија, са уједначеним учешћем у светском извозу од 16%; затим следе Сједињене Америчке Државе и Јужна Африка, са по 9%, и Италија, са 7%.

Учешће Републике Србије у светском извозу шљиве у посматраном периоду је 4,5%. Вредност извоза шљива у Републици Србији (2009) износила је 10476 хиљада долара. Највише је извезено у Руску Федерацију (53%), затим у Босну и Херцеговину (17%), Бугарску (8%), Македонију (6%) и Швајцарску (4%).

Што се светског увоза шљиве тиче, запажа се да 58% овог увоза апсорбује пет највећих увозника овог воћа. То су: ЕУ, са 15%, Велика Британија и Руска Федерација, са 12%, Немачка, са 10%, и Холандија, са 9%.

Учешће Републике Србије у светском увозу шљиве је 0,1%. Вредност увоза шљива у Републици Србији (2009) износила је 267 хиљада долара. Највише је увезено из Босне и Херцеговине (77%), затим Бугарске (11%), Руске Федерације (7%) и Холандије (3%).

10. ВИШЊА

Табела 10. Производња, извоз и увоз вишње у свету (2008–2010)

ПРОИЗВОДЊА							
	Свет	Турска	Руска Федерација	Пољска	Украјина	Сједињене Америчке Државе	Република Србија
Производња (хиљ. тона)	1272	191	179	178	133	115	87
Учешће у свету (%)	100,0	15,0	14,1	14,0	10,5	9,1	6,8
Производња по становнику (кг)	0,2	3	1	5	3	0,4	9

ИЗВОЗ						
	Свет	Мађарска	Пољска	Република Србија	Чешка	Шпанија
Количина (хиљ. тона)	46	18	9	5	4	2
Учешће у свету (%)	100,0	40,0	20,6	10,0	7,9	3,3

УВОЗ							
	Свет	Немачка	Руска Федерација	ЕУ (27)	Белгија	Аустрија	Република Србија
Количина (хиљ. тона)	44	25	7	4	3	2	0,1
Учешће у свету (%)	100,0	56,2	15,5	9,0	6,0	5,3	0,3

Вишња се користи у свежем или прерађеном стању (сокови, сирупи, компоти, џемови, ликери, ракије, воћни јогурти и др.). Такође се, у смрзнутом стању, чува за прављење разних послатица (кремава, сладоледа итд.).

Производња – У свету се производи око 1,3 милиона тона вишања (табела 10). Земља која је највећи произвођач вишања у свету је Турска, са производњом од 191 хиљаду тона, што чини 15% укупне светске производње овог воћа. Незнатно заостају: Руска Федерација и Пољска, са учешћем од 14%, затим

Украјина (10%) и Сједињене Америчке Државе (9%). Ових пет највећих земаља произвођача вишања остварује 61% светске производње овог воћа.

Што се Републике Србије тиче, иако се налази на седмом месту у свету по производњи вишања, са учешћем од 6,8%, она има високу производњу, 9 килограма по становнику. Насупрот томе, Сједињене Америчке Државе имају производњу од 0,4 килограма по становнику; Руска Федерација 1 килограм; Турска и Украјина 3 килограма и Пољска 5 килограма.

У Републици Србији број стабала вишне способних за род износи око 8,5 милиона, са приносом од 10 килограма по стаблу.

Промет – Највећи извозник вишања у свету је Мађарска, која чини 40% светског извоза овог воћа. Поред ње, велики извозници су још и Пољска (21%), Република Србија (10%), Чешка (8%) и Шпанија (3%). Ове земље чине 82% светског извоза вишања.

Вредност извоза вишне у Републици Србији (2009) износила је 2837 хиљада долара. Највише је извезено у

Босну и Херцеговину (46%), Немачку (25%), Руску Федерацију (13%), Аустрију (8%) и Италију (6%).

Највећи увозник вишања у свету је Немачка, са 56% у светском увозу овог воћа. Иза ње су: Руска Федерација (15%), ЕУ (9%), Белгија (6%) и Аустрија (5%).

Учешће Републике Србије у светском увозу вишања је 0,3%. Вредност увоза вишне у Републици Србији (2009) износила је 104 хиљада долара. Највише је увезено из Македоније (85%) и Немачке (15%).

11. МАЛИНА

Табела 11. Производња, извоз и увоз малине у свету (2008–2010)

ПРОИЗВОДЊА						
	Свет	Руска Федерација	Република Србија	Пољска	Сједињене Америчке Државе	Украјина
Производња (хиљ. тона)	467	134	85	84	31	27
Учешће у свету (%)	100,0	28,7	18,2	17,9	6,7	5,7
Производња по становнику (кг)	0,07	1	9	2	0,1	1
ИЗВОЗ						
	Свет	Пољска	Шпанија	Република Србија	Аустрија	Холандија
Количина (хиљ. тона)	62	29	13	5	3	2
Учешће у свету (%)	100,0	46,3	20,1	8,7	5,1	2,7
УВОЗ						
	Свет	Канада	Немачка	Сједињене Америчке Државе	Аустрија	Холандија
Количина (хиљ. тона)	106	23	17	13	12	11
Учешће у свету (%)	100,0	22,0	16,1	12,7	11,4	10,3

Малина је значајно воће (доста лековитих материја и јако антиоксидационо дејство) које се користи у свежем стању, прерађеном (сокови, сирупи, слатко и др.) и као сировина у фармацеутској и индустрији козметике.

Производња – Светска производња малине је 467 хиљада тона (табела 11). У оквиру пет земаља које су највећи произвођачи малина остварује се 78% светске производње. Највеће учешће у светској производњи малине има Руска Федерација (29%), потом следе Република Србија и Пољска (са по 18%), Сједињене Америчке Државе (7%) и Украјина (6%). Ако се посматра производња малине по становнику, међу наведеним земљама, највећу производњу има Република Србија (9 килограма), а најнижу Сједињене Америчке Државе (0,1 килограм).

Површина под малинама у нашој земљи износи око 15 хиљада хектара. Просечан принос је 5,6 тона по хектару. Учешће малине у укупној вредности пољопривредне производње Републике Србије износи 2,6%.

Промет – Међународни промет малине износи 62 хиљаде тона, што представља 13% производње овог

воћа. Око 83% светског извоза малине чине пет земаља које су највећи извозници. Са учешћем од чак 46%, Пољска је водећи извозник у свету. Затим следе Шпанија (20%), Република Србија (9%), Аустрија (5%) и Холандија (3%).

Република Србија у светском извозу малина има значајно треће место, са вредношћу извоза од 8517 хиљада долара (2009). Највише је извезено у Аустрију (32%), Италију (30%), Немачку (24%), Холандију (10%) и Белгију (2%).

Што се увоза тиче, 72% светског увоза обухвата пет највећих увозника овог воћа. Највећи увозник малина је Канада, са 23 хиљаде тона и учешћем од 22% у светском увозу. Поред ње, значајни увозници малина су: Немачка (16%), Сједињене Америчке Државе (13%), Аустрија (11%) и Холандија (10%).

Република Србија у светском увозу малине учествује са симболичних 0,1%. Вредност увоза малине у Републици Србији (2009) износила је 236 хиљада долара. Највише је увезено из Аустрије (70%) и Немачке (30%).

12. ЈАГОДА

Јагоде се користе у свежеј стању (лако се варе јер не садрже целулозу) и прерађеном стању (сокови, мармеладе, слатко и др.).

Производња – Производња јагода у свету је око 4 милиона тона (табела 12). Са производњом од 1,2 милиона тона и учешћем од 28% у светској производњи, Сједињене Америчке Државе су водећи лидер у производњи овог воћа. Иза њих су: Турска (7%), Шпанија (6%), затим Египат и Мексико, са уједначеним учешћем од по 5%.

Површина под јагодама у Републици Србији износи 7,8 хиљада хектара, а просечан принос је 4,5 тона по хектару.

Промет – Међу пет земаља са највећом производњом јагода само Турска није значајнији извозник. Трећину светског извоза јагода остварује Шпанија, а затим следе: Сједињене Америчке Државе

(20%), Мексико (10%), Египат и Холандија, са 6% односно 5% учешћа у светском извозу.

Република Србија у светском извозу јагода учествује са 0,2%. Вредност извоза јагода у Републици Србији (2009) износила је 1933 хиљаде долара. Највише је извезено у Руску Федерацију (79%), затим у Румунију и Македонију (7%) и Аустрију (6%).

У светским размерама највећи увозник јагода је Француска, са 106 хиљада тона и учешћем у светском увозу од 16%. Поред Француске значајни увозници јагода су и Канада и Немачка, са по 14%, Сједињене Америчке Државе, са 11% и Европска Унија, са 6%.

Учешће Републике Србије у светском увозу јагода је 0,08%. Вредност увоза јагода у Републици Србији (2009) износила је 696 хиљада долара. Највише је увезено из Турске (59%), Грчке (37%) и Шпаније (3%).

Табела 12. Производња, извоз и увоз јагода у свету (2008–2010)

ПРОИЗВОДЊА							
	Свет	Сједињене Америчке Државе	Турска	Шпанија	Египат	Мексико	Република Србија
Производња (хиљ. тона)	4367	1237	284	273	227	222	36
Учешће у свету (%)	100,0	28,3	6,5	6,3	5,2	5,1	0,8
Производња по становнику (кг)	0,6	4	4	6	3	2	4
ИЗВОЗ							
	Свет	Шпанија	Сједињене Америчке Државе	Мексико	Египат	Холандија	Република Србија
Количина (хиљ. тона)	664	206	130	67	38	36	1
Учешће у свету (%)	100,0	31,1	19,5	10,1	5,7	5,4	0,2
УВОЗ							
	Свет	Француска	Канада	Немачка	Сједињене Америчке Државе	ЕУ (27)	Република Србија
Количина (хиљ. тона)	674	106	97	94	75	43	0,5
Учешће у свету (%)	100,0	15,7	14,4	14,0	11,1	6,4	0,08

13. ПИЛЕЋЕ МЕСО

Пилеће месо, са аспекта правилне исхране, заузима значајно место међу осталим врстама меса, јер је лако сварљиво, високе биолошке вредности, са оптималним садржајем беланчевина. Поред тога, оно је и јефтинеји од осталих врста меса.

Производња – Светска производња пилећег меса износи око 83 милиона тона (табела 13). Просечна светска производња пилећег меса по становнику је 12 килограма. Највећи произвођач пилећег меса у свету су Сједињене Америчке Државе, са 16,7 милиона тона, што чини 20% светске производње. Поред ње, велики светски произвођачи пилећег меса су: Кина (14%), Бразил (12%), Мексико и Руска Федерација, са по 3% учешћа у светској производњи. У оквиру ових пет највећих произвођача пилећег меса остварује се 52% светске производње овог производа.

У Републици Србији просечан прираст живине у посматраном периоду износи 114 хиљада тона. Просечна производња пилећег меса у Републици Србији износила је 80 хиљада тона, односно 8 килограма по становнику. Учешће Републике Србије у светској производњи пилећег меса је 0,1%.

Промет – У међународном промету се налази 10,5 милиона тона пилећег меса, што представља око 13% укупне светске производње (2008–2010). Сједињене Америчке Државе су највећи извозници пилећег меса у свету, са 3,6 милиона тона и учешћем у светском извозу од чак 34%. Такође, трећину извоза покрива и Бразил, док је учешће осталих земаља међу првих пет следеће: Холандија (7%), Кина – Хонг Конг (4%) и Француска (3%).

Учешће Републике Србије у светском извозу пилећег меса износи свега 0,02%. Вредност извоза пилећег меса у Републици Србији (2009) износио је 4782 хиљаде долара. Највише је извезено у Македонију (80%), затим у Босну и Херцеговину (13%) и Хрватску (6%).

У посматраном периоду највећи увозници пилећег меса су: Руска Федерација, Кина, Кина – Хонг Конг,

Саудијска Арабија и Мексико, који заједно учествују у светском увозу са 38%.

У светском увозу пилећег меса Република Србија учествује са симболичних 0,001%. Вредност увоза пилећег меса у Републици Србији (2009) износила је 495 хиљада долара. Највише је увезено из Босне и Херцеговине (75%), Холандије (12%), Македоније (4%) и Грчке (3%).

Табела 13. Производња, извоз и увоз пилећег меса у свету (2008–2010)

ПРОИЗВОДЊА							
	Свет	Сједињене Америчке Државе	Кина	Бразил	Мексико	Руска Федерација	Република Србија
Производња (хиљ. тона)	83167	16766	11529	10283	2633	2282	80
Учешће у свету (%)	100,0	20,2	13,9	12,4	3,2	2,7	0,1
Производња по становнику (кг)	12	54	9	54	24	16	8
ИЗВОЗ							
	Свет	Сједињене Америчке Државе	Бразил	Холандија	Кина – Хонг Конг	Француска	Република Србија
Количина (хиљ. тона)	10568	3574	3267	708	425	346	2
Учешће у свету (%)	100,0	33,8	30,9	6,7	4,0	3,3	0,02
УВОЗ							
	Свет	Руска Федерација	Кина	Кина – Хонг Конг	Саудијска Арабија	Мексико	Република Србија
Количина (хиљ. тона)	9475	1025	883	684	531	450	0,1
Учешће у свету (%)	100,0	10,8	9,3	7,2	5,6	4,8	0,001

14. КРАВЉЕ МЛЕКО

Поред коришћења у конзумном стању *кравље млеко* се користи и у виду прерађевина (јогурт, кисело млеко, павлака, кефир и др.).

Производња – У свету се производи око 590 милиона тона крављег млека, односно по становнику 86 литара (табела 14). Највећу производњу крављег млека имају Сједињене Америчке Државе (86,5 милиона тона, са учешћем од 15% и производњом по становнику од 278 литара). Затим следе: Индија (8%), Кина (6%), Руска Федерација и Бразил – чије је учешће изједначено и износи 5%.

У Републици Србији производња млека по муженој крави износи 2792 литара. У посматраном периоду просечна производња крављег млека у Републици Србији износила је око 1,5 милиона тона, изражено по становнику 156 литара. Учешће крављег млека у укупној вредности пољопривредне производње Републике Србије износи 8,2%. У светској производњи крављег млека учешће Републике Србије 0,3%.

Промет – Највећи извозник крављег млека у свету је Немачка са извозом од 1,9 милиона тона и учешћем у светском извозу од 25%. Поред ње, велики извозници су и: Француска (9%), Белгија (8%), Холандија и Чешка (са учешћем од по 6%).

У светском извозу крављег млека Република Србија учествује са 0,4%. Вредност извоза крављег млека у Републици Србији (2009) износила је 23510 хиљада

долара. Највише је извезено у Македонију (76%) и Босну и Херцеговину (24%).

Највећи увозници крављег млека у свету су Немачка и Италија, са по 1,6 милиона тона и учешћем у светском увозу од 23%. Затим следе, Белгија (9%), Шпанија (8%) и Холандија (5%).

У светском увозу крављег млека Република Србија учествује са 0,1%. Вредност увоза крављег млека у Републици Србији (2009) износила је 4400 хиљада долара. Највише је увезено из Босне и Херцеговине (99%) и Македоније (1%).

15. МЕД

Мед је намирница која се користи у исхрани, медицини и козметици.

Производња – Светска производња меда износи 1544 хиљаде тона (табела 15). Највећи произвођач меда у свету је Кина, са производњом од 404 хиљаде тона, што значи да чини четвртину светске производње. Иза ње су: Турска, Сједињене Америчке Државе и Украјина (са уједначеним учешћем од 5% у светској производњи), и Аргентина (4%).

У Републици Србији производња природног меда у посматраном периоду просечно по кошници износи 12,7 килограма. Просечна производња меда у Републици Србији износи 4 хиљаде тона, односно 0,4 килограма по

становнику. Учешће Републике Србије у светској производњи меда је 0,3%.

Промет – Међу пет земаља које имају највећу производњу меда само су Кина и Аргентина значајнији извозници, док остале земље производе за своје потребе. Кина у светском извозу учествује са 19%, а Аргентина са 14%. Затим следе: Мексико и Немачка (са по 6%) и Бразил (5%).

Учешће Републике Србије у светском извозу меда у посматраном периоду је 0,2%. Вредност извоза природног меда у Републици Србији (2009) износила је 3220 хиљада долара.

Највише је извезено у Македонију (33%), Немачку (31%), Италију и Мађарску (15%).

Највећи увозник меда у свету је ЕУ, која покрива трећину светског увоза који износи 140 хиљада тона. Потом следе, Сједињене Америчке Државе (22%), Немачка (20%), Јапан (9%) и Велика Британија (7%). Увоз ових пет земаља чини 89% светског увоза меда.

Република Србија у светском увозу меда учествује са симболичних 0,001%. Вредност увоза природног меда у Републици Србији (2009) износила је 59 хиљада долара. Највише је увезено из Македоније (89%) и Мађарске (11%).

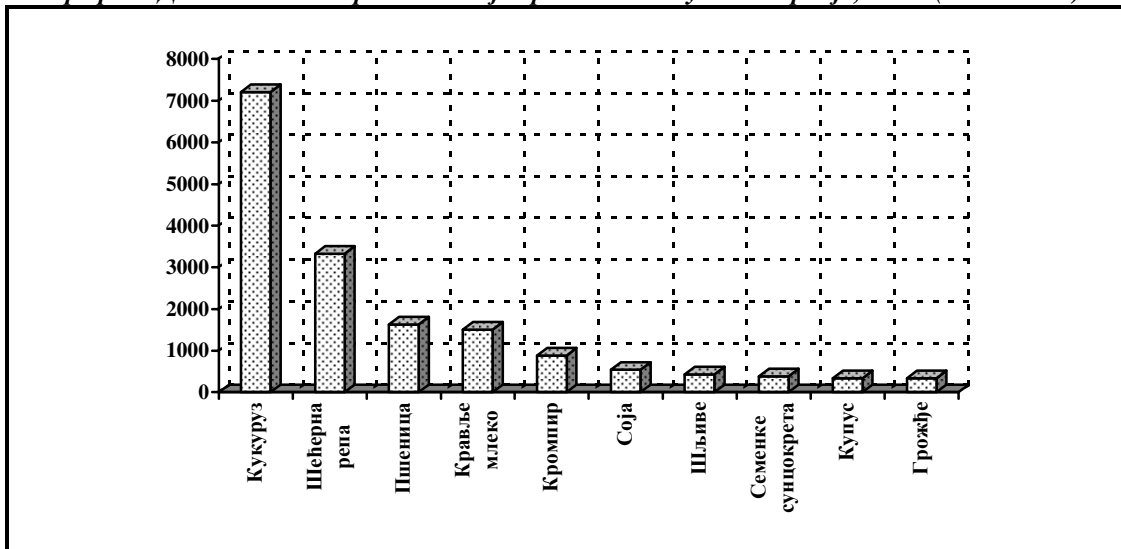
Табела 14. Производња, извоз и увоз крављег млека у свету (2008–2010)

ПРОИЗВОДЊА							
	Свет	Сједињене Америчке Државе	Индија	Кина	Руска Федерација	Бразил	Република Србија
Производња (хиљ. тона)	589720	86506	48377	35807	32110	30039	1538
Учешће у свету (%)	100,0	14,7	8,2	6,1	5,4	5,1	0,3
Производња по становнику (л)	86	278	41	27	227	156	156
ИЗВОЗ							
	Свет	Немачка	Француска	Белгија	Холандија	Чешка	Република Србија
Количина (хиљ. тона)	7872	1957	734	610	494	463	30
Учешће у свету (%)	100,0	24,9	9,3	7,8	6,3	5,9	0,4
УВОЗ							
	Свет	Немачка	Италија	Белгија	Шпанија	Холандија	Република Србија
Количина (хиљ. тона)	7068	1623	1592	626	552	382	5
Учешће у свету (%)	100,0	23,0	22,5	8,9	7,8	5,4	0,1

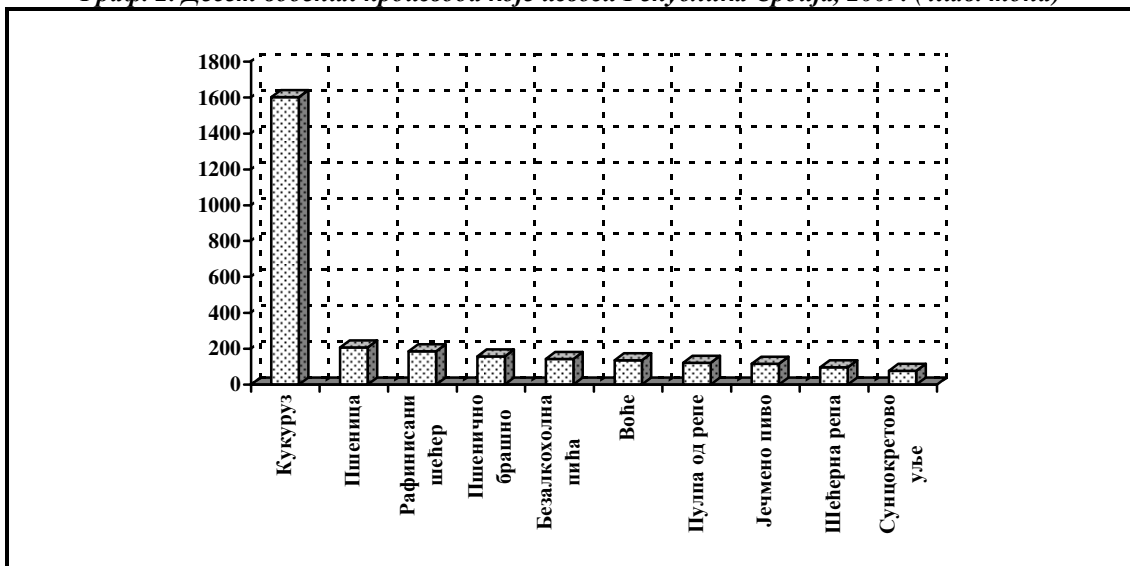
Табела 15. Производња, извоз и увоз меда у свету (2008–2010)

ПРОИЗВОДЊА							
	Свет	Кина	Турска	Сједињене Америчке Државе	Украјина	Аргентина	Република Србија
Производња (хиљ. тона)	1544	404	81	73	73	64	4
Учешће у свету (%)	100,0	26,2	5,3	4,8	4,7	4,2	0,3
Производња по становнику (кг)	0,2	0,3	1	0,2	2	2	0,4
ИЗВОЗ							
	Свет	Кина	Аргентина	Мексико	Немачка	Бразил	Република Србија
Количина (хиљ. тона)	439	84	63	28	25	22	0,8
Учешће у свету (%)	100,0	19,1	14,5	6,5	5,7	5,0	0,2
УВОЗ							
	Свет	ЕУ (27)	Сједињене Америчке Државе	Немачка	Јапан	Велика Британија	Република Србија
Количина (хиљ. тона)	446	140	100	87	41	30	0,006
Учешће у свету (%)	100,0	31,3	22,5	19,6	9,1	6,8	0,001

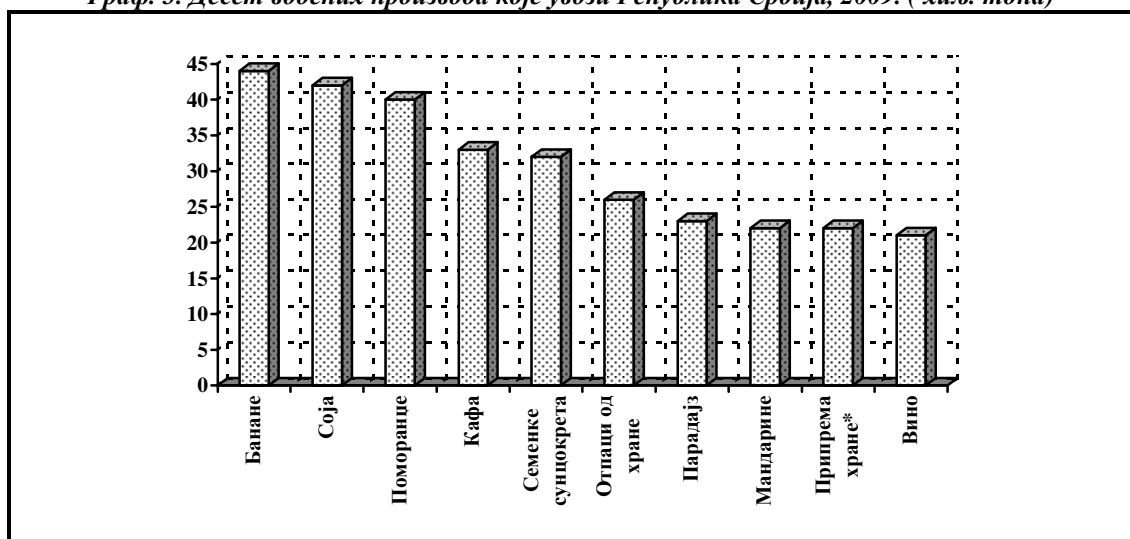
Граф. 1. Десет водећих производа које производи Република Србија, 2010. (хиљ. тона)

Граф. 2. Десет водећих производа које извози Република Србија, 2009. (хиљ. тона)

Граф. 3. Десет водећих производа које увози Република Србија, 2009. (хиљ. тона)

* Припрема хране непоменуте на другом месту.

Десет пољопривредних производа у којима је Република Србија остварила највећу производњу (2010) јесу кукуруз (7,2 милиона тона); шећерна репа (3,3 милиона тона); пшеница (1,6 милиона тона); кравље млеко (1,5 милиона тона); кромпир (887,3 хиљаде тона); соја (540,8 хиљада тона); шљиве (426,8 хиљада тона); семенке сунцокрета (378,4 хиљада тона); купус и слични производи (336,6 хиљада тона) и грожђе (330,0 хиљада тона).

Десет пољопривредних производа у којима је Република Србија током 2009. остварила највећи извоз су: кукуруз (1602,0 хиљаде тона); пшеница (206,8 хиљада тона); рафинисани шећер (184,9 хиљада тона); пшенично брашно (156,7 хиљада тона); безалкохолна пића (142,4 хиљада тона); воће (135,3 хиљада тона); пулпа од репе (121,1 хиљада тона); јечмено пиво (114,5 хиљада тона); шећерна репа (95,1 хиљада тона) и сунцокретово уље (75,7 хиљада тона).

Десет пољопривредних производа у којима је Република Србија током 2009. остварила највећи увоз су: банане (43,1 хиљаду тона); соја (41,9 хиљада тона); поморанце (40,3 хиљада тона); кафа (32,1 хиљаду тона); семенке сунцокрета (31,4 хиљада тона); отпад од хране (25,7 хиљада тона); парадајз (22,9 хиљада тона); мандарине (22,1 хиљада тона); припрема хране непоменуте на другом месту (21,9 хиљада тона) и вино (21,5 хиљада тона).

16. ЗАКЉУЧАК

Пратећи светску производњу и промет у посматраном периоду (2008–2010) појединих пољопривредно-прехранбених производа запажа се следеће:

- Највећи део производње је концентрисан у релативно малом броју земаља: Сједињеним Америчким Државама, Кини, Руској Федерацији, Турској, Украјини, Индији итд.
- Повећањем производње растао је и међународни промет.
- Највећи део међународног промета такође се врши у оквиру малог броја земаља. Како у извозу тако и у увозу, развијене земље, у односу на неразвијене, имају знатно веће учешће. Земље које су највећи извозници у свету су: Сједињене Америчке Државе, Холандија, Немачка, Француска, Бразил, Шпанија итд. Земље које су највећи увозници у свету су: ЕУ (27), Немачка, Холандија, Шпанија, Русија, Јапан итд.
- Што се Републике Србије тиче, земље у које највише извози су: Босна и Херцеговина, Македонија, Румунија, Руска Федерација, Немачка, Бугарска итд. Земље из којих највише увози су: Македонија, Босна и Херцеговина, Немачка, Хрватска, Холандија, Мађарска, Шпанија и др.
- Анализирајући светску производњу поменутих производа, запажа се да се у Републици Србији остварује висока производња шљива, вишања и малина у односу на остале земље, изражена по становнику (*per capita*).

ЛИТЕРАТУРА

1. FAO – *Food Balance Sheets*, Рим, за одговарајуће године.
2. FAO – *Export of cereals by source and destinations*, Рим, за одговарајуће године.
3. FAO – *Food and People – Dimensions of Need*, Roma, 1993.
4. U.S. Department of Agriculture, *Agricultural Statistics*.
5. Reddy, J.: *Poultry Production in Developing Versus Developed Countries*, Misset World Poultry, 1991.
6. Статистички годишњак Србије 2010, РЗС, Београд.
7. Промет пољопривредних производа, РЗС, Београд, за одговарајуће године.
8. Билтен „Пољопривреда“, РЗС, за одговарајуће године.
9. Саопштења „Засејане површине у јесењој сетви у Републици Србији“, РЗС, за одговарајуће године.
10. Саопштења „Остварени приноси касних усева, шљива и грожђа у Републици Србији“, РЗС, за одговарајуће године.
11. Ђоровић, М., Томин, А.: „Тржиште и промет пољопривредних производа“, Београд, 1995.
12. Влаховић, Б.: „Тржиште пољопривредно-прехранбених производа“, Пољопривредни факултет, Нови Сад, 2003.
13. Влаховић, Б.: „Обележја међународног тржишта живинског меса“, Економика пољопривреде, број 1, Београд, 1996.
14. Ивановић, С., Ивановић, Душанка: „Тржиште и пласман поврћа у свету и Југославији“, Економика пољопривреде, 1–2, Београд, 1997.
15. Поповић, М.: „Производња и потрошња поврћа у Југославији – стање и перспективе“, Храна и развој, Београд, 1987.
16. Ивановић, С.: „Полазне основе за развојни програм раног поврћа и воћа“, Институт за економику пољопривреде, Београд, 1989.

Активности

Activities

Серије базних индекса (просек 2011=100)

Base indices series (average 2011=100)

Шифра	Назив
Code	Title
01105	Бруто домаћи производ, РСД, релативне цене 2005. - укупно (квартална серија) <i>Gross domestic product, RSD, relative prices 2005. - total (quarterly series)</i>
01106	Бруто домаћи производ, РСД, релативне цене 2005. - укупно (месечна серија према: Boot, Febes and Lisman) <i>Gross domestic product, RSD, relative prices 2005. - total (monthly series by the Boot, Febes and Lisman)</i>
01000	Индустријска производња - укупно (са прогнозом за три месеца) <i>Industrial production - total (with 3 months ahead forecast)</i>
01001	Индустријска производња - енергија <i>Industrial production - energy</i>
01002	Индустријска производња - интермедијарни производи, осим енергије <i>Industrial production - intermediary products, except energy</i>
01003	Индустријска производња - капитални производи <i>Industrial production - capital products</i>
01004	Индустријска производња - трајни производи за широку потрошњу <i>Industrial production - durable products for consumption</i>
01005	Индустријска производња - нетрајни производи за широку потрошњу <i>Industrial production - non-durable products for consumption</i>
01300	Индустријска производња - рударство <i>Industrial production - Mining and quarrying</i>
01400	Индустријска производња - прерађивачка индустрија (са прогнозом за три месеца) <i>Industrial production - manufacturing (with 3 months ahead forecast)</i>
01500	Индустријска производња - снабдевање ел. енергијом, гасом, паром и климатизација <i>Industrial production - Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
01065	Продаја и откуп производа пољопривреде, шумарства и рибарства - укупно <i>Sale and purchase of agricultural, forestry and fishing products - total</i>
01031	Часови рада на градилиштима - предузећа (квартална серија) <i>Hours of work on construction sites - enterprises (quarterly series)</i>
01030	Часови рада на градилиштима - предузећа (месечна серија) <i>Hours of work on construction sites - enterprises (monthly series)</i>
01040	Обим услуга у саобраћају - укупно <i>Volume of transport services - total</i>
01047	Обим услуга у путничком саобраћају - укупно <i>Volume of services in passengers' transport - total</i>
01054	Обим услуга у теретном саобраћају - укупно <i>Volume of services in freights' transport - total</i>
01070	Ноћења туриста - укупно <i>Tourist nights - total</i>
01071	Ноћења туриста - домаћи <i>Tourist nights - domestic</i>
01072	Ноћења туриста - страни <i>Tourist nights - foreign</i>

АКТИВНОСТИ

Укупан бруто домаћи производ (изражен у референтним ценама 2005. године) у другом кварталу 2012. године мањи је за 2,4% од просека 2011. и за 0,8% од укупно оствареног БДП-а у другом кварталу 2011. године. Кумулативно посматрано, за првих шест месеци 2012. године, у односу на првих шест месеци претходне године, укупни БДП мањи је за 6,4% од просека 2011. и за 1,6% од укупно оствареног БДП-а у првом полугођу 2011. године.

Укупна индустријска производња мања је за 1,7% у јуну, за 7,4% у јулу и за 4,8% у августу ове године у односу на просечну производњу 2011. године. Месечне стопе раста за јун, јул и август ове године износе 1,1%, -5,8% и 2,8%, респективно. Посматрано у односу на јун, јул и август претходне године, укупна индустријска производња ове године пада по стопама од 3,8%, 3,7% и 0,6%, респективно. За првих шест месеци 2012. године производња је мања за 4,1%, затим за првих осам месеци за 3,6% у односу на исте периоде претходне године, а мања је за 7,6%, односно за 7,2% у односу на просек 2011. године, респективно.

Посматрано по секторима ове, у односу на осам месеци 2011. године, забележена је стопа пада у рударству од 0,3%, у прерађивачкој индустрији од 3%, док је у сектору Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација забележен пад од 7%.

Посматрано по економској намени, у односу на претходни месец ове године, у јуну, јулу и августу остварене су стопе у: производњи енергије -4,1%, 5,3% и 11,2%; производњи интермедијарних производа, осим енергије -0,8%, -10,7% и -0,1%; производњи капиталних производа 24,5%, -18,1% и 7,4%; производњи трајних производа за широку потрошњу -5%, -0,1% и 18,4% и производњи нетрајних производа за широку потрошњу 2,4%, -5,7% и -3,6%. Годишње стопе за јун, јул и август износе у производњи: енергије -12,3%, -7,8% и -1,7%, интермедијарних производа, осим енергије -5%, -11,2% и -9,6%; капиталних производа 28,3%, 20,5% и 20,9%; трајних производа за широку потрошњу 1%, 5,5% и 9,2% и нетрајних производа за широку потрошњу -3%, 2,7% и 4,3%.

Грађевинска активност, мерена часовима рада на градилиштима предузећа, у другом кварталу 2012. већа је за 2,7% од просека 2011. године, а остала на нивоу раста другог квартала претходне године. У првом полугођу 2012. грађевинска активност је већа за 1% него у првом полугођу 2011, и мања за 7,6% од просека 2011. године.

Обим укупне саобраћајне активности у другом кварталу 2012. био је већи за 5,5% од просека 2011, и за 5% већи од укупно остварених саобраћајних услуга у другом кварталу претходне године. У првом полугођу 2012. укупна саобраћајна активност мања је за 0,4% него у првом полугођу 2011. и за 6% од просека 2011. године. У првој половини ове године, у укупној саобраћајној активности доминира путнички саобраћај (72,8%), док удео теретног саобраћаја износи 27,2%.

Туристичка активност, мерена укупним бројем ноћења туриста, у јуну, јулу и августу бележи месечне стопе од -1,1%, 5,6% и 12,6%. Годишње стопе укупних ноћења за јун, јул и август износе -2%, -8,6% и -1,8%. У односу на просек 2011. године, укупна ноћења расту у јуну за 19,9%, јулу за 26,6% и августу за 42,6%. За првих осам месеци 2012. за 3,4% је мање ноћења у односу на исти период прошле године, а више за 3,6% од просека 2011. године. У истом периоду, број ноћења домаћих туриста смањен је за 7,1%, док је број ноћења страних туриста повећана за 8,6% у односу на првих осам месеци 2011. године.

ACTIVITIES

Total gross domestic product (expressed at 2005 relative prices) in the second quarter of 2012, was 2.4% below the average in 2011, and decreased by 0.8% in comparison to the second quarter of the previous year. In period January-July 2012, comparing to same period 2011, GDP was 6.4% below the average in 2011, and decreased by 1.6% in comparison to the first half of the previous year.

Total industrial production decreased by 1.7% in June, by 7.4% in July and by 4.8% in August, with respect to the average production in 2011. Monthly change rates in June, July and August 2012, amounted to 1.1%, -5.8% and 2.8%, respectively. Comparing to June, July and August last year, total industrial production has been decreasing by 3.8%, 3.7% and 0.6%, respectively. In the first six months in 2012, industrial production decreased by 4.1%, and in eight months in 2012 it decreased by 3.6%, with respect to the same periods last year. In those periods it decreased by 7.6% and 7.2%, with respect to the average in 2011, respectively.

Observed by sectors, industrial production in the first eight months 2012, decreased: in mining and quarrying sector by 0.3%, in manufacturing by 3% and in electricity, gas, steam and air conditioning supply sector by 7%.

Observed by economic use, with respect to the previous months in 2012, the realized rates in June, July and August were: in production of energy -4.1%, 5.3% and 11.2%; in intermediary production, except energy -0.8%, -10.7% and -0.1%; in production of capital goods 24.5%, -18.1% and 7.4%; in production of durable products for consumption -5%, -0.1% and 18.4% and in production of non-durable products for consumption 2.4%, -5.7% and -3.6%. Yearly rates in June, July and August amounted to -12.3%, -7.8% and 1.7% in production of energy; 5%, -11.2% and -9.6% in intermediary production, except energy; 28.3%, 20.5% and 20.9% in production of capital goods; 1%, 5.5% and 9.2% in production of durable products for consumption, and -3%, 2.7% and 4.3% in production of non-durable products for consumption.

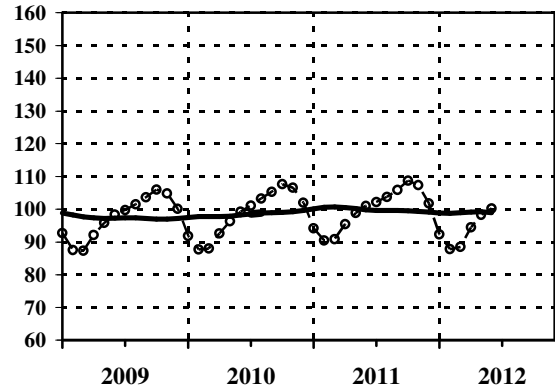
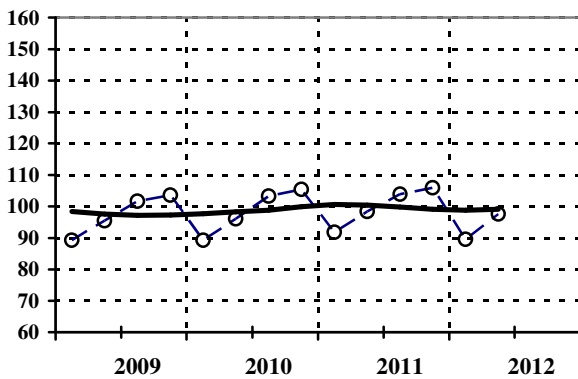
The volume of construction activity, expressed by hours of work on construction sites in enterprises, in the second quarter of 2012, was 2.7% above the average in 2011, and it recorded the same growth as it was achieved in the second quarter of the previous year. In the first six months in 2012, the construction activity increased by 1% with the respect to same period of the previous year, and it decreased by 7.6% with respect to the average in 2011.

The volume of transport activities in the second quarter of 2012 was 5.5% above the average in 2011, and 5% above in the same quarter of the previous year. In the first six months in 2012, the transport activities decreased by 0.4% with the respect to same period of the previous year, and it decreased by 6% with respect to the average in 2011. In total transport activity, the passengers' transport is dominant (72.8%), while the share of freight transport is 27.2%, in the first six months in 2012.

Monthly rates in tourist activity, measured by total number of tourist nights, amounted to -1.1% in June, 5.6% in July and 12.6% in August. Annual rates in June, July and August were -2%, -8.6% and -1.8%, respectively. With respect to the average in 2011, there were increases recorded: 19.9% in June, 26.6% in July and 42.6% in August. In the first eight months in 2012, tourist activity was 3.4% below the level realized in the same period last year, while it was 3.6% above the average in 2011. In the observed period, the number of domestic tourist nights decreased by 7.1%, and the number of foreign tourist nights increased by 8.6%, compared to the first eight months in 2011.

01105 Бруто домаћи производ, РСД, релативне цене 2005.
- укупно (квартална серија)
Gross domestic product, RSD, relative prices 2005.
- total (quarterly series)

01106 Бруто домаћи производ, РСД, релативне цене 2005.
- укупно (месечна серија)
Gross domestic product, RSD, relative prices 2005.
- total (monthly series)

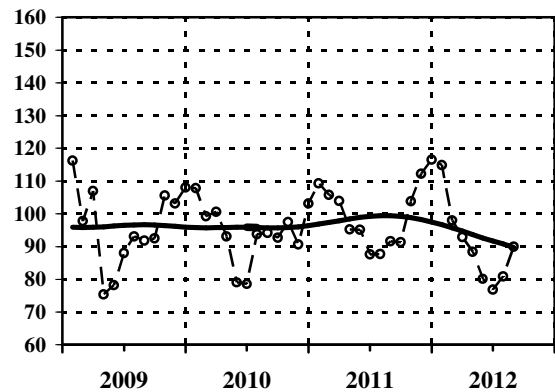
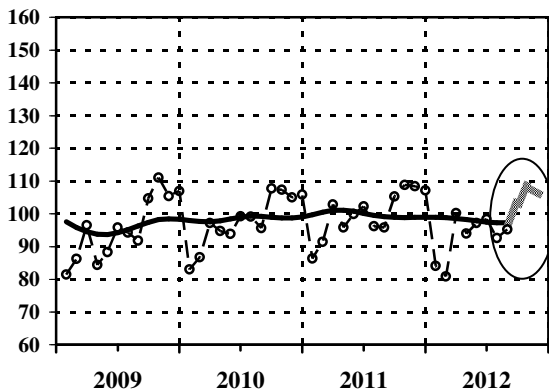
Ø 2011=100

— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
- - o - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
		I			II			III			IV		
01105	2010			89,2			96,0			103,2			105,4
01105	2011			91,8			98,4			103,9			105,9
01105	2012			89,5			97,6						
01106	2010	91,8	87,7	88,0	92,6	96,3	99,2	101,1	103,2	105,3	107,6	106,5	102,0
01106	2011	94,1	90,4	90,8	95,4	98,8	101,0	102,1	103,7	105,9	108,7	107,3	101,8
01106	2012	92,3	87,8	88,5	94,4	98,2	100,2						

01000 Индустриска производња - укупно
(са прогнозом за три месеца)
Industrial production - total
(with 3 months ahead forecast)

01001 Индустриска производња
- енергија
Industrial production
- energy

Ø 2011=100

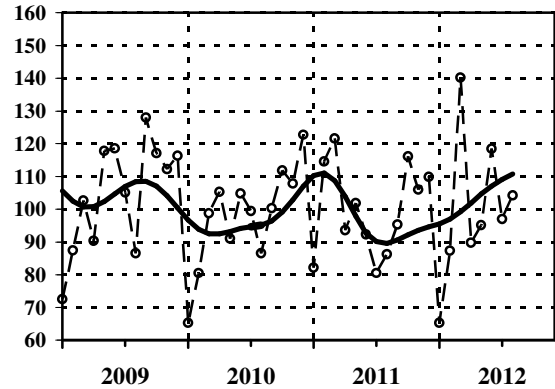
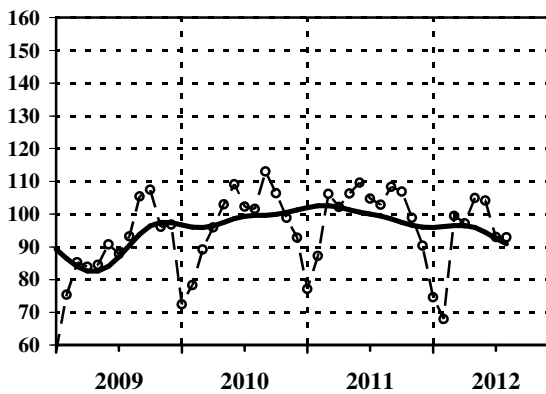
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
- - o - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
01000	2010	83,0	86,7	97,2	94,7	93,9	99,2	99,1	95,6	107,7	107,3	105,0	105,9
01000	2011	86,3	91,4	102,8	95,8	99,9	102,2	96,2	95,8	105,3	108,8	108,4	107,1
01000	2012	84,1	80,9	100,2	94,0	97,2	98,3	92,6	95,2	103,2	108,4	105,6	
01001	2010	107,8	99,2	100,6	93,1	79,0	78,5	93,8	94,1	92,7	97,5	90,6	103,1
01001	2011	109,3	105,8	103,9	95,2	95,1	87,6	87,7	91,6	91,3	103,8	112,2	116,5
01001	2012	114,8	98,0	92,9	88,4	80,1	76,8	80,9	90,0				

Напомена: Индекси за септембар, октобар и новембар 2012. за серију 01000 су прогнозирани.
Footnote: Indices for September, October and November 2012, for series 01000 are predicted.

01002 Индустриска производња
- интермедијарни производи, осим енергије
Industrial production
- intermediary products, except energy

01003 Индустриска производња
- капитални производи
Industrial production
- capital products

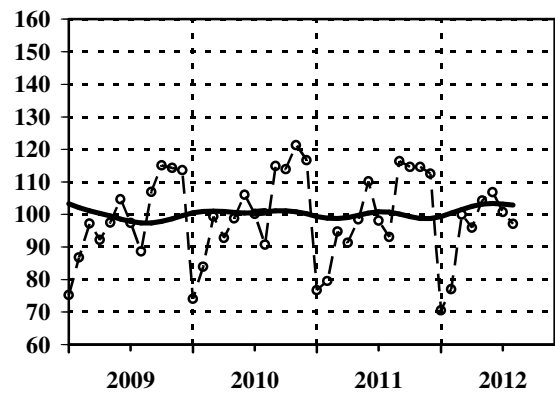
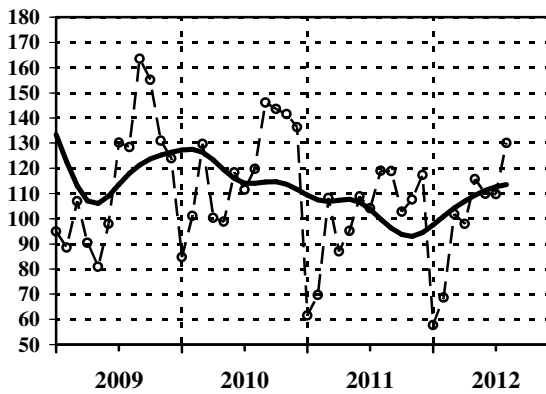
Ø 2011=100

— тренд - циклус компонента / *trend - cycle component*
-○- оригинална серија / *original series*

Серија <i>Series</i>	Год. <i>Year</i>	I <i>Jan</i>	II <i>Feb</i>	III <i>Mar</i>	IV <i>Apr</i>	V <i>May</i>	VI <i>Jun</i>	VII <i>Jul</i>	VIII <i>Aug</i>	IX <i>Sep</i>	X <i>Oct</i>	XI <i>Nov</i>	XII <i>Dec</i>
01002	2010	72,4	78,2	89,2	95,9	102,9	109,1	102,2	101,6	113,0	106,3	98,8	92,8
01002	2011	77,1	87,2	106,1	102,1	106,2	109,6	104,7	102,8	108,3	106,8	98,8	90,3
01002	2012	74,5	67,9	99,4	97,2	104,9	104,1	93,0	92,9				
01003	2010	65,3	80,5	98,7	105,3	91,0	104,8	99,4	86,5	100,3	111,8	107,8	122,7
01003	2011	82,1	114,5	121,6	93,6	101,9	92,3	80,5	86,2	95,3	116,1	106,0	109,9
01003	2012	65,3	87,3	140,2	89,8	95,1	118,4	97,0	104,2				

01004 Индустриска производња
- трајни производи за широку потрошњу
Industrial production
- durable products for consumption

01005 Индустриска производња
- нетрајни производи за широку потрошњу
Industrial production
- non-durable products for consumption

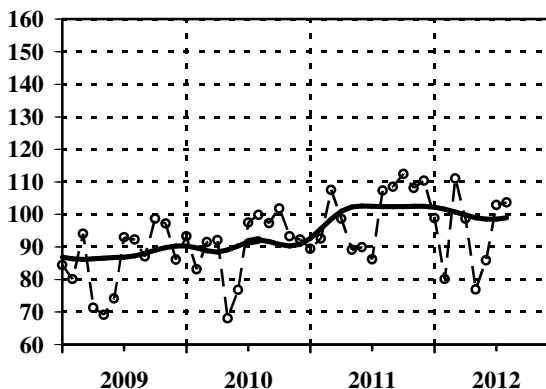

Ø 2011=100

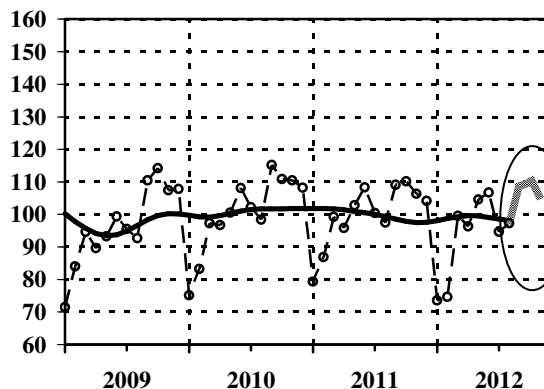
— тренд - циклус компонента / *trend - cycle component*
-○- оригинална серија / *original series*

Серија <i>Series</i>	Год. <i>Year</i>	I <i>Jan</i>	II <i>Feb</i>	III <i>Mar</i>	IV <i>Apr</i>	V <i>May</i>	VI <i>Jun</i>	VII <i>Jul</i>	VIII <i>Aug</i>	IX <i>Sep</i>	X <i>Oct</i>	XI <i>Nov</i>	XII <i>Dec</i>
01004	2010	84,8	101,1	129,7	100,4	98,8	118,4	111,5	119,8	146,2	143,6	141,6	136,4
01004	2011	61,6	69,7	108,2	87,0	95,1	108,8	104,1	119,0	118,9	102,7	107,6	117,3
01004	2012	57,7	68,6	101,9	97,9	115,7	109,9	109,8	130,0				
01005	2010	74,0	83,9	99,4	92,8	98,8	106,0	100,1	90,7	114,9	113,9	121,2	116,6
01005	2011	76,7	79,5	94,7	91,3	98,5	110,1	98,1	93,1	116,3	114,6	114,6	112,5
01005	2012	70,5	77,0	99,9	95,9	104,3	106,8	100,7	97,1				

01300 Индустриска производња
- рударство
Industrial production
- mining and quarrying

01400 Инд. производња - прерађивачка инд.
(са прогнозом за три месеца)
Industrial production - manufacturing
(with 3 months ahead forecast)

Ø 2011=100

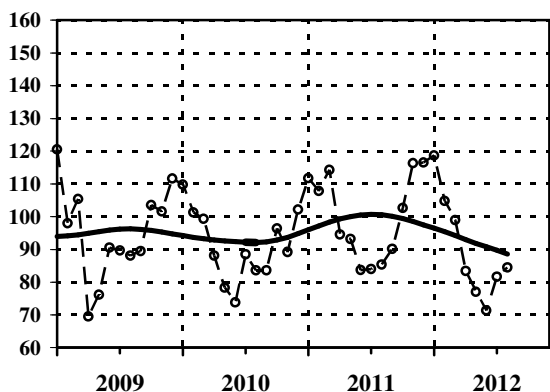
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
- - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
01300	2010	93,3	83,2	91,5	92,1	68,0	76,8	97,5	99,8	97,3	101,8	93,3	92,3
01300	2011	89,4	92,6	107,5	98,7	89,1	89,9	86,2	107,3	108,5	112,4	108,1	110,3
01300	2012	98,9	80,1	111,0	98,7	76,9	85,9	102,9	103,7				
01400	2010	75,1	83,3	97,3	96,7	100,5	108,1	102,2	98,4	115,2	110,8	110,4	108,2
01400	2011	79,3	86,9	99,3	95,8	102,8	108,3	100,4	97,5	109,1	110,1	106,3	104,2
01400	2012	73,5	74,6	99,5	96,3	104,6	106,7	94,6	97,3	108,3	110,1	106,0	

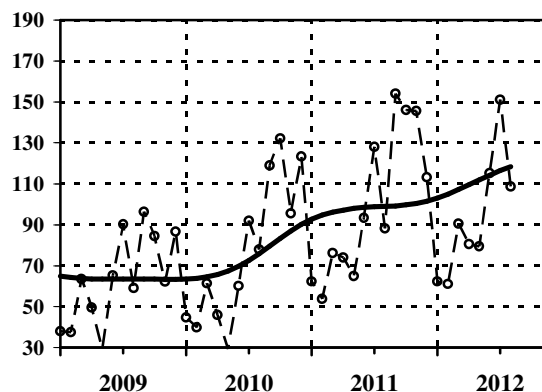
Напомена: Индекси за септембар, октобар и новембар 2012. за серију 01400 су прогнозирани.

Footnote: Indices for September, October and November 2012, for series 01400 are predicted.

01500 Индустриска производња - снабдевање
ел. енергијом, гасом, паром и климатизација
Industrial production
- electricity, gas, steam and air conditioning supply

01065 Продаја и откуп производа пољопривреде,
шумарства и рибарства - укупно
Sale and purchase of agricultural, forestry and
fishing products - total

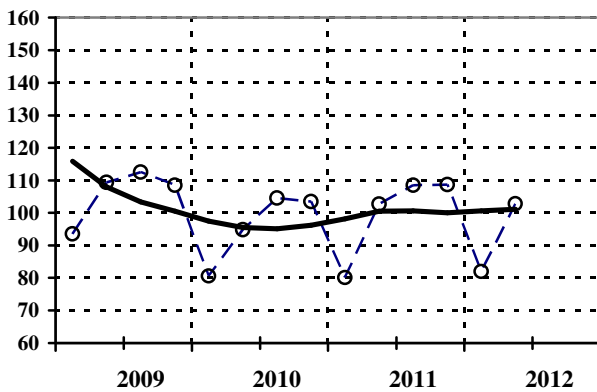
Ø 2011=100

— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
- - - оригинална серија / original series

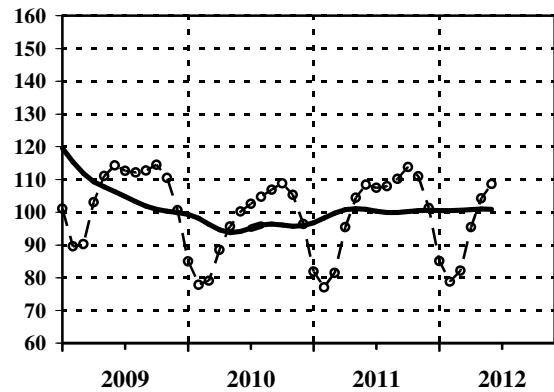
Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
01500	2010	109,8	101,3	99,3	88,1	78,2	73,8	88,5	83,6	83,6	96,4	89,2	102,1
01500	2011	111,7	107,8	114,2	94,5	93,2	83,7	84,0	85,4	90,1	102,6	116,3	116,5
01500	2012	118,6	104,8	98,9	83,4	77,0	71,3	81,7	84,5				
01065	2010	44,6	39,8	61,3	45,9	29,2	60,1	92,0	77,9	119,0	132,3	95,6	123,3
01065	2011	62,3	53,7	76,2	74,0	64,9	93,4	128,1	88,3	154,1	146,2	145,6	113,2
01065	2012	62,3	61,1	90,5	80,6	79,5	115,3	151,1	108,7				

01031 Часови рада на градилиштима
- предузећа (квартална серија)
Hours of work on construction sites
- enterprises (quarterly series)

01030 Часови рада на градилиштима
- предузећа (месечна серија)
Hours of work on construction sites
- enterprises (monthly series)

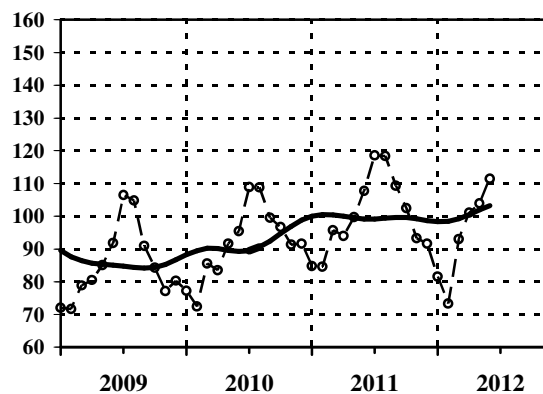

Ø 2011=100

— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
-○- оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
		I			II			III			IV		
01031	2010			80,6			94,8			104,6			103,5
01031	2011			80,1			102,7			108,5			108,7
01031	2012			82,0			102,8						
01030	2010	85,0	77,8	79,0	88,5	95,6	100,2	102,5	104,7	106,8	108,8	105,3	96,4
01030	2011	81,9	77,0	81,5	95,4	104,4	108,4	107,4	107,9	110,1	113,8	110,9	101,3
01030	2012	85,1	78,7	82,1	95,4	104,2	108,6						

01040 Обим услуга у саобраћају
- укупно
Volume of transport services
- total

Ø 2011=100

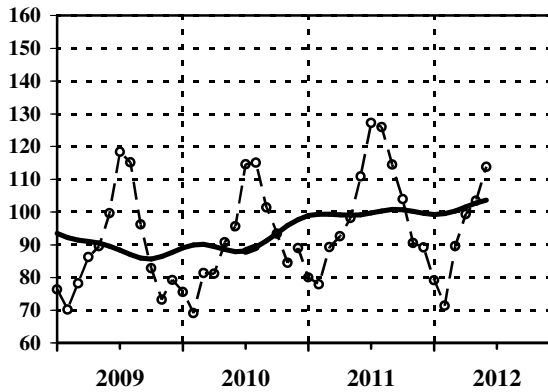
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
-○- оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
01040	2010	77,2	72,4	85,6	83,5	91,6	95,4	108,9	108,8	99,5	96,7	91,3	91,6
01040	2011	84,8	84,6	95,7	94,0	99,7	107,7	118,5	118,3	109,3	102,4	93,3	91,6
01040	2012	81,6	73,3	93,0	101,1	103,9	111,4						

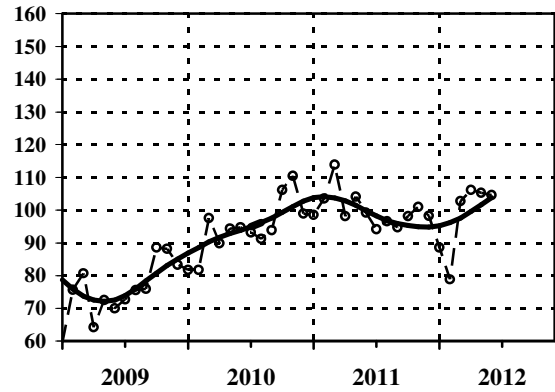
Напомена: Индекси услуга у саобраћају - укупно, су без поштанских активности и телекомуникација.

Footnote: Indices for transport services - total, do not include postal activities and telecommunication.

01047 Обим услуга у путничком саобраћају
- укупно
Volume of services in passengers' transport
- total

01054 Обим услуга у теретном саобраћају
- укупно
Volume of services in freights' transport
- total

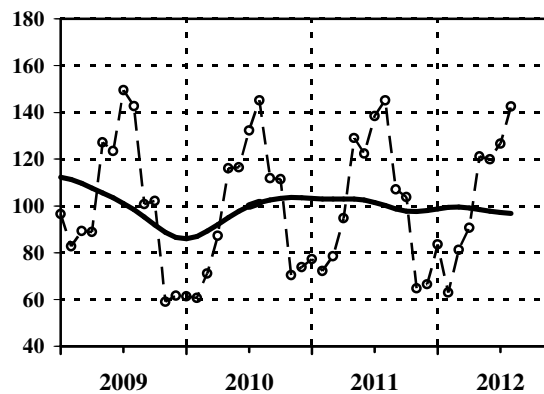

Ø 2011=100

— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
--○-- оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	Ø 2011=100											
		I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
01047	2010	75,5	69,1	81,4	81,2	90,7	95,6	114,5	115,0	101,4	93,4	84,5	89,0
01047	2011	80,0	77,9	89,3	92,6	98,1	110,8	127,2	126,0	114,4	103,9	90,5	89,2
01047	2012	79,1	71,3	89,6	99,3	103,4	113,8						
01054	2010	81,8	81,8	97,6	89,9	94,3	94,7	93,2	91,2	93,9	106,1	110,4	98,9
01054	2011	98,5	103,5	113,9	98,1	104,1	99,2	94,1	96,6	94,7	98,1	101,0	98,2
01054	2012	88,6	78,8	102,7	106,1	105,3	104,6						

01070 Ноћења туриста
- укупно
Tourist nights
- total

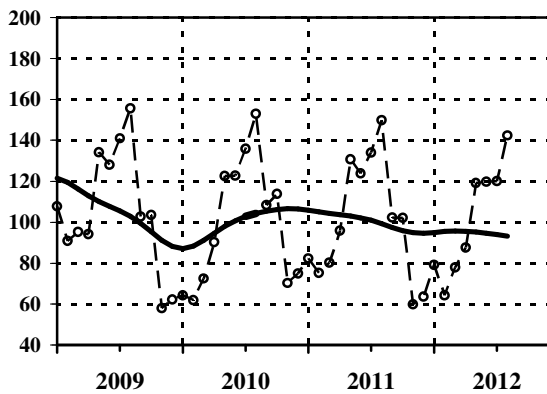

Ø 2011=100

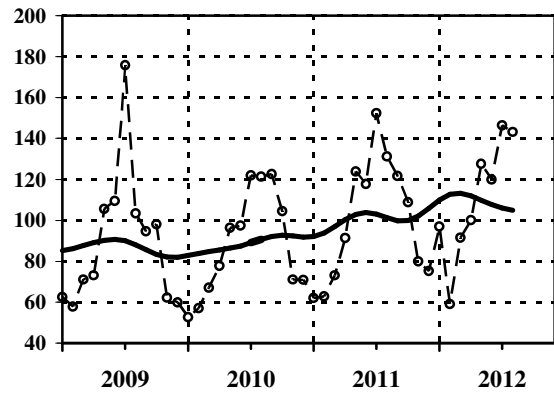
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
--○-- оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	Ø 2011=100											
		I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
01070	2010	61,3	60,6	71,1	87,2	116,1	116,5	132,4	145,2	111,9	111,5	70,5	73,9
01070	2011	77,3	72,2	78,5	94,8	129,0	122,4	138,5	145,2	107,1	103,8	64,7	66,5
01070	2012	83,6	62,9	81,3	90,7	121,2	119,9	126,6	142,6				

01071 Ноћења туриста
- домаћи
Tourist nights
- domestic

01072 Ноћења туриста
- страни
Tourist nights
- foreign

Ø 2011=100

— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
-○- оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
01071	2010	64,2	61,8	72,5	90,3	122,6	122,7	135,9	153,0	108,4	113,8	70,3	75,0
01071	2011	82,3	75,2	80,3	95,9	130,7	123,9	134,0	149,9	102,3	102,2	59,8	63,6
01071	2012	79,2	64,2	78,0	87,6	119,1	119,8	120,1	142,4				
01072	2010	52,7	57,0	67,0	77,8	96,4	97,5	121,9	121,4	122,5	104,4	71,0	70,9
01072	2011	62,0	62,8	73,1	91,4	123,9	117,7	152,4	131,1	121,7	108,8	79,9	75,3
01072	2012	96,9	59,1	91,5	100,1	127,5	120,0	146,5	143,2				

Финална тражња

Final demand

Серије базних индекса (просек 2011=100)

Base indices series (average 2011=100)

Шифра	Назив
Code	Title
02000	Залихе готових производа у индустријској производњи - укупно <i>Stocks of manufactured goods in industrial production - total</i>
02001	Залихе готових производа у индустријској производњи - енергија <i>Stocks of manufactured goods in industrial production - energy</i>
02002	Залихе готових производа у индустријској производњи - интермедијарни производи, осим енергије <i>Stocks of manufactured goods in industrial production - intermediary goods, except energy</i>
02003	Залихе готових производа у индустријској производњи - капитални производи <i>Stocks of manufactured goods in industrial production - capital goods</i>
02004	Залихе готових производа у индустријској производњи - трајни производи за широку потрошњу <i>Stocks of manufactured goods in industrial production - durable goods for consumption</i>
02005	Залихе готових производа у индустријској производњи - нетрајни производи за широку потрошњу <i>Stocks of manufactured goods in industrial production - non-durable goods for consumption</i>
02300	Залихе готових производа у индустријској производњи - рударство <i>Stocks of manufactured goods in industrial production - mining and quarrying</i>
02400	Залихе готових производа у индустријској производњи - прерађивачка индустрија <i>Stocks of manufactured goods in industrial production - manufacturing</i>
04020	Промет робе у трговини на мало у предузећима, у текућим ценама - укупно <i>Turnover of goods in retail trade in enterprises, at current prices - total</i>
01050	Промет робе у трговини на мало у предузећима, у сталним ценама - укупно <i>Turnover of goods in retail trade in enterprises, at constant prices - total</i>
04030	Промет у угоститељству, у текућим ценама - укупно <i>Turnover in catering trades, at current prices - total</i>
01060	Промет у угоститељству, у сталним ценама - укупно <i>Turnover in catering trades, at constant prices - total</i>
09010	Бруто наплата јавних прихода - укупно <i>Collection of public revenues - total</i>
09011	Приходи и примања буџета - укупно <i>Revenues and receipts of budget - total</i>
10010	Приходи организација социјалног осигурања - укупно <i>Revenues of social security organizations - total</i>

ФИНАЛНА ТРАЖЊА

Укупне залихе готових индустријских производа у јуну расту, док у јулу и августу опадају по месечним стопама од 1,7%, -7,2% и од -3,3%. У односу на исте месеце претходне године, годишње стопе показују пад од 0,4% за јун, 4,8% за јул и од 4,6% за август. Укупне залихе, у првих осам месеци 2012. мање су за 4,5% у односу на исти период 2011, док су од просека 2011. године мање за 4,7%.

Посматрано по секторима, у периоду јануар–август 2012, у односу на исти период 2011. године, у сектору рударства и у сектору прерађивачке индустрије залихе готових индустријских производа се смањују за 3,6%, односно за 4,7%, док се у односу на просек 2011. године смањују за 0,7%, односно за 4,8%.

У периоду јануар–август 2012, у односу на исти период 2011. године, смањене су: залихе енергије за 14,9%, залихе интермедијарних производа, осим енергије за 7,7%, залихе капиталних производа за 24,7% и залихе трајних производа за широку потрошњу за 7,5%, док су повећане залихе нетрајних производа за широку потрошњу за 4,3%.

Промет у трговини на мало у предузећима, у текућим ценама, у јуну ове године остао је на нивоу оствареном у мају, док је у сталним ценама опао за 1%. У јулу је, у односу на јун, у текућим ценама већи за 4,4%, а у сталним за 4,3%, док у августу бележи раст од 5,1%, номинално, и за 3% реално. У периоду јануар–август 2012. године, промет робе у трговини на мало већи је за 2,9% у текућим ценама, а у сталним ценама мањи је за 3,6%, у односу на исти период 2011. године.

Обим укупних угоститељских услуга (промета) у првих седам месеци 2012. већи је за 2,8% (реално мањи за 4,6%) у односу на обим услуга из истог периода 2011. године. У другом кварталу 2012. године тај обим је већи за 4% (реално мањи за 0,1%) од просека 2011, а за 0,1% већи (реално мањи за 4,1%) од укупно остварених услуга у другом кварталу 2011. године.

Укупна наплата јавних прихода за финансирање јавне потрошње у првих осам месеци 2012. номинално је већа за 12,2% (реално за 6,4%) у односу на исти период 2011. године. У истом периоду (јануар–август 2012) приходи и примања буџета и других корисника номинално су већи за 13% (реално за 7,1%), а приходи организација социјалног осигурања номинално су повећани за 8,7% и реално за 3,1% у односу на исти период претходне године.

Квартално посматрано, динамичнији раст у другом кварталу 2012, у односу на други квартал 2011. године, имали су приходи фондова социјалног осигурања (номинално за 10,5%, реално за 5,8%) у односу на укупно наплаћене приходе (номинално за 9,1%, реално за 4,4%) и приходе и примања буџета (номинално за 8,8%, реално за 4,2%).

FINAL DEMAND

Total stocks of manufactured industrial products increased in June by 1.7%, while they decreased in July by 7.2% and in August by 3.3%. With respect to the same months last year, they decreased by 0.4% in June, by 4.8% in July, and by 4.6% in August. In the first eight months in 2012 the total stocks of manufactured industrial products, decreased by 4.5%, comparing to the same period 2011, and with respect to the average 2011, they decreased by 4.7%.

Observed by sectors, in period January-August in 2012, comparing to the same period 2011, stocks of manufactured industrial products recorded rates: in mining and quarrying -3.6% (compared to average 2011 they decreased by 0.7%), and in manufacturing sector -4.7% (compared to average 2011 they decreased by 4.8%).

In the period January-August 2012, compared to the same period 2011, the decreases were recorded in stocks of energy by 14.9%, stocks of intermediary goods, except energy by 7.7%, stocks of capital goods by 24.7% and in stocks of durable goods by 7.5%, while the increases were recorded in stocks of non - durable consumer goods by 4.3%.

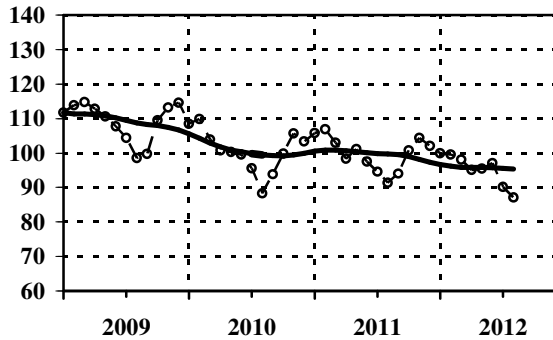
Turnover of goods in retail trade in enterprises in June in current prices recorded the level attained in May, but in constant prices it decreased by 1%. In July, with the respect to June, it increased by 4.4% in current prices, and in constant prices it increased by 4.3%. In August it increased by 5.1% nominally, and by 3% in real terms. In period January-August 2012, turnover of goods in retail trade in enterprises increased by 2.9% (current prices), and it decreased by 3.6% (constant prices), comparing to the same period last year.

The volume of total restaurant services in the first seven months 2012 increased by 2.8% (in real terms by -4.6%) compared the same period this activity in 2011. In the second quarter of 2012 this volume this activity increased by 4% (-0.1% in real terms) according to the average in 2011 and it is 0.1% greater (in real terms -4.1% lesser) than the total realized services in the second quarter of 2011.

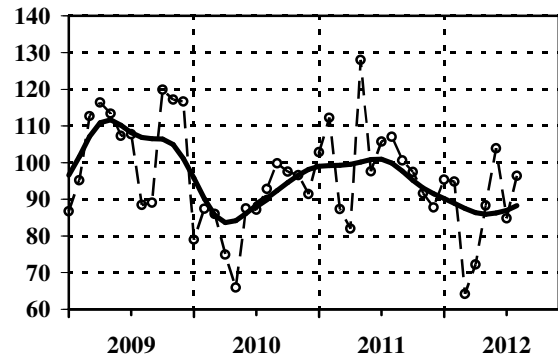
Collection of gross public revenues for financing public consumption increased nominally by 12.2% (in real terms by 6.4%) in the first eight months in 2012, comparing to the first eight months in 2011. In the same period (January-August 2012), budget and other users' revenues increased nominally by 13%, (in real terms by 7.1%), and social security organizations revenues recorded 8.7% nominal increase, and 3.1% in real terms, with respect to the same period last year.

Quarterly observed, more dynamical growth in the second quarter in 2012, with the respect to the second quarter in 2011, was recorded in social security organizations (nominally 10.5%, in real terms 5.8%), then it was recorded in collection of gross public revenues (nominally 9.1%, in real terms 4.4%) and budget incomes and revenues (nominally 8.8%, in real terms 4.2%).

02000 Залихе готових производа у инд. производњи
- укупно
*Stocks of manufactured goods in ind. production
- total*

02001 Залихе готових производа у инд. производњи
- енергија
*Stocks of manufactured goods in ind. production
- energy*

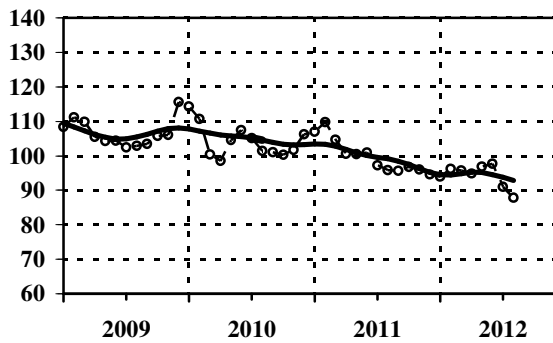

Ø 2011=100

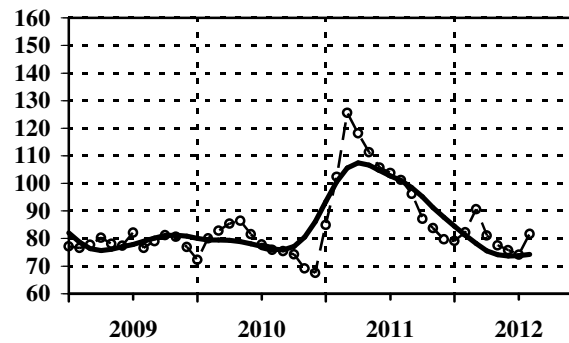
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
- - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
02000	2010	108,5	109,9	103,9	100,8	100,3	99,6	95,6	88,3	93,8	99,9	105,7	103,4
02000	2011	105,8	106,9	103,0	98,4	101,2	97,5	94,6	91,3	94,0	100,8	104,4	102,1
02000	2012	100,0	99,6	98,1	95,1	95,5	97,1	90,1	87,1				
02001	2010	79,0	87,4	86,0	74,9	65,9	87,5	87,2	92,8	99,8	97,5	96,6	91,4
02001	2011	102,8	112,2	87,3	82,0	128,0	97,6	105,7	107,0	100,6	97,4	91,6	87,8
02001	2012	95,3	94,8	64,2	72,2	88,3	103,9	84,8	96,4				

02002 Залихе готових производа у инд. производњи
- интермедијарни производи, осим енергије
*Stocks of manufactured goods in ind. production
- intermediary products, except energy*

02003 Залихе готових производа у инд. производњи
- капитални производи
*Stocks of manufactured goods in ind. production
- capital products*

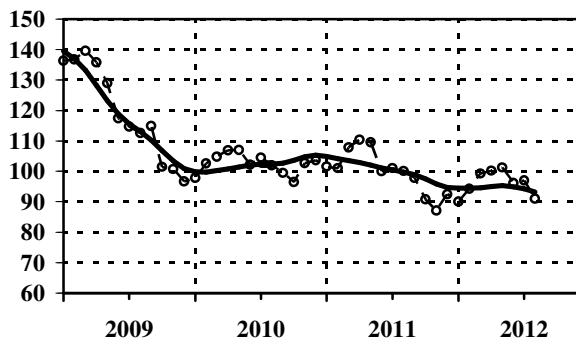

Ø 2011=100

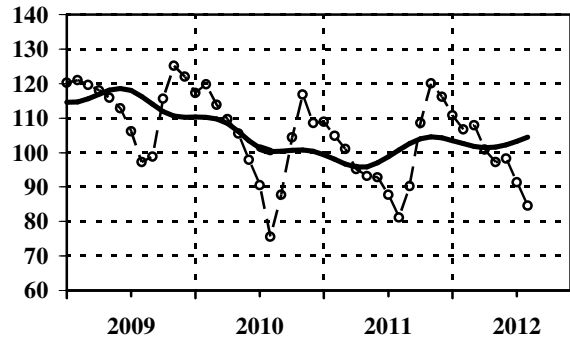
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
- - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
02002	2010	114,3	110,7	100,4	98,6	104,6	107,5	105,1	101,4	101,1	100,3	101,7	106,3
02002	2011	107,0	109,8	104,7	100,6	100,5	101,0	97,3	95,9	95,7	96,8	96,1	94,6
02002	2012	93,9	96,2	95,8	94,9	96,9	97,7	91,0	87,8				
02003	2010	72,3	80,0	82,8	85,4	86,4	81,6	77,8	75,9	75,4	74,2	69,2	67,5
02003	2011	84,9	102,4	125,6	118,2	111,3	105,8	103,8	101,3	96,2	87,1	83,7	79,7
02003	2012	79,1	82,3	90,6	81,1	77,5	75,8	74,1	81,7				

02004 Залихе готових производа у инд. производњи
- трајни производи за широку потрошњу
Stocks of manufactured goods in ind. production
- durable products for consumption

02005 Залихе готових производа у инд. производњи
- нетрајни производи за широку потрошњу
Stocks of manufactured goods in ind. production
- non-durable products for consumption

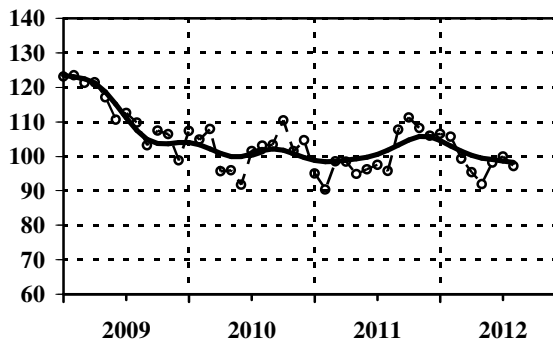

Ø 2011=100

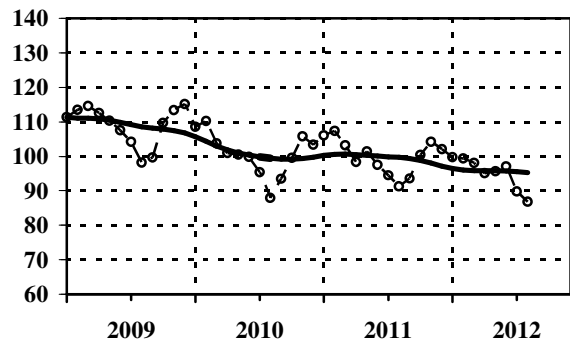
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
- - o - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
02004	2010	97,8	102,6	104,8	106,9	107,1	102,2	104,5	102,0	99,5	96,4	102,7	103,7
02004	2011	101,6	101,1	107,9	110,4	109,6	100,0	101,1	100,1	97,8	90,8	87,1	92,5
02004	2012	90,0	94,2	99,3	100,2	101,3	96,1	97,0	91,0				
02005	2010	117,3	119,8	113,9	109,7	105,5	97,9	90,5	75,6	87,7	104,4	116,8	108,6
02005	2011	108,9	104,9	101,1	95,2	93,2	92,8	87,7	81,1	90,2	108,6	120,1	116,2
02005	2012	110,8	106,7	107,9	100,9	97,3	98,3	91,3	84,6				

02300 Залихе готових производа у инд. производњи
- рударство
Stocks of manufactured goods in ind. production
- mining and quarrying

02400 Залихе готових производа у инд. производњи
- прерађивачка индустрија
Stocks of manufactured goods in ind. production
- manufacturing

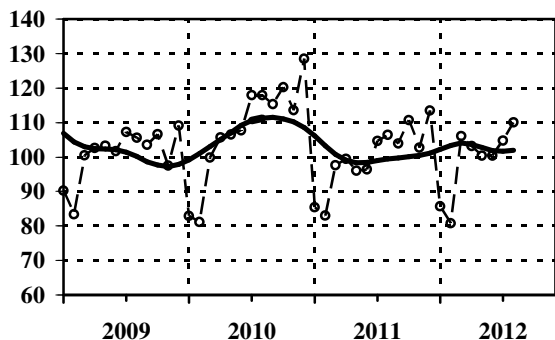

Ø 2011=100

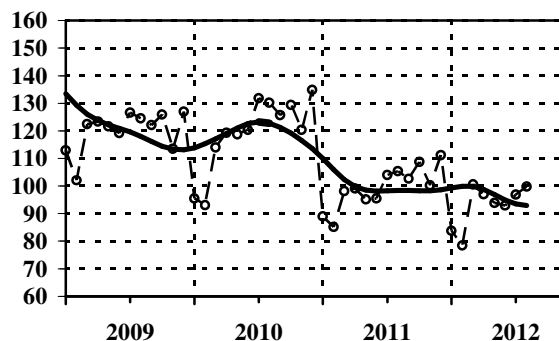
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
- - o - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
02300	2010	107,4	104,9	107,9	95,7	96,0	91,7	101,5	103,1	103,4	110,4	101,5	104,7
02300	2011	95,0	90,3	98,6	98,5	94,9	96,2	97,5	95,8	107,7	111,3	108,2	106,0
02300	2012	106,5	105,7	99,3	95,4	91,9	98,2	100,0	97,2				
02400	2010	108,6	110,2	103,8	101,0	100,5	99,9	95,4	87,9	93,5	99,6	105,8	103,4
02400	2011	106,1	107,4	103,2	98,4	101,4	97,5	94,5	91,2	93,6	100,4	104,2	102,1
02400	2012	99,8	99,4	98,1	95,1	95,7	97,1	89,8	86,8				

04020 Промет робе у трговини на мало у предузећима, у текућим ценама - укупно
 Turnover of goods in retail trade in enterprises, at current prices - total

01050 Промет робе у трговини на мало у предузећима, у сталним ценама - укупно
 Turnover of goods in retail trade in enterprises, at constant prices - total

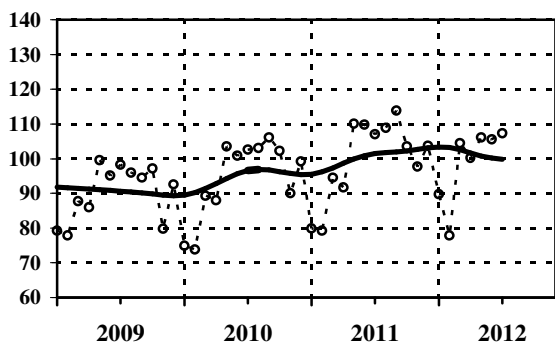

Ø 2011=100

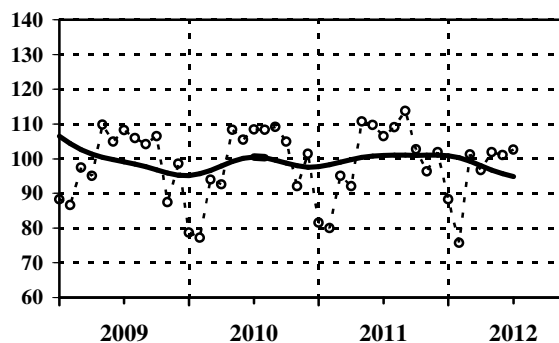
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
 - - o - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
04020	2010	82,9	81,1	99,9	105,7	106,5	107,7	117,9	117,9	115,3	120,3	113,6	128,5
04020	2011	85,4	83,0	97,6	99,5	96,1	96,4	104,7	106,4	103,9	110,7	102,7	113,5
04020	2012	85,7	80,8	106,1	103,2	100,4	100,4	104,8	110,1				
01050	2010	95,5	93,0	114,0	119,3	118,7	120,4	131,9	130,2	125,7	129,4	120,4	134,9
01050	2011	89,0	85,2	98,1	99,0	95,1	95,5	104,0	105,4	102,6	108,8	100,2	111,2
01050	2012	83,8	78,4	100,6	97,0	93,8	92,9	96,9	99,8				

04030 Промет у угоститељству, у текућим ценама - укупно
 Turnover in catering trades, at current prices - total

01060 Промет у угоститељству, у сталним ценама - укупно
 Turnover in catering trades, at constant prices - total

Ø 2011=100

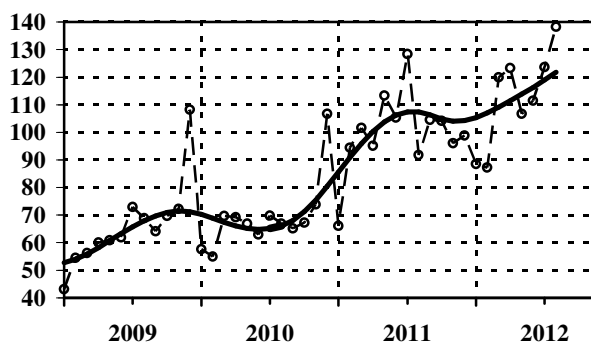
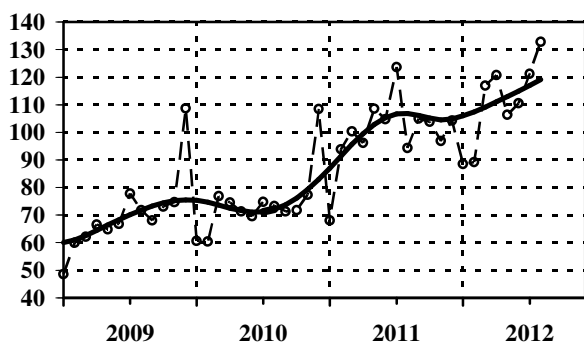
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
 - - o - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
04030	2010	74,9	73,8	89,3	88,0	103,5	100,9	102,6	103,1	106,1	102,3	90,0	99,2
04030	2011	79,9	79,2	94,5	91,7	110,1	109,8	107,0	108,9	113,9	103,5	97,7	103,7
04030	2012	89,7	77,9	104,5	100,2	106,1	105,6	107,3					
01060	2010	78,7	77,2	94,0	92,6	108,3	105,5	108,4	108,3	109,2	104,9	92,0	101,4
01060	2011	81,5	80,0	95,1	92,0	110,7	109,7	106,5	109,1	113,8	102,7	96,4	101,9
01060	2012	88,3	75,7	101,2	96,7	101,9	101,1	102,6					

09010 Бруто наплата јавних прихода
- укупно
Collection of public revenues
- total

09011 Приходи и примања буџета
- укупно
Revenues and receipts of budget
- total

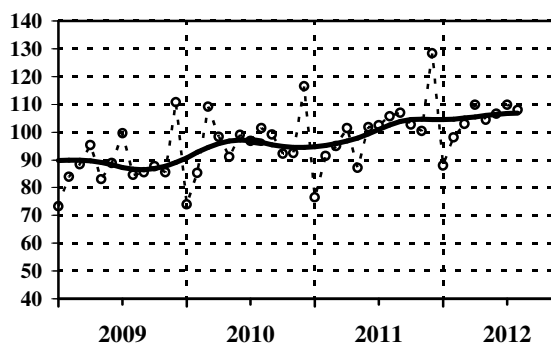

Ø 2011=100

— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
--o-- оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
09010	2010	60,6	60,4	76,9	74,5	71,3	69,6	74,8	73,3	71,3	71,7	77,3	108,5
09010	2011	68,0	93,9	100,4	96,2	108,6	104,8	123,7	94,3	105,0	103,9	96,9	104,3
09010	2012	88,5	89,3	116,9	120,8	106,4	110,6	121,2	132,8				
09011	2010	57,6	54,9	69,7	69,2	66,9	63,0	69,8	66,9	65,1	67,2	73,8	106,7
09011	2011	66,1	94,5	101,6	95,1	113,4	105,4	128,4	91,8	104,5	104,2	96,1	98,9
09011	2012	88,6	87,3	120,0	123,3	106,8	111,5	123,7	138,3				

10010 Приходи организација социјалног осигурања
- укупно
Revenues of social security organizations
- total

Ø 2011=100

— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
--o-- оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
10010	2010	74,0	85,3	109,2	98,3	91,1	99,0	96,9	101,5	99,2	92,2	92,5	116,5
10010	2011	76,5	91,4	95,0	101,4	87,2	101,8	102,5	105,7	107,0	102,7	100,4	128,4
10010	2012	88,0	98,1	103,0	109,9	104,4	106,6	109,8	108,0				

Спољна трговина

External trade

Серије базних индекса (просек 2011=100)

Base indices series (average 2011=100)

Шифра Code	Назив Title
05030	Извоз роба - укупно (USD) <i>Exports of goods - total (USD)</i>
05033	Извоз роба - средства рада (USD) <i>Exports of goods - capital goods (USD)</i>
05034	Извоз роба - материјал за репродукцију (USD) <i>Exports of goods - intermediates (USD)</i>
05035	Извоз роба - роба за личну потрошњу (USD) <i>Exports of goods - consumer goods (USD)</i>
05019	Извоз роба - неklasификовано по BEC намени (USD) <i>Exports of goods - unclassified by BEC destination (USD)</i>
05001	Извоз - енергија (USD) <i>Exports - energy (USD)</i>
05002	Извоз - интермедијарни производи, осим енергије (USD) <i>Exports - intermediary products, except energy (USD)</i>
05003	Извоз - капитални производи (USD) <i>Exports - capital products (USD)</i>
05004	Извоз - трајни производи за широку потрошњу (USD) <i>Exports - durable products for consumption (USD)</i>
05005	Извоз - нетрајни производи за широку потрошњу (USD) <i>Exports - non-durable products for consumption (USD)</i>
05006	Извоз роба - неklasификовано по намени EU (USD) <i>Exports of goods - unclassified by EU destination (USD)</i>
05040	Увоз роба - укупно (USD) <i>Imports of goods - total (USD)</i>
05043	Увоз роба - средства рада (USD) <i>Imports of goods - capital goods (USD)</i>
05044	Увоз роба - материјал за репродукцију (USD) <i>Imports of goods - intermediates (USD)</i>
05045	Увоз роба - роба за личну потрошњу (USD) <i>Imports of goods - consumer goods (USD)</i>
05029	Увоз роба - неklasификовано по BEC намени (USD) <i>Imports of goods - unclassified by BEC destination (USD)</i>
05007	Увоз - енергија (USD) <i>Imports - energy (USD)</i>
05008	Увоз - интермедијарни производи, осим енергије (USD) <i>Imports - intermediary products, except energy (USD)</i>
05009	Увоз - капитални производи (USD) <i>Imports - capital products (USD)</i>
05010	Увоз - трајни производи за широку потрошњу (USD) <i>Imports - durable products for consumption (USD)</i>
05011	Увоз - нетрајни производи за широку потрошњу (USD) <i>Imports - non-durable products for consumption (USD)</i>
05012	Увоз - неklasификовано по намени EU (USD) <i>Imports - unclassified by EU destination (USD)</i>
05050	Трговински салдо (увоз - извоз, USD) <i>Commercial balance (imports - exports, USD)</i>

СПОЉНА ТРГОВИНА

Укупан извоз робе у првих осам месеци 2012. године достигао је 7,208 милијарди USD и био је мањи за 8,3% у односу на исти период претходне године, и за 8,2% мањи од просечног извоза 2011. године. У истом периоду, реализован је укупан увоз робе у износу од 12,343 милијарде USD, што је за 4% мање него у истом периоду претходне године и за 6,8% мање од просечног увоза 2011. године. У првом полугођу 2012. извоз је опао за 7,1%, а увоз за 2%, у односу на прво полугође 2011. године.

Укупан спољнотрговински дефицит робе у првих осам месеци 2012. године износио је 5,135 милијарде USD и већи је за 2,8% од дефицита у првих осам месеци претходне године. Дефицит спољне трговине у периоду јануар-август 2012. године мањи је за 28,8% од укупног извоза у првих осам месеци 2012. године (0,7 пута) или за 2,073 милијарде USD.

У јуну извоз месечно расте у односу на мај за 2,9%, док у јулу и августу месечно опада за 6,2%, односно за 5,3%. У односу на 2011. годину, годишње стопе раста извоза за јун, јул и август износе -9%, -11,1% и -12,1%, респективно. Месечне стопе раста увоза за јун, јул и август износе -8,6%, 2,5% и -9,7%, респективно, а годишње стопе (у односу на исте месеце 2011. године) износе -7,5%, -10,1% и -9,4%, респективно.

Трговински дефицит у 2012. години
- У хиљадама текућих РСД -

	II квартал	I полугодиште	Јул	Август
Кумулативни дефицит (извоз-увоз)	-4007579	-4007579	-4621377	-5135100
Квартални, месечни дефицит (извоз-увоз)	-1828142	-4007579	-613798	-513723
Извоз: квартал, полугође, месец	2935054	5378255	939727	889795
Увоз: квартал, полугође, месец	4763196	9385834	1553525	1403518
Извоз – кумулативи	5378255	5378255	6317982	7207777
Увоз – кумулативи	9385834	9385834	10939359	12342877

Кумулативно посматрано, у структури извоза, односно увоза у 2012. у односу на 2011. годину, према економској намени производа (по ВЕС намени), производи за репродукцију (који доминирају по учешћу у укупном извозу/увозу) бележе пад од 13,6%, односно 7%, производи за широку потрошњу пад од 0,7%, односно 7,5% и извоз/увоз средстава за рад раст од 15,4%, односно пад од 9,1%. У структури извоза/увоза, по намени производа ЕУ, у првих осам месеци, међугодишње стопе раста извоза/увоза износе: енергија (-25%, -9,7%), интермедијарни производи, осим енергије (-18,8%, -6,7%), капитални производи (10,6%, -10,6%), затим трајни производи за широку потрошњу (0,7%, 3,7%), нетрајни производи за широку потрошњу (-0,4%, -4,6%) и неklasификовано по намени ЕУ (12%, 45,9%).

EXTERNAL TRADE

Total exports of goods in the first eight months in 2012 amounted to 7.208 billion USD what represents 8.3% decrease, comparing to the same period last year, and 8.2% decrease with respect to the average exports in 2011. In the same period, the total imports of goods attained the value of 12.343 billion USD, what is 4% decrease, comparing to the same period last year, and 6.8% decrease with respect to the average imports in 2011. In the first six months in 2012, the exports decreased by 7.1%, and the imports by 2% with respect to the first six month in 2011, too.

Total external trade deficit of goods in the first eight months in 2012 amounted to 5.135 billion USD, what represents 2.8% increase in comparison with the deficit recorded in the same period of the previous year. The external trade deficit in the period January-August 2012 decreases by 28.8% compared to the total exports, in the first eight months in 2012 (0.7 times) what is the decrease of 2.073 billion USD.

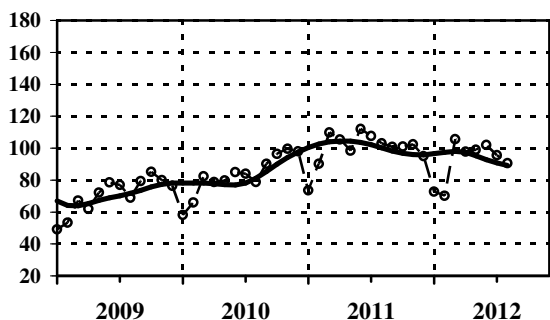
In June, exports increased by 2.9% compared to May, and it decreased in July by 6.2%, monthly rate. In August also, the decrease of 5.3% in exports activity was recorded, with respect to July. With respect to the same months in 2011, annual rates in June, July and August amounted -9%, -11.1% and -12.1%, respectively. In June, July and August imports recorded monthly rates: -8.6%, 2.5% and -9.7%, respectively. The yearly rates (compared to the same months of the previous year) were: -7.5%, -10.1% and -9.4%, respectively.

Trade deficit in 2012
- Current USD, thousand -

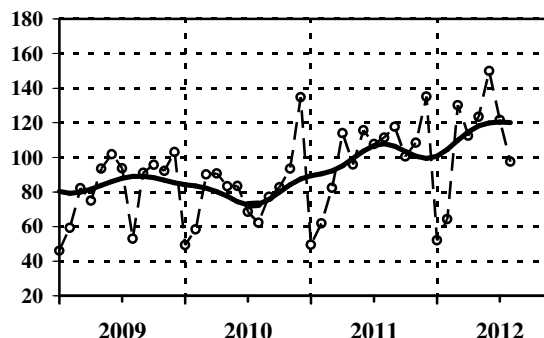
	II quarter	I half Year	July	August
Cumulative deficit (Exports-Imports)	-4007579	-4007579	-4621377	-5135100
Quarterly, monthly deficit (Exports-Imports)	-1828142	-4007579	-613798	-513723
Exports: quarter, half Year, month	2935054	5378255	939727	889795
Imports: quarter, half Year, month	4763196	9385834	1553525	1403518
Exports – cumulative	5378255	5378255	6317982	7207777
Imports – cumulative	9385834	9385834	10939359	12342877

Cumulatively, according to economic use (BEC) of products, in 2012, in the structure of exports and imports the dominant products in total were intermediate goods (exports decreased by 13.6% and imports by 7%), and consumer goods (exports decreased by 0.7% and imports by 7.5%) and for capital goods, exports increased by 15.4% and imports decreased by 9.1%, with the respect to 2011. According to cumulatively (first eight months) use (EU classification) the yearly annual rate in export/imports of products were: energy (-25%, -9.7%), intermediary products-except energy (-18.8%, -6.7%), capital products (10.6%, -10.6%), durable products for consumption (0.7%, 3.7%), non-durable products for consumption (-0.4%, -4.6%) and unclassified by EU destination (12%, 45.9%).

Извоз роба
05030 - укупно (USD)
 Exports of goods
 - total (USD)

Извоз роба
05033 - средства рада (USD)
 Exports of goods
 - capital goods (USD)

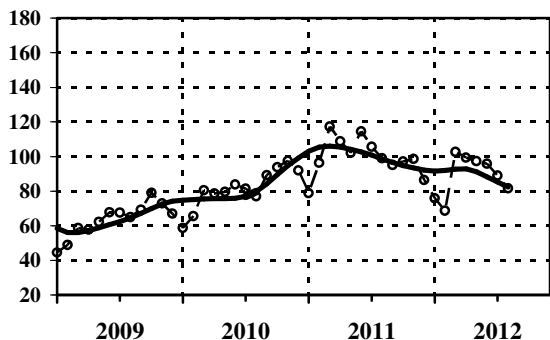

Ø 2011=100

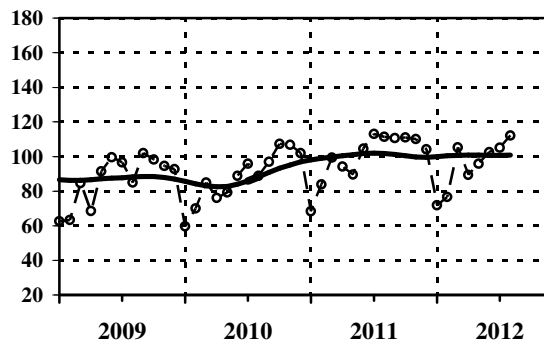
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
 - - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
05030	2010	58,2	66,1	82,5	78,9	79,9	85,1	84,1	78,8	90,2	96,4	99,6	98,0
05030	2011	73,7	90,3	109,8	105,5	98,4	112,1	107,7	103,1	100,9	101,0	102,4	95,1
05030	2012	72,9	70,3	105,6	97,8	99,1	102,0	95,7	90,6				
05033	2010	49,3	58,3	90,2	90,6	83,3	83,4	68,5	62,3	77,3	82,7	93,4	134,8
05033	2011	49,6	61,9	82,4	113,9	95,8	115,6	107,6	111,4	117,6	100,5	108,4	135,2
05033	2012	52,2	64,3	130,2	112,5	123,5	149,9	121,6	97,5				

Извоз роба
05034 - материјал за репродукцију (USD)
 Exports of goods
 - intermediates (USD)

Извоз роба
05035 - роба за личну потрошњу (USD)
 Exports of goods
 - consumer goods (USD)

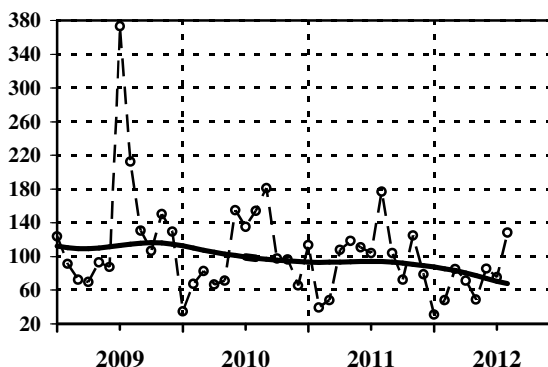

Ø 2011=100

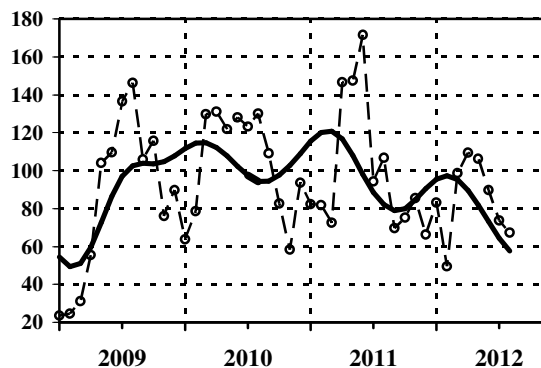
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
 - - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
05034	2010	58,8	65,6	80,6	78,6	79,7	83,9	81,5	77,0	89,2	93,9	97,6	91,9
05034	2011	78,8	96,4	117,2	108,7	102,1	114,5	105,7	98,9	95,1	97,2	98,7	86,5
05034	2012	76,0	68,7	102,7	99,3	97,4	95,8	89,0	81,6				
05035	2010	59,7	70,0	85,0	76,1	79,3	88,9	95,8	88,8	96,9	107,3	106,8	102,0
05035	2011	68,3	83,8	99,3	94,2	89,5	104,6	113,0	111,3	110,7	111,0	110,1	104,2
05035	2012	71,9	76,6	105,3	89,3	95,8	102,5	105,0	112,1				

05019 Извоз роба
- неklasификовано по ВЕС намени (USD)
Exports of goods
- unclassified by BEC destination (USD)

05001 Извоз
- енергија (USD)
Exports
- energy (USD)

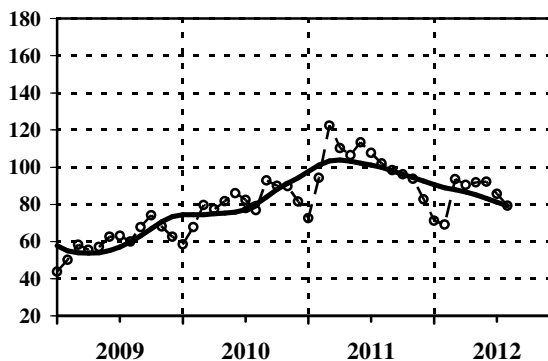

Ø 2011=100

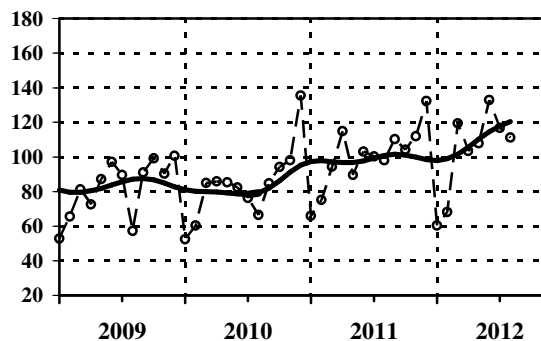
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
--o-- оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
05019	2010	34,9	67,3	82,5	66,6	71,1	154,8	135,2	154,2	180,9	97,7	96,5	65,4
05019	2011	113,6	39,3	48,2	107,9	118,7	111,1	104,1	177,0	104,1	72,3	125,0	78,7
05019	2012	31,1	48,2	85,0	71,1	48,9	85,7	75,5	128,2				
05001	2010	63,8	78,6	129,8	131,1	121,9	128,2	123,2	130,1	109,1	82,7	58,4	93,6
05001	2011	82,3	81,8	72,6	146,6	147,5	171,5	94,3	106,8	69,7	75,2	85,6	66,3
05001	2012	83,2	49,5	98,6	109,5	106,3	89,8	73,7	67,4				

05002 Извоз - интермедијарни производи,
осим енергије (USD)
Exports - intermediary products,
except energy (USD)

05003 Извоз
- капитални производи (USD)
Exports
- capital products (USD)

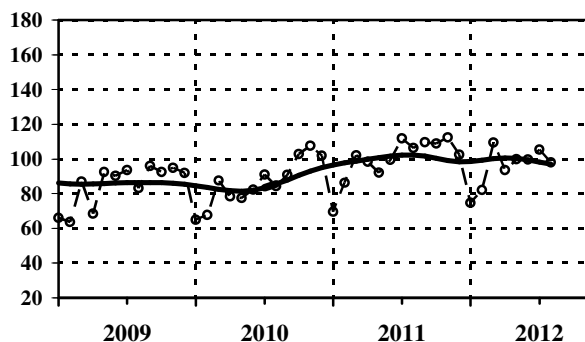
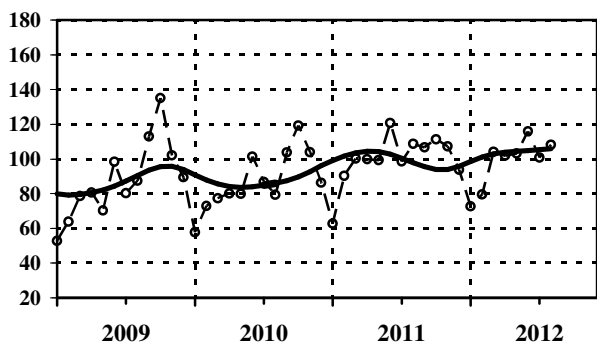
Ø 2011=100

— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
--o-- оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
05002	2010	58,5	67,8	79,6	77,4	81,7	86,0	82,4	76,9	92,9	90,0	89,7	81,6
05002	2011	72,6	94,2	122,5	110,3	106,4	113,3	107,7	101,9	98,4	96,1	93,7	82,8
05002	2012	71,2	69,1	93,5	90,5	91,9	92,1	85,7	79,3				
05003	2010	52,5	60,4	85,0	85,9	85,3	82,3	76,2	66,5	84,8	94,1	98,0	135,5
05003	2011	66,0	75,1	94,3	114,8	89,6	103,0	100,3	98,1	110,3	104,1	111,9	132,4
05003	2012	60,4	68,2	119,5	103,4	107,8	132,9	116,7	111,1				

05004 Извоз - трајни производи
за широку потрошњу (USD)
Exports - durable products
for consumption (USD)

05005 Извоз - нетрајни производи
за широку потрошњу (USD)
Exports - non-durable products
for consumption (USD)

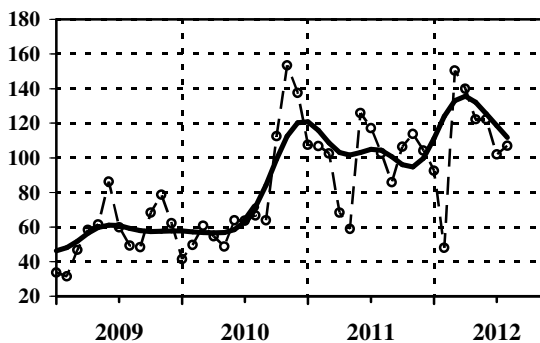

Ø 2011=100

— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
- - - оригинална серија / original series

Серија	Год. Year	Ø 2011=100											
		I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
05004	2010	57,8	72,9	77,3	80,0	79,9	101,4	86,9	79,2	103,8	119,3	103,9	86,2
05004	2011	62,7	90,3	100,2	100,0	99,4	120,7	98,6	108,8	106,8	111,4	107,2	93,9
05004	2012	72,6	79,5	104,1	101,9	103,2	116,0	100,8	108,2				
05005	2010	64,9	67,7	87,6	78,3	77,5	82,3	91,0	84,2	90,8	102,8	107,7	102,0
05005	2011	69,6	86,3	102,2	98,4	92,2	99,5	111,8	106,3	109,7	109,0	112,5	102,4
05005	2012	74,7	82,0	109,5	93,7	99,9	99,8	105,4	98,0				

05006 Извоз роба
- неклаификовано по намени EU (USD)
Exports of goods
- unclassified by EU destination (USD)

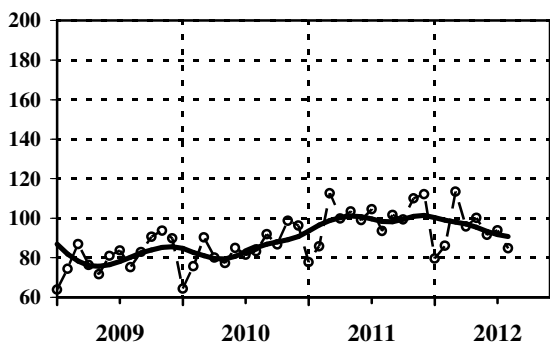

Ø 2011=100

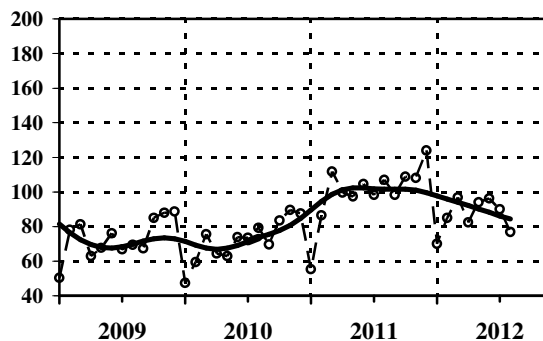
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
- - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	Ø 2011=100											
		I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
05006	2010	41,4	49,7	60,7	54,7	48,8	64,0	63,7	66,7	63,9	112,4	153,5	137,6
05006	2011	107,4	106,8	102,5	68,4	59,0	126,0	117,1	102,7	85,9	106,3	113,7	104,2
05006	2012	92,6	48,0	150,5	140,0	122,3	122,2	101,9	106,9				

05040 Увоз роба
- укупно (USD)
Imports of goods
- total (USD)

05043 Увоз роба
- средства рада (USD)
Imports of goods
- capital goods (USD)

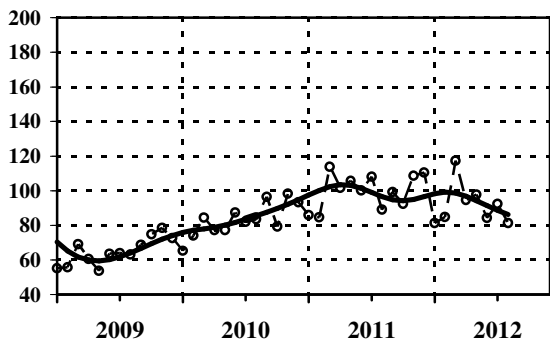

Ø 2011=100

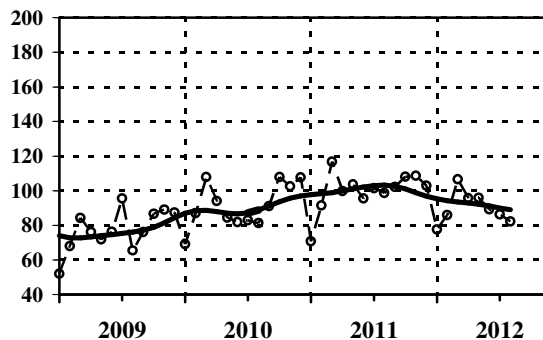
—○— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
- - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
05040	2010	64,3	75,7	90,3	80,1	77,2	85,0	81,4	83,2	91,9	86,8	98,7	96,3
05040	2011	77,8	85,8	112,7	99,9	103,4	99,0	104,5	93,6	101,6	99,4	110,1	112,1
05040	2012	79,6	86,2	113,4	95,9	100,2	91,6	93,9	84,8				
05043	2010	47,4	59,3	75,7	64,3	62,9	73,9	73,5	79,3	69,7	83,5	89,7	87,6
05043	2011	55,4	86,5	111,7	99,6	97,4	104,5	98,4	107,0	98,4	108,8	108,1	124,0
05043	2012	70,0	85,1	96,8	82,4	94,0	96,3	90,1	76,9				

05044 Увоз роба
- материјал за репродукцију (USD)
Imports of goods
- intermediates (USD)

05045 Увоз роба
- роба за личну потрошњу (USD)
Imports of goods
- consumer goods (USD)

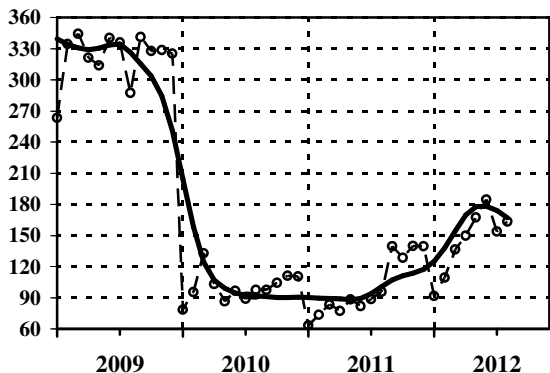

Ø 2011=100

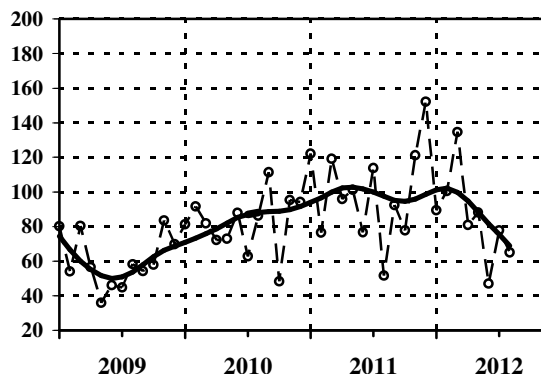
—○— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
- - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
05044	2010	65,3	74,1	84,4	77,2	77,2	87,4	82,1	83,5	96,5	79,4	98,4	93,4
05044	2011	86,0	84,7	113,9	101,7	105,7	100,2	108,1	89,1	99,2	92,4	108,6	110,5
05044	2012	81,4	84,8	117,4	94,6	97,8	84,2	92,5	81,3				
05045	2010	69,1	87,0	107,9	94,1	84,4	81,9	83,0	81,4	91,1	107,9	102,5	107,7
05045	2011	70,8	91,5	116,8	99,8	103,7	95,6	101,4	98,6	102,1	108,1	108,6	102,9
05045	2012	77,6	85,9	106,7	95,8	95,9	89,3	86,3	82,3				

05029 Увоз роба
- неklasификовано по ВЕС намени (USD)
Imports of goods
- unclassified by BEC destination (USD)

05007 Увоз
- енергија (USD)
Imports
- energy (USD)

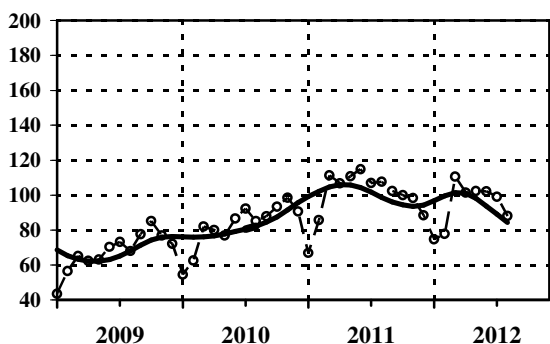

Ø 2011=100

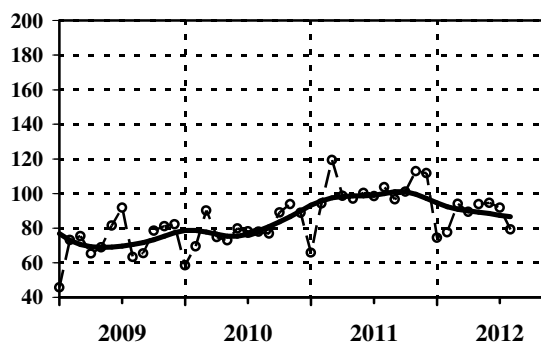
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
--○-- оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
05029	2010	78,4	95,4	132,9	103,2	86,5	96,5	88,8	97,5	97,4	104,4	111,1	110,4
05029	2011	63,5	73,5	83,4	77,1	88,3	81,7	88,7	95,6	139,8	128,6	140,1	139,8
05029	2012	91,8	109,1	136,6	150,0	167,5	184,6	153,7	163,4				
05007	2010	81,3	91,7	81,9	72,2	73,0	87,9	62,9	86,3	111,4	48,3	95,3	94,2
05007	2011	122,1	76,5	119,1	95,8	101,3	76,7	113,7	51,6	92,3	77,7	121,2	152,1
05007	2012	89,5	100,4	134,7	80,9	88,1	46,9	77,8	65,1				

05008 Увоз - интермедијарни производи,
осим енергије (USD)
Imports - intermediary products,
except energy (USD)

05009 Увоз
- капитални производи (USD)
Imports
- capital products (USD)

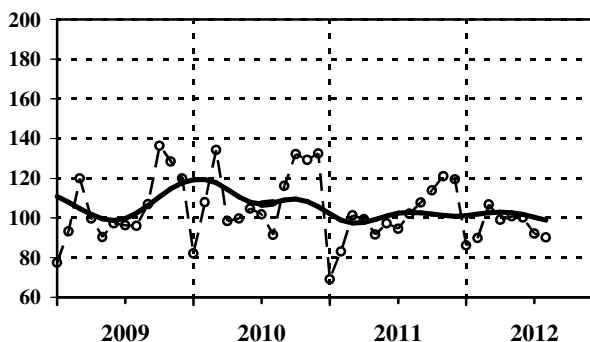
Ø 2011=100

— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
--○-- оригинална серија / original series

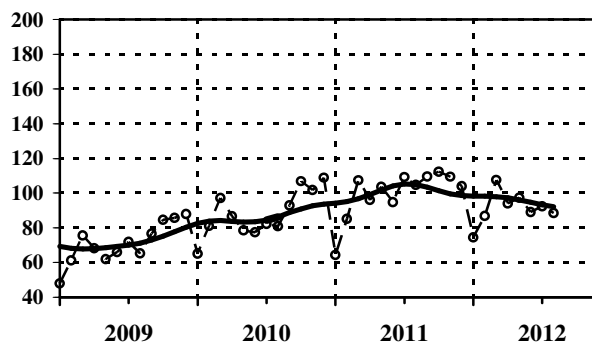
Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
05008	2010	54,5	62,5	82,0	80,1	76,9	86,6	92,3	85,1	88,0	93,4	98,6	90,6
05008	2011	66,9	85,7	111,3	106,7	110,7	114,8	107,0	107,6	102,4	100,0	98,3	88,5
05008	2012	74,8	77,9	110,5	101,5	102,4	102,2	99,1	88,1				
05009	2010	58,4	69,6	90,2	74,8	73,0	79,8	78,2	78,0	77,0	89,0	93,9	88,9
05009	2011	65,8	94,2	119,4	98,6	97,0	100,3	98,5	103,7	96,7	101,1	112,9	111,8
05009	2012	74,6	77,7	94,1	89,5	93,8	94,6	91,8	79,3				

05010 Увоз - трајни производи за широку потрошњу (USD)
Imports - durable products for consumption (USD)

05011 Увоз - нетрајни производи за широку потрошњу (USD)
Imports - non-durable products for consumption (USD)

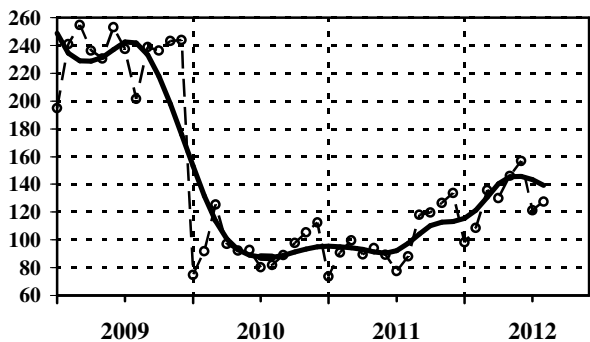

Ø 2011=100

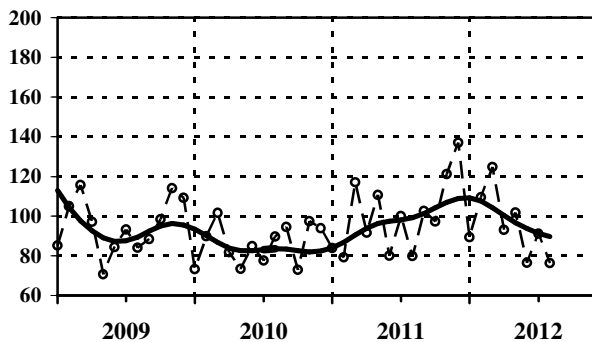
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
- - o - - оригинална серија / original series

Серија	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
05010	2010	82,0	107,9	134,3	98,4	99,6	104,7	101,8	91,4	116,1	132,2	129,3	132,5
05010	2011	69,1	83,0	101,3	99,3	91,5	97,2	94,4	102,1	107,7	113,8	121,1	119,4
05010	2012	86,1	89,8	106,8	99,0	100,8	100,1	92,1	90,2				
05011	2010	65,0	81,1	97,0	86,5	78,4	77,4	82,2	80,9	92,8	106,9	101,7	108,8
05011	2011	64,3	85,1	107,3	95,9	103,6	94,7	109,2	104,6	109,6	112,4	109,5	103,8
05011	2012	74,5	86,7	107,6	93,9	97,3	89,0	92,2	88,5				

05012 Увоз - неklasификовано по намени EU (USD)
Imports - Unclassified by EU destination (USD)

05050 Трговински салдо (увоз - извоз) (USD)
Commercial balance (imports - exports) (USD)

Ø 2011=100

— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
- - o - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
05012	2010	74,7	91,8	125,4	97,0	92,2	92,6	80,3	81,8	88,9	97,7	105,4	112,4
05012	2011	73,5	90,8	99,6	89,5	94,1	89,2	77,4	88,0	117,9	119,6	126,6	133,7
05012	2012	98,3	108,6	135,8	129,9	146,1	156,8	121,3	127,5				
05050	2010	73,2	89,8	101,6	81,8	73,3	84,8	77,6	89,6	94,5	72,9	97,4	93,9
05050	2011	83,8	79,1	117,1	91,6	110,6	79,9	99,9	79,8	102,6	97,2	121,2	137,0
05050	2012	89,3	109,4	124,8	93,1	101,8	76,5	91,1	76,3				

Запосленост
*Employment***Серије базних индекса (просек 2011=100)**
Base indices series (average 2011=100)

Шифра	Назив
<i>Code</i>	<i>Title</i>
07000	Запослени - укупно <i>Employees - total</i>
07005	Запослени - приватни предузетници и запослени код њих <i>Employees - private entrepreneurs and their employees</i>
07010	Запослени код правних лица (привредна друштва, предузећа, установе, задруге и организације) <i>Employees in legal entities (business companies, enterprises, institutions, cooperatives and organizations)</i>
07310	Запослени - прерађивачка индустрија (укупно) <i>Employees - manufacturing (total)</i>
07510	Запослени - грађевинарство (укупно) <i>Employees - construction (total)</i>
07020	Лица која траже запослење <i>Persons seeking work</i>
07021	Незапослена лица <i>Unemployed</i>
07023	Запошљавање - евиденција Националне службе за запошљавање <i>Employment - evidence of National Employment Service</i>

ЗАПОСЛЕНОСТ

У другом кварталу 2012. године, **укупна запосленост** је за 0,9% мања од просека 2011. и за 1,2% у односу на други квартал 2011. године. За *првих осам месеци* 2012. укупна запосленост је за 0,8% мања од просечне из 2011. и за 1,4% мања од укупне запослености за осам месеци 2011. године.

Запосленост у предузећима, установама и организацијама у другом кварталу, као и за *првих осам месеци* 2012. године, мања је за 0,3%, односно за 0,4% од просека у 2011. и за 0,5%, односно за 0,6% у поређењу са истим периодима 2011. године.

У другом кварталу 2012. године **запосленост приватних предузетника и запослених код њих** је за 3% испод просека 2011, и мања је за 3,6% у односу на други квартал 2011. године. За *првих осам месеци* 2012. године запосленост приватних предузетника и запослених код њих је за 2,4% мања од просека 2011. године, а за 4,2% од запослености приватника за осам месеци претходне године.

Запосленост у прерађивачкој индустрији у другом кварталу и у *првих осам месеци* 2012. године опада по стопи од 2,1%, односно од 2%, у односу на други квартал и првих осам месеци 2011. године.

У другом кварталу и у *првих осам месеци* 2012. године **запосленост у грађевинарству** опада по стопи од 2,4%, односно за 2,1% у односу на исти квартал, односно осам месеци 2011. године.

Број регистрованих лица која траже запослење (укупна незапосленост, то јест незапосленост која је шира од објективне незапослености), у другом кварталу 2012. већа је за 4,4% од просечне незапослености у 2011. години, и већа за 3,4% од незапослености у другом кварталу 2011. године. У *првих осам месеци* ове године, у односу на исти период претходне године, број регистрованих лица која траже запослење већи је за 3,8%, док је од просека 2011. године већи за 4,2%.

Број регистрованих лица која активно траже запослење (објективно незапослени) у другом кварталу ове године расте за 0,1%, а у *првих осам месеци* ове године за 0,8% у односу на одговарајуће периоде 2011. године. Посматрано у односу на просек 2011. године, у другом кварталу активна незапосленост је већа за 1,5%, и кумулативно за 1,6%.

Према евиденцији Националне службе за запошљавање (НСЗ), **укупно запошљавање** (обухвата запошљавање са евиденције и запошљавање из радног односа) у другом кварталу 2012. било је веће за 19,2% од просека и за 32,5% од запошљавања у другом кварталу 2011. године. У периоду *јануар–август* 2012. укупно запошљавање је 15,6% изнад просечног запошљавања у 2011. и за 28,2% изнад укупног запошљавања у *првих осам месеци* претходне године.

Запошљавање из радног односа и даље брже расте од запошљавања са евиденције. За *првих осам месеци* запошљавање из радног односа је за 30,5% веће од оног у истом периоду 2011. године, док је од просека 2011. веће за 16,7%. За *првих осам месеци* запошљавање са евиденције је за 19,4% веће од оног у истом периоду 2011. године, док је од просека 2011. веће за 11,2%.

EMPLOYMENT

In the second quarter in 2012, **the total employment** was 0.9% below the average in 2011, and 1.2% below the level attained in the same period of the previous year. In the first eight months in 2012, the total employment decreased by 0.8%, comparing to the average in 2011, and decreased by 1.4% comparing to the same period previous year.

Employment in enterprises, institutions and organizations in the second quarter and in the first eight months in 2012 was 0.3% and 0.4% below the average in 2011, and 0.5% and 0.6% below the level attained in the same periods of the previous year.

In the second quarter in 2012, **the employment of private entrepreneurs, persons performing activities independently and their employees** was 3% below the average in 2011 and 3.6% below the level attained in the same period of the previous year. In the first eight months in 2012, the employment of private entrepreneurs, persons performing activities independently and their employees decreased by 2.4%, comparing to the average in 2011, and by 4.2% comparing to the same period of the previous year.

The employment in manufacturing, in the second quarter of 2012 and in the first eight months, decreased by 2.1% and by 2%, comparing to the same periods in 2011.

In the second quarter of 2012 and in the first eight months, **the employment in construction** decreased by 2.4% and by 2.1%, comparing to the same periods in 2011.

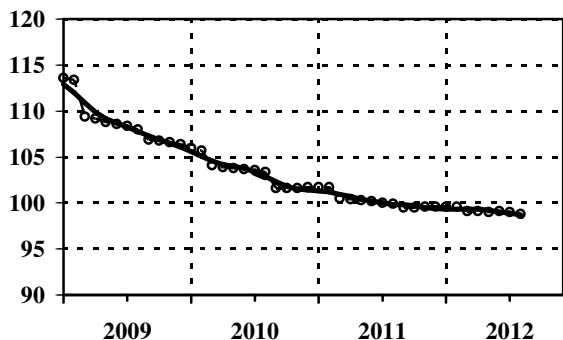
The number of the registered unemployed seeking work (total unemployment, i.e. unemployment that is larger than real unemployment) in the second quarter of 2012, increased by 4.4% in comparison with the average unemployed in 2011, and by 3.4% comparing to the same period previous year. The number of the registered unemployed seeking work in the first eight months this year, increased by 3.8%, comparing to the first eight months in 2011, but compared to the average in 2011, it increased by 4.2%.

The number of unemployed (persons seeking work – actively unemployment) recorded an increase of 0.1%, in second quarter, but in the first eight months this year it recorded an increase of 0.8% with respect to the same period in 2011. It increased by 1.5%, in second quarter, and cumulatively, it increased by 1.6%, with respect to the average in 2011.

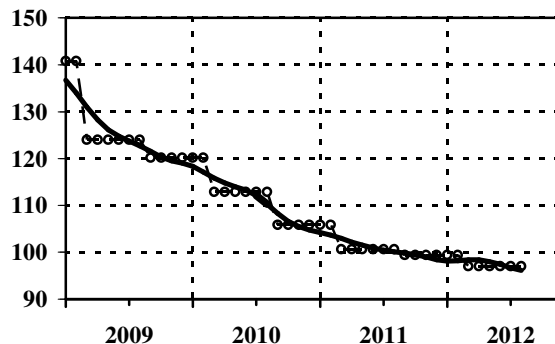
According to the NES records, **total employment service** (including both, **registered unemployed and employed**) in second quarter 2012 increased by 19.2% compared average and by 32.5% compared to the second quarter 2011. In the first eight months of the 2012, total employment was 15.6% above the average employment in 2011, and 28.2% above the total employment in the same period in 2011.

Employment of registered unemployed is still growing faster than **employment of employed persons**. In the first eight months, the employment of employed person increased by 30.5% according to the same period 2011, and by 16.7% compared to the average in 2011. In the same period, employment of registered unemployed increased by 19.4% according to the same period 2011, and by 11.2% compared to the average in 2011.

07000 Запослени
- укупно
Employees
- total

07005 Запослени - приватни предузетници
и запослени код њих
Employees - private entrepreneurs
and their employees

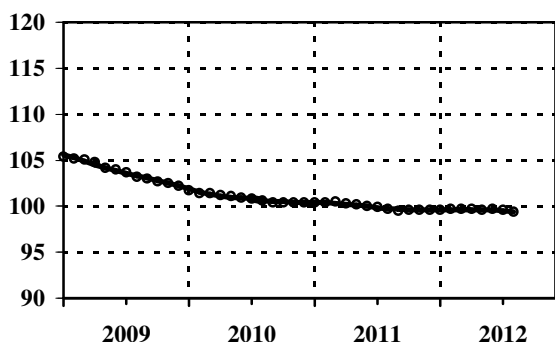

Ø 2011=100

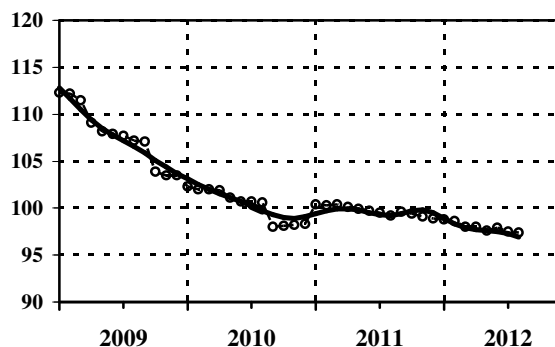
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
- - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
07000	2010	106,0	105,7	104,1	103,9	103,8	103,7	103,6	103,4	101,6	101,6	101,6	101,7
07000	2011	101,7	101,7	100,5	100,4	100,3	100,2	100,0	99,9	99,5	99,5	99,6	99,6
07000	2012	99,6	99,6	99,1	99,1	99,0	99,1	99,0	98,8				
07005	2010	120,2	120,2	112,9	112,9	112,9	112,9	112,9	112,9	105,9	105,9	105,9	105,9
07005	2011	105,9	105,9	100,6	100,6	100,6	100,6	100,6	100,6	99,4	99,4	99,4	99,4
07005	2012	99,4	99,4	97,0	97,0	97,0	97,0	97,0	97,0				

07010 Запослени код правних лица
Employees in legal entities

07310 Запослени - прерађивачка индустрија
(укупно)
Employees - manufacturing
(total)

Ø 2011=100

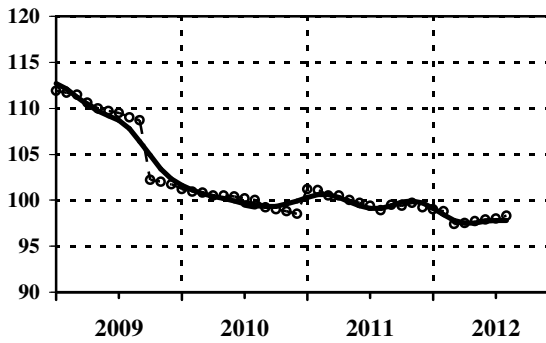
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
- - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
07010	2010	101,7	101,4	101,4	101,2	101,1	100,9	100,8	100,6	100,4	100,4	100,4	100,4
07010	2011	100,4	100,4	100,5	100,3	100,2	100,0	99,9	99,7	99,5	99,6	99,6	99,6
07010	2012	99,6	99,7	99,7	99,7	99,6	99,7	99,6	99,4				
07310	2010	102,3	102,0	102,0	101,9	101,1	100,7	100,7	100,6	98,0	98,1	98,2	98,3
07310	2011	100,4	100,3	100,4	100,1	99,9	99,7	99,5	99,2	99,6	99,4	99,1	98,9
07310	2012	98,8	98,6	98,0	98,0	97,6	97,9	97,5	97,4				

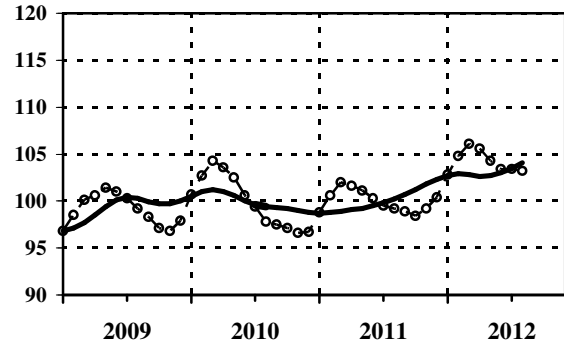
Напомена: Серија 07010 не обухвата приватне предузетнике,
лица која самостално обављају делатност и запослене код њих.

Footnote: Series 07010 does not include private entrepreneurs,
persons performing activity and their employees.

07510 **Запослени - грађевинарство**
(укупно)
Employees - construction
(total)

07020 **Лица која траже запослење**
Persons seeking work

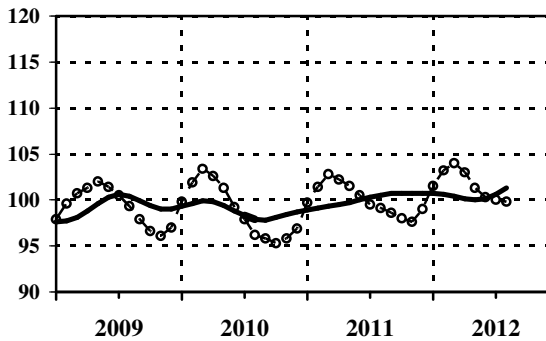

Ø 2011=100

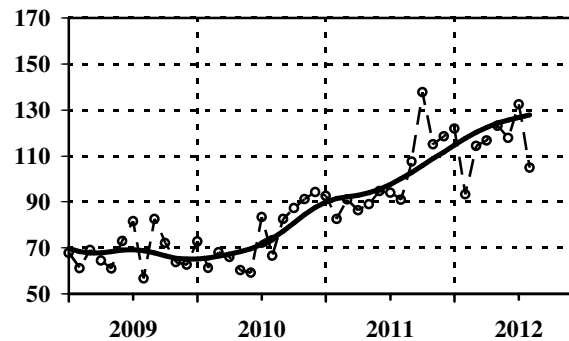
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
- - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
07510	2010	101,2	100,9	100,8	100,5	100,5	100,4	100,2	100,0	99,2	99,0	98,8	98,5
07510	2011	101,2	101,1	100,5	100,5	100,0	99,7	99,4	98,9	99,5	99,4	99,7	99,2
07510	2012	99,0	98,8	97,4	97,5	97,7	97,9	98,0	98,3				
07020	2010	100,7	102,7	104,3	103,6	102,5	100,6	99,4	97,8	97,5	97,1	96,6	96,7
07020	2011	98,8	100,6	102,0	101,6	101,1	100,3	99,5	99,2	98,9	98,4	99,2	100,4
07020	2012	102,8	104,8	106,1	105,6	104,3	103,4	103,4	103,2				

07021 **Незапослена лица**
Unemployed

07023 **Запошљавање**
- евиденција Националне службе за запошљавање
Employment
- evidence of National Employment Service

Ø 2011=100

— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
- - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
07021	2010	99,8	101,9	103,4	102,6	101,3	99,2	97,9	96,2	95,8	95,3	95,8	96,9
07021	2011	99,7	101,4	102,8	102,2	101,5	100,5	99,5	99,1	98,6	98,0	97,6	99,0
07021	2012	101,5	103,2	104,0	103,0	101,3	100,3	100,0	99,8				
07023	2010	72,8	61,2	68,1	66,0	60,3	59,2	83,4	66,5	82,5	87,3	91,1	94,2
07023	2011	92,5	82,6	91,0	86,3	89,0	94,7	94,0	90,9	107,6	137,8	115,1	118,5
07023	2012	121,9	93,3	114,4	116,7	123,2	117,8	132,4	104,9				

Расподела
DistributionСерије базних индекса (просек 2011=100)
Base indices series (average 2011=100)

Шифра Code	Назив Title
07030	Просечна зарада без пореза и доприноса - укупно <i>Average net salaries and wages without taxes and contributions - total</i>
07040	Реална просечна нето зарада без пореза и доприноса - укупно <i>Real average net wages and salaries - total</i>
07050	Просечна зарада - укупно <i>Average gross salaries and wages - total</i>
07060	Реална просечна зарада - укупно <i>Real average gross wage - total</i>
07080	Расположива средства домаћинства - укупно, сва домаћинства (квартална серија) <i>Available budget household - total, all households (quarterly series)</i>
07090	Лична потрошња домаћинства - укупно, сва домаћинства (квартална серија) <i>Individual consumption household - total, all households (quarterly series)</i>
09022	Приходи и примања буџета - распоређени буџету републике <i>Revenues and receipts of the budget - allocated to republics</i>
09023	Приходи и примања буџета - распоређени буџетима општина и градова <i>Revenues and receipts of the budget - allocated to communes and towns</i>

РАСПОДЕЛА

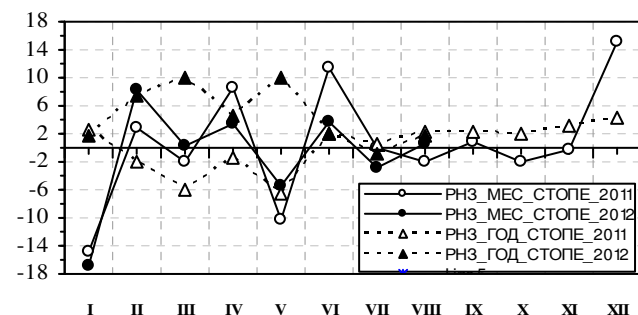
Просечно исплаћена нето зарада (без пореза и доприноса) у јуну је износила 42335 динара (укупна просечна бруто зарада по запосленом износила је 58712 динара), што је номинално више за 4,7% (бруто зарада за 4,5%), а реално за 3,6% (бруто зарада за 3,4%), у односу на претходни месец. У јулу је просечно исплаћена нето зарада од 41180 динара (бруто зарада од 57240 динара) смањена у односу на јун, за 2,7% (бруто зарада за 2,5%) номинално, а реално за 2,8% (бруто зарада за 2,6%). У августу је просечно исплаћена нето зарада од 42122 динара (бруто зарада од 58503 динара) већа од зараде у јулу за 2,3% (бруто зарада за 2,2%), док реално повећање износи 0,7% (бруто зарада за 0,6%).

Годишње стопе раста: за укупне номиналне нето зараде у јуну, јулу и августу износе 7,7%, 5,2% и 9,7%, а реалне 2,1%, -0,8%, 1,7%, респективно (видети графикон). Стопе номиналне бруто зараде износе 7,5%, 5,7% и 9,8%, а реалне бруто зараде 1,9%, -0,4%, 1,8%, респективно.

Просечно исплаћена номинална нето зарада у периоду јануар–август 2012. године већа је за 7,1% (номинална бруто зарада за 7%) од просека 2011, и већа за 9,7% (номинална бруто зарада за 9,6%) од нето зараде из истог периода прошле године.

Номиналне просечне нето зараде у јуну, јулу и августу, у односу на децембар 2011. године, опадају по стопама од 3,5%, 6,2% и 4%. Реалне нето зараде, такође опадају, и то по стопама од 8,3%, 11% и 10,4%, респективно. Номиналне просечне бруто зараде у јуну, јулу и августу, у односу на децембар 2011. године, опадају по стопама од 3,9%, 6,3% и 4,3%. Реалне, бруто зараде, такође опадају, и то по стопама од 8,7%, 11,1% и 11,5, респективно.

Графикон. Кретање зарада у 2011. и 2012.
(реалне месечне и годишње стопе раста)

Кумулативно посматрано, за првих осам месеци 2012. године у односу на исти период претходне године, приходи буџета распоређених општинама и градовима, номинално су већи за 27,1%, (реално за 20,5%), и брже су расли од прихода прихода буџета распоређених буџету Републике, који су већи су за 10,2% а реално мањи за 4,4%, у посматраном периоду. Годишње стопе раста за приходе буџета распоређене буџету Републике у јуну, јулу и августу номинално износе 3,7%, -11,8% и 69,9%, а реалне -2%, -17,1% и 56,7%. Годишње стопе раста за приходе буџета распоређених општинама и градовима у јуну, јулу и августу износе номинално 26,3%, 22,1% и 18,2%, а реалне 19,2%, 14,6% и 8,9%, респективно.

DISTRIBUTION

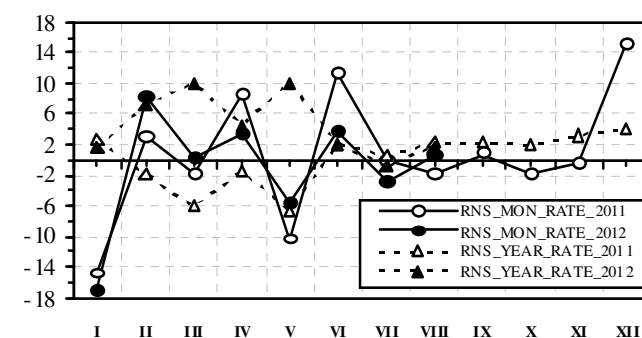
Average net salaries and wages (without taxes and contributions) disbursed in June amounted to 42335 RSD (gross salaries and wages were 58712 RSD), what represents the nominal increase of 4.7% (gross salaries and wages 4.5%) and in real terms increased by 3.6% (gross salaries and wages 3.4%), compared to the previous month. In July, comparing to June, average net salaries and wages, without taxes and contributions, disbursed were 41180 RSD (gross salaries and wages were 57240 RSD) what is the decrease of 2.7% nominally (gross salaries and wages of -2.5%), and in real terms the decrease was 2.8% (gross salaries and wages -2.6%). In August, comparing to July, net salaries and wages, without taxes and contributions, disbursed were 42122 RSD (gross salaries and wages were 58503 RSD) and they increased by 2.3% (gross salaries and wages by 2.2%), and in real terms they increased by 0.7% (gross salaries and wages by 0.6%).

Annual growth rates of net salaries and wages in June, July and August were nominally 7.7%, 5.2% and 9.7%, while in real terms the rates were 2.1%, -0.8% and 1.7%, respectively (see Chart). The nominal changes for gross salaries and wages were 7.5%, 5.7% and 9.8%, and in real terms they were 1.9%, -0.4% and 1.8%, compared the same months of the previous year, respectively.

The average net salaries and wages, in period January-August in 2012 increased nominally by 7.1% (gross salaries and wages by 7%) comparing to the average in 2011, and by 9.7% (gross salaries and wages by 9.6%) comparing to the same period last year.

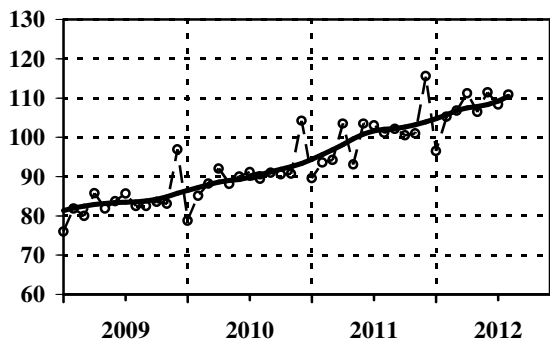
Nominal average net salaries and wages in June, July and August, compared to December 2011, decreased by: 3.5%, 6.2% and 4%. Real average net salaries and wages also decreased by: 8.3%, 11% and 10.4%, respectively. Nominal average gross salaries and wages in June, July and August, compared to December 2011, decreased by: 3.9%, 6.3% and 4.3%, and real average net salaries and wages also decreased by: 8.7%, 11.1% and 11.5, respectively.

Chart. Employment flow in 2011 and 2012
(monthly and annual real rates)

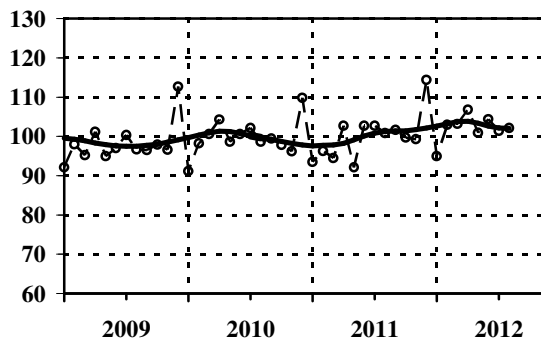

In period January-August 2012, comparing to same period 2011, the budget revenues distributed to communes and towns recorded an increase of 27.1% nominally (20.5% the real value) and grew faster than the increase of budget revenues distributed to republic budgets, which increased by 10.2% nominally, and 4.4% the real value, in this period. Annual change rates of budget revenues distributed to republic budgets in June, July and August were nominally 3.7%, -11.8% and 69.9%, while they were -2%, -17.1% and 56.7%, in real terms. Annual change rates of budget revenues distributed to communes and towns in June, July and August were nominally 26.3%, 22.1%, 18.2%, while they were 19.2%, 14.6%, 8.9% in real terms, respectively.

07030 Просечна зарада без пореза и доприноса
- укупно
Average net salaries and wages without taxes and
contributions - total

07040 Реална просечна нето зарада
без пореза и доприноса - укупно
Real average net wages and salaries
- total

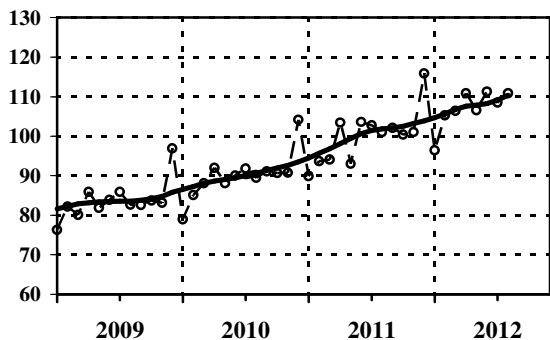

Ø 2011=100

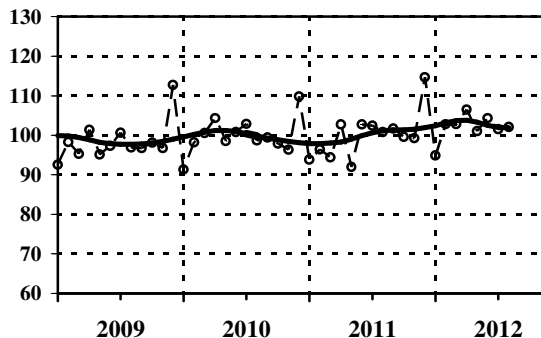
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
-○- оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
07030	2010	78,8	85,1	88,2	92,0	88,1	90,0	91,1	89,4	91,0	90,6	90,7	104,2
07030	2011	89,6	93,6	94,2	103,5	93,1	103,5	103,0	101,1	102,1	100,5	101,0	115,6
07030	2012	96,5	105,3	106,8	111,2	106,5	111,5	108,4	110,9				
07040	2010	91,1	98,2	100,6	104,3	98,6	100,6	102,1	98,6	99,4	97,8	96,2	109,8
07040	2011	93,5	96,3	94,5	102,7	92,1	102,7	102,7	100,8	101,6	99,7	99,3	114,4
07040	2012	95,0	102,9	103,2	106,8	100,9	104,4	101,4	102,1				

07050 Просечна зарада
- укупно
Average gross salaries and wages
- total

07060 Реална просечна зарада
- укупно
Real average gross wage
- total

Ø 2011=100

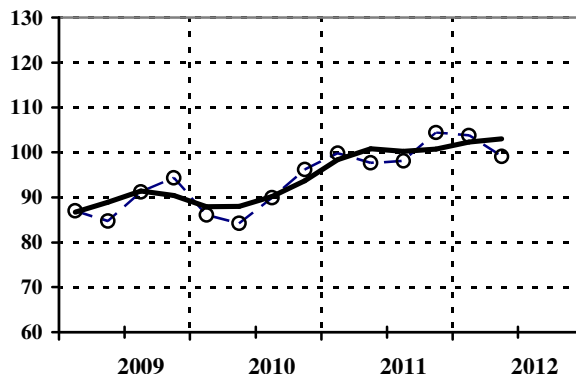
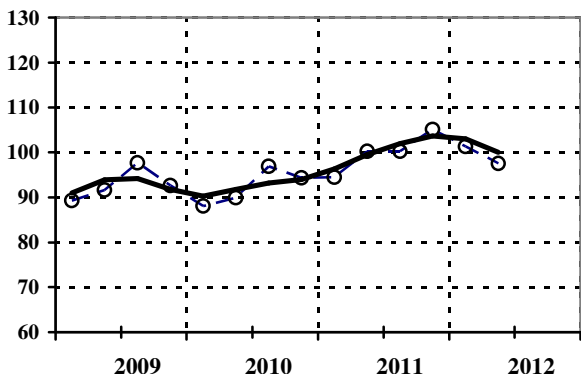
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
-○- оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
07050	2010	79,0	85,1	88,1	92,0	88,1	90,0	91,8	89,5	91,1	90,7	90,8	104,2
07050	2011	89,9	93,7	94,1	103,4	93,0	103,6	102,7	101,0	102,1	100,4	101,0	115,9
07050	2012	96,4	105,3	106,4	110,9	106,6	111,3	108,5	110,9				
07060	2010	91,3	98,2	100,5	104,3	98,5	100,8	102,9	98,7	99,4	97,9	96,3	109,8
07060	2011	93,8	96,4	94,4	102,7	92,0	102,7	102,4	100,8	101,7	99,6	99,2	114,7
07060	2012	94,9	102,8	102,8	106,5	101,0	104,3	101,5	102,1				

07080 Расположива средства домаћинства - укупно сва домаћинства (квартална серија)
Available budget household - total all households (quarterly series)

07090 Лична потрошња домаћинства - укупно сва домаћинства (квартална серија)
Individual consumption household - total all households (quarterly series)

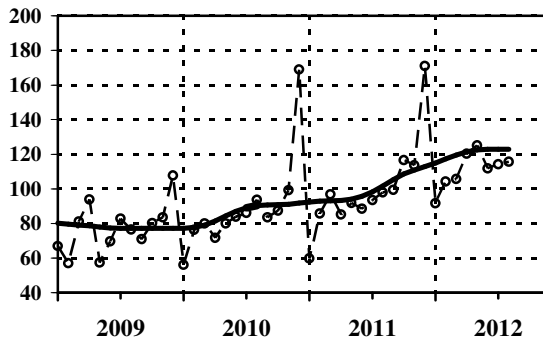
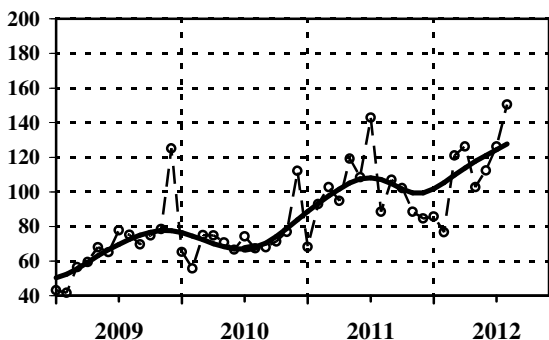
Ø 2011=100

— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
--○-- оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
		I			II			III			IV		
07080	2010			88,1			89,9			96,9			94,3
07080	2011			94,5			100,2			102,0			105,1
07080	2012			101,3			97,5						
		I			II			III			IV		
07090	2010			86,1			84,2			89,9			96,2
07090	2011			99,8			97,7			98,1			104,4
07090	2012			103,8			99,1						

09022 Приходи и примања буџета - распоређени буџету републике
Revenues and receipts of the budget - allocated to republics

09023 Приходи и примања буџета - распоређени буџетима општина и градова
Revenues and receipts of the budget - allocated to communes and towns

Ø 2011=100

— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
--○-- оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
09022	2010	65,3	55,6	75,0	74,9	70,9	66,5	74,3	67,4	68,0	71,4	77,0	112,1
09022	2011	68,3	92,9	102,7	94,9	119,1	108,4	142,9	88,6	106,9	102,2	88,5	84,6
09022	2012	85,7	76,8	121,0	126,2	102,7	112,4	126,1	150,5				
09023	2010	56,0	76,3	80,1	71,7	80,1	83,9	86,2	93,7	83,5	87,4	99,2	169,0
09023	2011	59,7	85,7	96,9	85,3	91,9	88,5	93,5	97,9	99,4	116,6	113,7	171,0
09023	2012	91,6	104,3	105,7	120,3	125,1	111,8	114,2	115,7				

Цене
Prices

Серије базних индекса (просек 2011=100)

Base indices series (average 2011=100)

Шифра Code	Назив Title	
06010	Цене произвођача индустр. произв. за домаће тржиште - укупно <i>Producers' prices of industrial products for domestic market - total</i>	(ланчани индекси) <i>(chain indices)</i>
06014	Цене произвођача индустр. произв. за домаће тржиште - енергија <i>Producers' prices of industrial products for domestic market - energy</i>	(ланчани индекси) <i>(chain indices)</i>
06015	Цене произвођача индустр. произв. за домаће тржиште - интермедијарни производи, осим енергије <i>Producers' prices of industrial products for domestic market - intermediary products, except energy</i>	(ланчани индекси) <i>(chain indices)</i>
06016	Цене произвођача индустр. произв. за домаће тржиште - капитални производи <i>Producers' prices of industrial products for domestic market - capital products</i>	(ланчани индекси) <i>(chain indices)</i>
06017	Цене произвођача индустр. произв. за домаће тржиште - трајни производи за широку потрошњу <i>Producers' prices of industrial products for domestic market - durable products for consumption</i>	(ланчани индекси) <i>(chain indices)</i>
06018	Цене произвођача индустр. произв. за домаће тржиште - нетрајни производи за широку потрошњу <i>Producers' prices of industrial products for domestic market - non-durable goods for consumption</i>	(ланчани индекси) <i>(chain indices)</i>
06020	Цене произвођача индустр. произв. за домаће тржиште - укупно <i>Producers' prices of industrial products for domestic market - total</i>	(базни индекси) <i>(base indices)</i>
06050	Потрошачке цене - укупно <i>Consumer prices - total</i>	(ланчани индекси) <i>(chain indices)</i>
06059	Потрошачке цене - укупно <i>Consumer prices - total</i>	(базни индекси) <i>(base indices)</i>
06080	Цене угоститељских услуга <i>Prices of catering services</i>	(ланчани индекси) <i>(chain indices)</i>
06089	Цене угоститељских услуга <i>Prices of catering services</i>	(базни индекси) <i>(base indices)</i>

ЦЕНЕ

Цене произвођача индустријских производа повећане су у августу у односу на претходни месец за 2,1%, и повећане су у односу на децембар претходне године за 5,3%. Од почетка године до августа посматрано по секторима индустрије и у односу на децембар 2011, цене произвођача у просеку су веће: у сектору прерађивачке индустрије за 6,5%, и у сектору рударства за 6,1%, док су цене у сектору Снабдевање електричном енергијом, паром и климатизација смањене су за 0,2%.

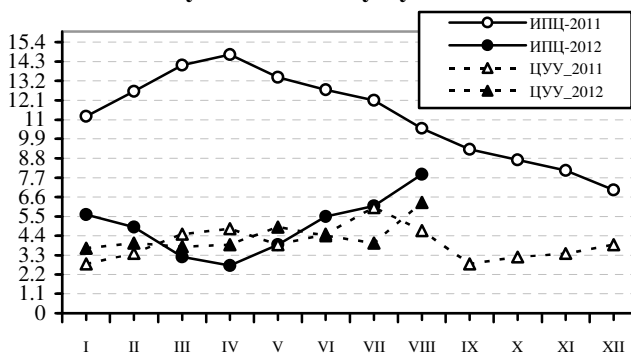
Посматрано по намени, у августу су у односу на јул, највише порасле цене произвођача интермедијарних производа, осим енергије (3,1%), затим цене произвођача енергије (3%) и цене произвођача нетрајних производа за широку потрошњу (1%). Најмање су порасле цене трајних производа за широку потрошњу (0,5%) и цене произвођача капиталних производа (0,1%).

Према Индексу потрошачких цена, укупна месечна стопа инфлације у 2012. години, у јуну, јулу и августу износила је 1,1%, 0,1% и 1,6%, респективно. Укупна годишња стопа инфлације у јуну, јулу и августу, износила је: 5,5%, 6,1% и 7,9%, респективно.

У јуну, јулу и августу ове године месечна инфлација је већа од прошлогодишње (2011. у истим месецима -0,3%, -0,5% и 0,0%, респективно). Али, у овој години, у јуну, јулу и августу годишња инфлација је око двоструко мања, него што је била у овим месецима 2011. године (а износила је 12,7%, 12,1% и 10,5%, респективно). (Видети графикон).

Индекс цена угоститељских услуга, као мера општег нивоа цена услуга у угоститељским објектима, месечно је порастао у јуну за 0,4%, у августу за 1,6%, док је у јулу остао на нивоу јуна. Годишње месечне стопе (текући месец у односу на исти месец претходне године) цена угоститељских услуга за јун, јул и август износе 4,4%, 4% и 6,3%, респективно.

Графикон. Годишње стопе раста, индекса потрошачких цена и цена угоститељских услуга, 2011. и 2012.

PRICES

Producers' prices of manufactured goods in August increased by 2.1% with respect to the previous month, while they increased by 5.3% with respect to December last year. From the beginning of the year until August, observed by industrial sectors, in average, producers' prices were greater than prices in December 2011: in manufacturing by 6.5%, in mining and quarrying by 6.1%, while prices of electricity, gas, steam and air conditioning supply decreased by 0.2%.

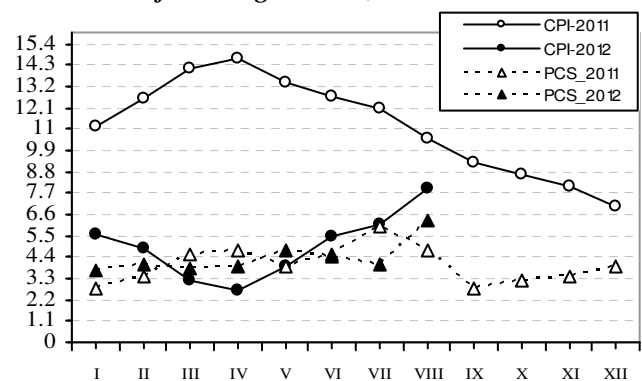
Observed by use, in August, with the respect to July, the prices of intermediary products, except energy had the biggest growth (by 3.1%) and the producers' prices of energy (by 3%) and prices of non-durable products for consumption (by 1%) and the prices of durable products (0.5%) and the prices of capital goods (0.1%) had the lowest growth.

According to Consumer Prices Index (CPI) the monthly inflation in 2012 in June, July and August was 1.1%, 0.1% and 1.6%, respectively. The yearly inflation in previous year in June, July and August was 5.5%, 6.1% and 7.9%, respectively.

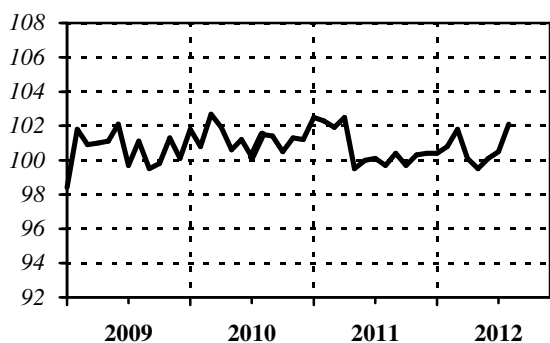
In June, July and August this year, according to the previous year one (monthly inflation rates in 2011 were: -0.3%, -0.5% and 0.0%, respectively). But this year, in June, July and August, annual inflation was about twice lesser than it was the same months of the previous year (increase rates in 2011 were: 12.7%, 12.1% and 10.5%, respectively), see Chart.

Price index of catering services, (as the measure of change regarding general level of prices and services catering trades establishments) increased in June by 0.4%, in August by 1.6%, while in July it did not change (0.0%). Annually monthly rates (current month compared to the same month last year) for prices of catering services for June, July and August were: 4.4%, 4% and 6.3%, respectively.

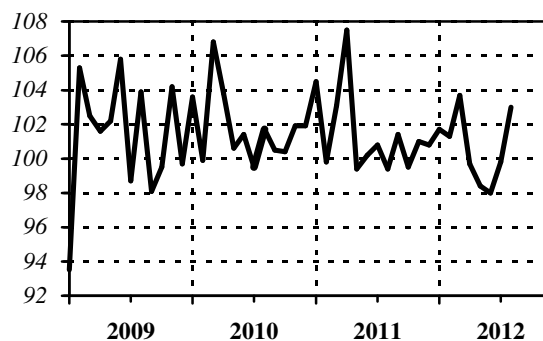
Chart. Annual rates for Consumer Prices Index and Price of catering services, in 2011 and 2012

06010 **Цене произвођача инд. производа за дом. тржиште**
 - укупно
Producers'prices of ind. products for domestic market
 - total

06014 **Цене произвођача инд. производа за дом. тржиште**
 - енергија
Producers'prices of ind. products for domestic market
 - energy

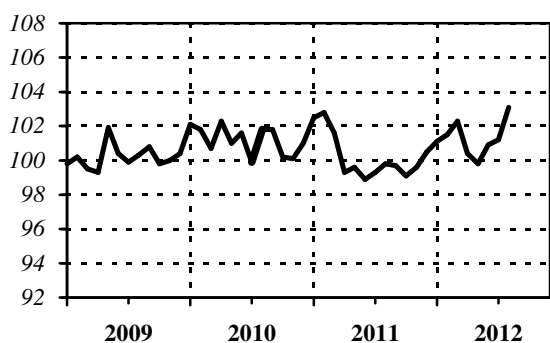

Ланчани индекси / Chain indices

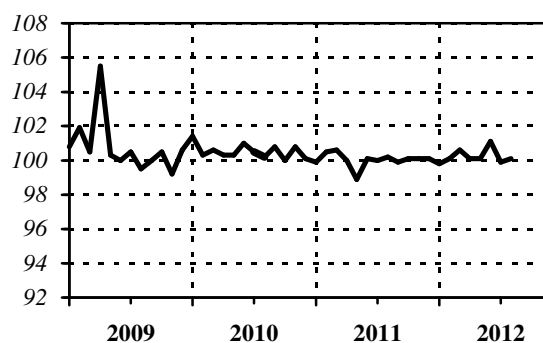
оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
06010	2010	101,8	100,8	102,7	101,9	100,6	101,2	100,2	101,5	101,4	100,5	101,3	101,2
06010	2011	102,5	102,3	101,9	102,5	99,5	100,0	100,1	99,7	100,4	99,7	100,3	100,4
06010	2012	100,4	100,8	101,8	100,1	99,5	100,1	100,5	102,1				
06014	2010	103,6	99,9	106,8	103,8	100,6	101,4	99,5	101,7	100,5	100,4	101,9	101,9
06014	2011	104,5	99,8	103,1	107,5	99,4	100,2	100,8	99,4	101,4	99,5	101,0	100,8
06014	2012	101,7	101,3	103,7	99,7	98,4	98,0	99,8	103,0				

06015 **Цене произвођача инд. производа за дом. тржиште**
 - интермедијарни производи, осим енергије
Producers'prices of ind. products for domestic market
 - intermediary products, except energy

06016 **Цене произвођача инд. производа за дом. тржиште**
 - капитални производи
Producers'prices of ind. products for domestic market
 - capital products

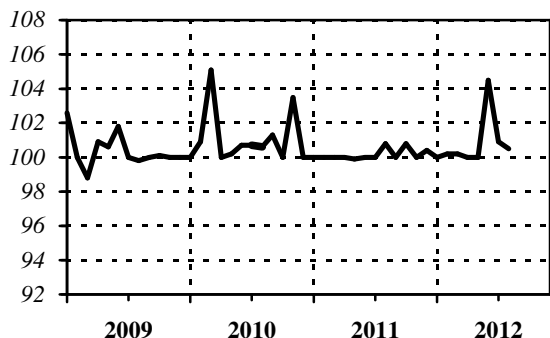

Ланчани индекси / Chain indices

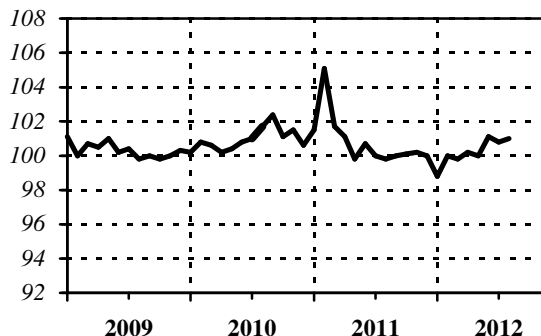
оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
06015	2010	102,1	101,8	100,7	102,3	101,0	101,6	99,9	101,8	101,8	100,2	100,1	101,0
06015	2011	102,5	102,8	101,6	99,3	99,6	98,9	99,3	99,8	99,7	99,1	99,6	100,5
06015	2012	101,1	101,5	102,3	100,4	99,8	100,9	101,2	103,1				
06016	2010	101,4	100,3	100,6	100,3	100,3	101,0	100,5	100,2	100,8	100,0	100,8	100,1
06016	2011	99,9	100,5	100,6	100,0	98,9	100,1	100,0	100,2	99,9	100,1	100,1	100,1
06016	2012	99,8	100,1	100,6	100,1	100,1	101,1	99,9	100,1				

06017 Цена произвођача инд. производа за дом. тржиште
- трајни производи за широку потрошњу
*Producers' prices of ind. products for domestic market
- durable products for consumption*

06018 Цена произвођача инд. производа за дом. тржиште
- нетрајни производи за широку потрошњу
*Producers' prices of ind. products for domestic market
- non-durable products for consumption*

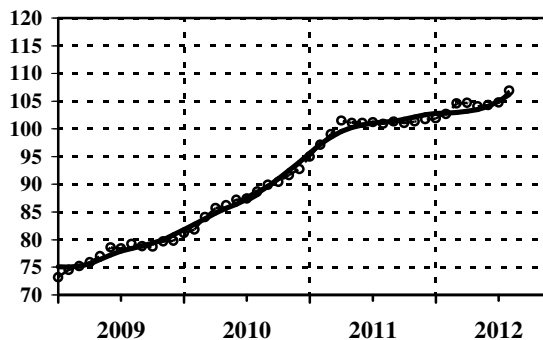

Ланчани индекси / Chain indices

— оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
06017	2010	100,0	100,9	105,1	100,0	100,2	100,7	100,7	100,6	101,3	100,0	103,5	100,0
06017	2011	100,0	100,0	100,0	100,0	99,9	100,0	100,0	100,8	100,0	100,8	100,0	100,4
06017	2012	100,0	100,2	100,2	100,0	100,0	104,5	100,9	100,5				
06018	2010	100,2	100,8	100,6	100,2	100,4	100,8	101,0	101,7	102,4	101,1	101,5	100,6
06018	2011	101,5	105,1	101,7	101,1	99,8	100,7	100,0	99,8	100,0	100,1	100,2	100,0
06018	2012	98,8	100,0	99,8	100,2	100,0	101,1	100,8	101,0				

06020 Цена произвођача инд. производа за дом. тржиште
- укупно - базни индекси
*Producers' prices of ind. products for domestic market
- total - base indices*

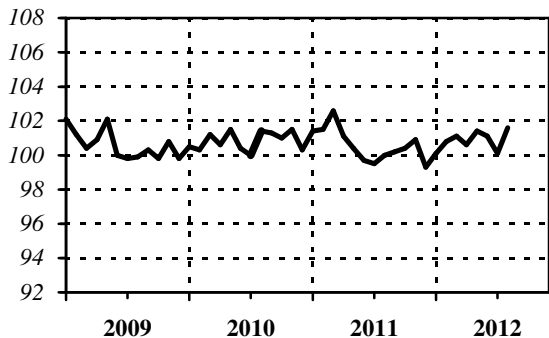

Ø 2011=100

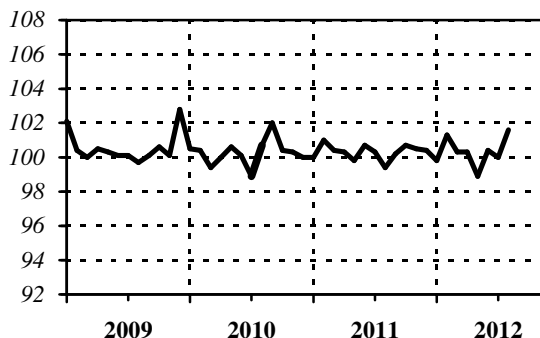
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
- - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
06020	2010	81,2	81,8	84,1	85,7	86,2	87,2	87,4	88,7	89,9	90,4	91,6	92,7
06020	2011	95,0	97,1	99,0	101,5	101,1	101,1	101,2	100,9	101,3	101,0	101,3	101,7
06020	2012	101,9	102,7	104,6	104,7	104,1	104,3	104,8	106,9				

06050 Потрошачке цене - укупно
- ланчани индекси
Consumer prices - total
- chain indices

06080 Цена угоститељских услуга
- ланчани индекси
Prices of catering services
- chain indices

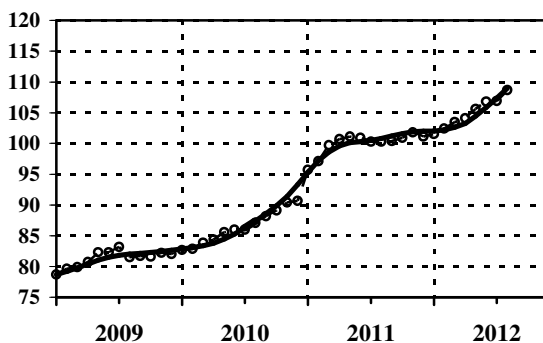

Ланчани индекси / Chain indices

— оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
06050	2010	100,5	100,3	101,2	100,6	101,5	100,4	100,0	101,4	101,3	101,0	101,5	100,3
06050	2011	101,4	101,5	102,6	101,1	100,4	99,7	99,5	100,0	100,2	100,4	100,9	99,3
06050	2012	100,1	100,8	101,1	100,6	101,4	101,1	100,1	101,6				
06080	2010	100,5	100,4	99,4	100,0	100,6	100,1	98,9	100,7	102,0	100,4	100,3	100,0
06080	2011	100,0	101,0	100,4	100,3	99,8	100,7	100,3	99,4	100,2	100,7	100,5	100,4
06080	2012	99,8	101,3	100,3	100,3	98,9	100,4	100,0	101,6				

06059 Потрошачке цене - укупно
- базни индекси
Consumer prices - total
- base indices

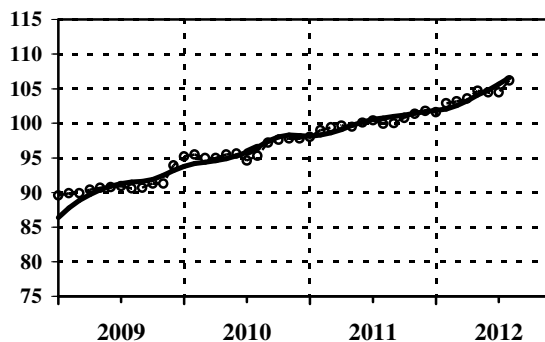

Ø 2011=100

— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
--o-- оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
06059	2010	82,7	82,9	83,9	84,4	85,6	86,0	86,0	87,1	88,2	89,1	90,4	90,7
06059	2011	95,7	97,1	99,7	100,7	101,1	100,9	100,3	100,3	100,4	100,9	101,8	101,1
06059	2012	101,5	102,4	103,5	104,1	105,6	106,8	106,9	108,7				

06089 Цена угоститељских услуга
 - базни индекси
Prices of catering services
 - base indices

Ø 2011=100

— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
 - - o - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	Ø 2011=100											
		I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
06089	2010	95,2	95,5	95,0	95,0	95,5	95,6	94,6	95,3	97,2	97,6	97,8	97,8
06089	2011	98,0	99,0	99,4	99,7	99,5	100,1	100,4	99,9	100,0	100,8	101,4	101,8
06089	2012	101,6	102,9	103,2	103,6	104,7	104,5	104,5	106,2				

Монетарни сектор

Monetary sector

Серије базних индекса (просек 2011=100)

Base indices series (average 2011=100)

Шифра	Назив
<i>Code</i>	<i>Title</i>
13090	Новчана маса М1 - укупно <i>M1 Money supply - total</i>
13091	Готов новац у оптицају <i>Cash in circulation</i>
13392	Депозити по виђењу <i>Sight deposits</i>
13092	Новчана маса М2 - укупно <i>M2 Money supply - total</i>
13110	Новчана маса М3 - укупно <i>M3 Money supply - total</i>
13200	Девизне резерве Народне банке Србије <i>NBS FX reserves, th EUR</i>
13300	Девизне резерве банака <i>Commercial bank FX reserves, th EUR</i>

МОНЕТАРНИ СЕКТОР

Новчана маса М1 у јуну, јулу и августу 2012. године *месечно* је номинално порасла за 2,6%, 2,3% и за 0,6% у односу на претходни месец. Реално расте у јуну за 1,5%, односно у јулу за 2,2%, док пада у августу за 1%. За *првих осам месеци* 2012. године, новчана маса је већа за 15,4% у односу на исти период претходне године, а реално за 9,5%.

Стање **готовог новца у оптицају** у јуну је номинално више за 3,2% од стања у мају, а реално за 2%. У јулу је готов новац у оптицају номинално већи за 4,2%, а реално за 4%, у односу на претходни месец. У августу је готов новац у оптицају номинално већи за 0,4%, а реално мањи за 1,2%, у односу на претходни месец. *Учешиће* готовог новца у оптицају (110 милиона динара) у новчаној маси М1 (277 милиона динара) у августу 2012. године износи 39,8%.

У исто време, **депозитни новац** у јуну, јулу и августу бележи номиналне месечне стопе: од 2,3%, 1,1% и 0,9%, респективно, и реалне стопе од 1%, 0,9% и -0,7%, респективно.

У јуну је дошло до номиналног повећања **новчане масе М2** за 0,7%, односно реалног пада за 0,5%. У јулу, М2 је забележила пад за 0,3% номинално, а реално за 0,4%. У августу је М2 порасла номинално за 1,5%, а реално је смањена за 0,2%.

Новчана маса М3 је у јуну, јулу и августу за 0,9%, за 1,2%, односно за 0,6% номинално већа у односу на претходни месец ове године (реално је мања за 0,2% у јуну, затим већа за 1% у јулу, па реално мања за 1% у августу).

У мају 2012. године забележен је пад **девизних резерви НБС у еврима** за 2,1%, док су **девизне резерве банака у еврима** порасле 9,4%, у односу на април. У јуну ове године дошло је до пада девизних резерви НБС за 0,1%, док су девизне резерве банака порасле за 1,2% у односу на претходни месец. У јулу 2012. године дошло је до даљег смањења девизних резерви НБС за 0,2%, и смањења девизних резерви банака за 10% у односу на јун ове године. У *другом кварталу* ове године, у односу на други квартал прошле године, девизне резерве НБС порасле су за 2,5%, док су девизне резерве банака пале за 6,1%. На *кумулативном нивоу* девизне резерве НБС су у првих седам месеци порасле за 6,4%, док су девизне резерве банака смањене за 14,2%. На годишњем нивоу, девизне резерве НБС у мају и јуну расту за 1% и 1,9%, док у јулу падају за 2,3%. Међутим, на годишњем нивоу, смањене су девизне резерве банака у мају, односно јуну за 9,3%, односно за 4%, а повећане су у јулу за 3,5%.

MONETARY SECTOR

The money supply M1 in Jun, July and August increased nominally by 2.6%, 2.3% and 0.6% (in real terms by 1.5%, 2.2% and -1%), with the respect to previous month. In the first eight months in 2012, money supply increased by 15.4% with respect to the same period last year, while in real terms it increased by 9.5%.

In June, cash in circulation increased by 3.2%, nominally, and by 2% in real terms, compared to May. In July, cash in circulation increased nominally by 4.2%, (in real terms 4%), with respect to June. In August, cash in circulation increased nominally by 0.4% (in real terms it decreased by -1.2%), compared to the previous month. The share of cash in circulation (89.3 million RSD) of money supply M1 (277 million RSD) in August 2012 amounted to 39.8%.

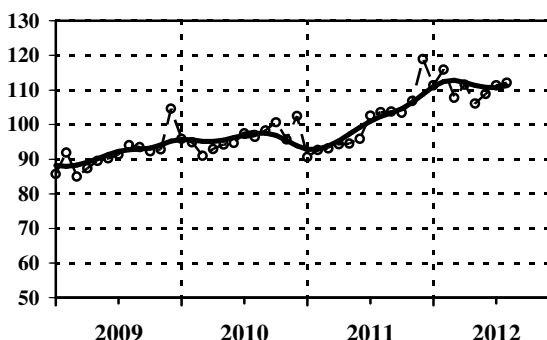
At the same time, in June, July and August, deposit money nominally increased by 2.3%, by 1.1% and 0.9%, and monthly rates, in real terms, were: 1%, 0.9% and -0.7%, respectively.

In June, the money supply M2 increased nominally by 0.7%, and decreased by -0.5%, in real terms. In July, it decreased nominally by 0.3% (by 0.4% in real terms). In August, it increased nominally by 1.5% (decreased by 0.2% in real terms).

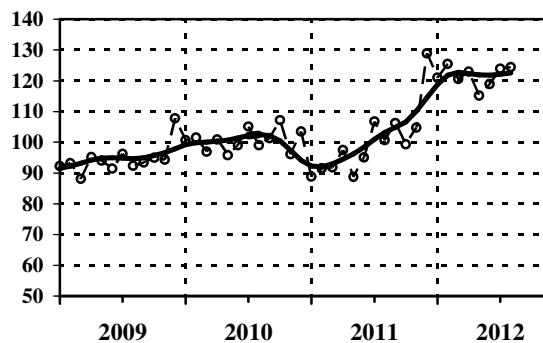
The money supply M3 in June, July and August increased nominally by 0.9%, 1.2% and 0.6%. In real terms the changing rates were -0.2%, 1% and -1%, according to the previous month, respectively.

In May 2012, NBS FX reserves in EUR decreased by 2.1%, while Commercial bank FX reserves in EUR increased by 9.4%, compared to April. In June this year NBS FX reserves decreased by 0.1%, while Commercial bank FX reserves increased by 1.2%, compared to previous month. In July 2012, NBS FX reserves recorded a decrease of 0.2%, and Commercial bank FX reserves recorded a decrease of 10%, compared to June this year. In the second quarter this year, compared to the second quarter of the previous year, NBS FX reserves increased by 2.5%, while Commercial bank FX reserves decreased by 6.1%. Observed cumulatively, NBS FX reserves in first seven months increased by 6.4%, while Commercial bank FX reserves decreased by 14.2%. Annually, NBS FX reserves increased in May and June by 1%, by 1.9% and in July they decreased by 2.3%. Commercial bank FX reserves decreased in May and June by 9.3% and by 4%, and in July they increased by 3.5%.

13090 Новчана маса M1
- укупно
M1 Money supply
- total

13091 Готов новац у оптицају
Cash in circulation

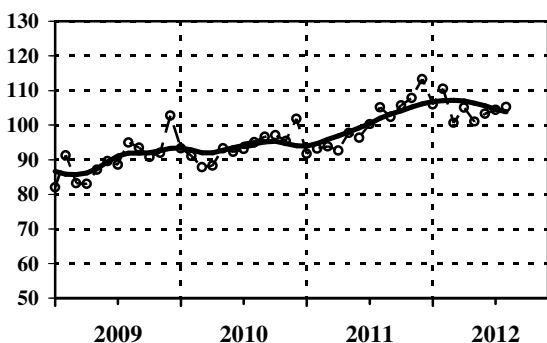

Ø 2011=100

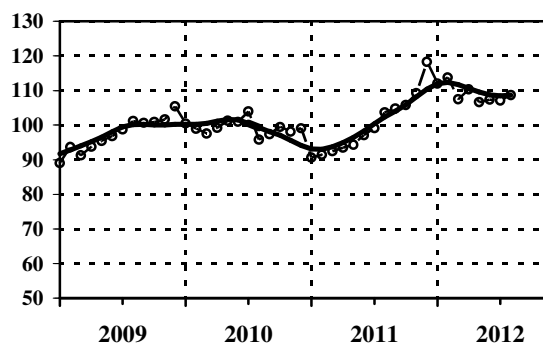
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
- - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
13090	2010	95,9	94,8	91,0	92,9	94,2	94,7	97,4	96,4	98,3	100,7	95,7	102,5
13090	2011	90,6	92,6	93,1	94,3	94,5	95,9	102,6	103,6	103,8	103,4	106,8	118,9
13090	2012	111,4	115,9	107,8	111,5	106,1	108,9	111,4	112,1				
13091	2010	100,7	101,5	96,9	100,9	95,8	99,0	105,1	99,0	101,3	107,2	96,1	103,5
13091	2011	88,8	91,5	91,8	97,4	88,7	95,1	106,8	100,7	106,3	99,3	104,7	128,9
13091	2012	121,0	125,5	120,6	123,0	115,2	118,9	123,9	124,4				

13392 Депозити по виђењу
Sight deposits

13092 Новчана маса M2
- укупно
M2 Money supply
- total

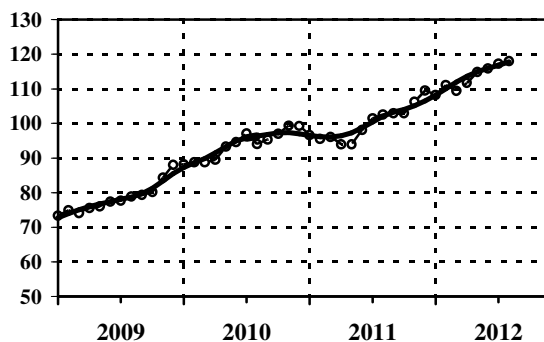

Ø 2011=100

— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
- - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
13392	2010	93,3	91,1	87,8	88,3	93,3	92,3	93,1	95,0	96,6	97,1	95,4	101,9
13392	2011	91,7	93,2	93,8	92,6	97,7	96,3	100,3	105,2	102,4	105,7	107,9	113,3
13392	2012	106,0	110,5	100,7	105,1	101,0	103,3	104,4	105,3				
13092	2010	100,5	98,9	97,5	99,2	101,3	100,9	104,0	95,8	97,3	99,5	98,1	99,1
13092	2011	90,6	91,4	92,4	93,5	94,3	97,1	99,1	103,7	104,8	105,8	109,2	118,3
13092	2012	112,0	113,8	107,5	110,3	106,7	107,4	107,1	108,7				

Новчана маса М3
13110 - укупно
M3 Money supply
- total

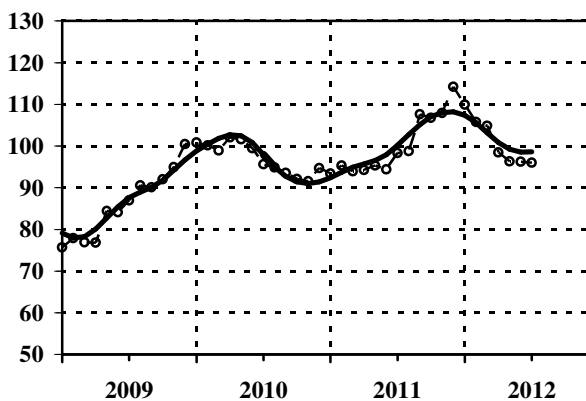

Ø 2011=100

— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
 --○-- оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
13110	2010	88,2	88,8	88,8	89,5	93,3	94,6	97,1	94,0	95,3	97,0	99,4	99,3
13110	2011	96,6	95,5	96,0	93,9	93,9	98,1	101,5	102,6	103,0	103,0	106,3	109,5
13110	2012	108,2	111,1	109,4	111,7	114,9	115,9	117,3	118,0				

13200 Девизне резерве Народне банке Србије (EUR)
NBS FX reserves, th EUR

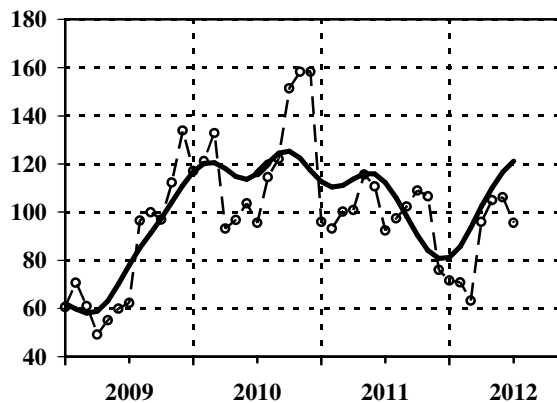

Ø 2011=100

— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
 --○-- оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
13200	2010	100,8	100,1	98,9	102,0	101,6	99,4	95,6	94,8	93,5	92,1	91,5	94,7
13200	2011	93,4	95,3	93,9	94,2	95,3	94,4	98,3	98,7	107,6	106,8	107,9	114,2
13200	2012	109,9	105,8	104,9	98,4	96,3	96,2	96,0					
13300	2010	117,0	121,2	132,8	93,1	96,7	103,6	95,6	114,5	122,0	151,4	158,3	158,3
13300	2011	96,0	93,1	100,2	100,9	115,6	110,6	92,4	97,4	102,3	108,9	106,5	76,0
13300	2012	71,6	70,7	63,2	95,9	104,9	106,2	95,6					

13300 Девизне резерве банака (EUR)
Commercial bank FX reserves, th EUR

Платни биланс

Balance of payments

Серије базних индекса (просек 2011=100)

Base indices series (average 2011=100)

Шифра	Назив
<i>Code</i>	<i>Title</i>
14011	Извоз робе (f.o.b.) – укупно (USD) <i>Export of goods (f.o.b.) – total (USD)</i>
14012	Приходи од извоза укупних услуга (USD) <i>Services receipts – total (USD)</i>
14013	Приходи од саобраћајних услуга (USD) <i>Transport services receipts (USD)</i>
14014	Приходи од услуга туризма (USD) <i>Tourism services receipts (USD)</i>
14015	Доходак – приливи (USD) <i>Income – inflows (USD)</i>
14016	Текући трансфери – приливи (USD) <i>Current transfers – inflows (USD)</i>
14017	Директне инвестиције у Србију (USD) <i>Direct investment in Serbia (USD)</i>
14021	Увоз робе (f.o.b.) – укупно (USD) <i>Import of goods (f.o.b.) – total (USD)</i>
14022	Расходи за увоз укупних услуга (USD) <i>Services total expenditure (USD)</i>
14023	Расходи за саобраћајне услуге (USD) <i>Transport services expenditure (USD)</i>
14024	Расходи за услуге туризма (USD) <i>Tourism services expenditure (USD)</i>
14025	Доходак – одливи (USD) <i>Income – expenditure (USD)</i>
14026	Текући трансфери – одливи (USD) <i>Current transfers – expenditure (USD)</i>
14027	Директне инвестиције у иностранство (USD) <i>Direct investment abroad (USD)</i>

ПЛАТНИ БИЛАНС (ПБ)

У другом кварталу 2012. године дошло је до пада прихода од извоза робе (f.o.b.) за 5,7% у односу на други квартал 2011. године. У првих седам месеци ова ставка платног биланса бележи смањење за 8% у односу на исти период 2011. године. У мају и јуну 2012. године дошло је до месечног повећања за 0,7%, односно за 2,2%, док се у јулу смањило приход од извоза робе (f.o.b.) за 5,3%.

У другом кварталу 2012. године дошло је до пада прихода од извоза укупних услуга за 7,4% у односу на други квартал 2011. године. У првих седам месеци 2012. године дошло је до пада прихода од извоза укупних услуга за 3,8%, у односу на исти период 2011. године. У јуну 2012. године дошло је до пада прихода од извоза укупних услуга за 6,7%, односно до повећања у априлу за 1,3% и јулу за 23,6%, у односу на претходни месец, респективно.

По учешћу, у приходима од извоза укупних услуга доминирају приходи од саобраћајних услуга и приходи од услуга туризма. Приходи од услуга туризма, у првих седам месеци су смањени за 7,3%, такође су смањени и приходи од саобраћајних услуга (за 0,8%), у односу на исти период претходне године.

Ако посматрамо ставку дохотка у платном билансу, на кумулативном нивоу, закључујемо да су више расли приливи (за 13,2%) него одливи (за 2,9%) у 2012. у односу на период јануар-јул 2011. године.

Приливи по основу текућих трансфера и директних инвестиција у Србију у посматраном периоду (2007-2012) показују ирегуларан ток. Прилив од текућих трансфера за првих седам месеци бележе годишњи пад од 16,7%, док приливи од директних инвестиција у Србију бележе пад за 33,2%, у 2012. у односу на исти период 2011. године.

На расходној страни платног биланса, међугодишњи пад у првих седам месеци 2012. у односу на исти период 2011. године, бележи пад одлива по основу увоза робе (f.o.b.) за 4,8% и пад одлива од текућих трансфера (за 7,7%). У мају и јулу ове године одлив по основу увоза бележи месечни раст за 4,8%, односно за 3,8% и пад у јуну за 9%, а одлив по основу текућих трансфера бележи раст за 3,4% у јулу, док у мају и јуну месечно опада за 15,5%, односно за 5,9%.

У првих седам месеци 2012. године дошло је до пада расхода за увоз укупних услуга за 4,4% у односу на 2011. годину. По учешћу, у расходима за увоз укупних услуга доминирају расходи за саобраћајне услуге и расходи за услуге туризма. Расходи за саобраћајне услуге су смањени за 1,4%, док су расходи за услуге туризма смањени за 7,5%, у првих седам месеци 2012. у односу на исти период 2011. године. У јулу ове године, забележен је значајан раст расхода за обе врсте услуга, и то за 13% за саобраћајне услуге, запим 6,8% за услуге туризма, док су расходи за увоз укупних услуга порасли за 8,1%, у односу на претходни месец.

На расходној страни платног биланса, годишњи кумулативни пад у 2012. у односу на 2011. годину, бележи раст одлива по основу текућих трансфера у другом кварталу за 12,3%, док у периоду јануар-јул бележи пад од 7,7%. Серија Директне инвестиције у иностранство је карактеристична по ирегуларној компоненти и присуству екстремних вредности у појединим месецима посматраног периода (2007-2012).

BALANCE OF PAYMENTS (BP)

In the second quarter 2012 the receipts from exports of goods (f.o.b.) decreased by 5.7% comparing to the second quarter 2011. In the first seven months in 2012 this item of balance of payments decreased by 8% with respect to same period in 2011. In May and in June 2012, the receipts from exports of goods (f.o.b.) increased by 0.7% and 2.2%, with the respect to the previous month, while it decreased by 5.3% in July this year.

In the second quarter 2012, a decrease of 7.4% was recorded for total services receipts, compared to the same period in 2011. In the first seven months 2012, total services receipts decreased by 3.8% with respect to the same period 2011. In June 2012 the total services receipts decreased by 6.7%, while they increased by 1.3% and 23.6% in April and July, with respect to previous month, respectively.

Per share, the dominant parts of income from exports of total services were receipts from transportation services and receipts from tourism services. Receipts from tourism services decreased in period January-July by 7.3%, and from transport services by 0.8%, compared to same period 2011.

Referring to annual balance of payments, the income issue, cumulatively, there is a conclusion that larger growth was with inflows (13.2%) than with outflows (2.9%) in the first seven months 2012, compared to the first seven months 2011.

Inflow from current transfers and direct investment in Serbia, in period 2007-2012, was irregular. Inflow from current transfers recorded an annual decrease of 16.7%, and inflow from direct investment in Serbia decreased by 33.2%, in period January-July 2012, compared to the same period 2011.

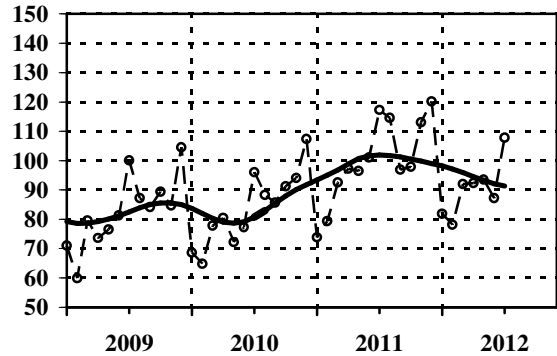
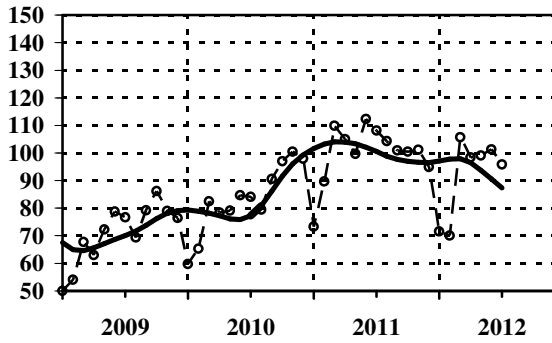
In expenditure structure of balance of payments, in period January-July 2012, compared to the same period 2011, the outflow of imports of goods (f.o.b.) decreased by 4.8% and the outflow of current transfers by 7.7%. In May and July this year, compared to the previous month, the outflow of imports of goods increased by 4.8% and 3.8%, but the outflow of current transfers increased by 3.4% in July, while they decreased in May and June 15.5% and 5.9%, respectively.

In the first seven months 2012, there was a decrease of expenditure on imports of services-total by 4.4%, compared to the same period in 2011. Per share, the dominant parts of expenditure for import are expenditure for transport services and expenditure for tourism services. In the same period, expenditures for transport services decreased by 1.4%, while expenditures for tourism services decreased by 7.5%, compared to the same period in 2011. In July this year, there was a significant increase in expenditures for both types of services: 13% for transportation services, then 6.8% for tourism services, while the total expenditure on imports of total services increased by 8.1%, compared to previous month this year.

In expenditure structure of balance of payments, cumulatively observed, expenditure of current transfers increased by 12.3% in period January-April 2012, and by -7.7%, in period April-July 2012, comparing to the same periods in 2011. Series Direct investment abroad was characterized by irregular component and the presence of extreme values in some months at the beginning and at the end of the observed period (2007-2012).

14011 Извоз робе (f.o.b.)
- укупно (USD)
Export of goods (f.o.b.)
- total (USD)

14012 Приходи од извоза укупних услуга (USD)
Services receipts - total (USD)

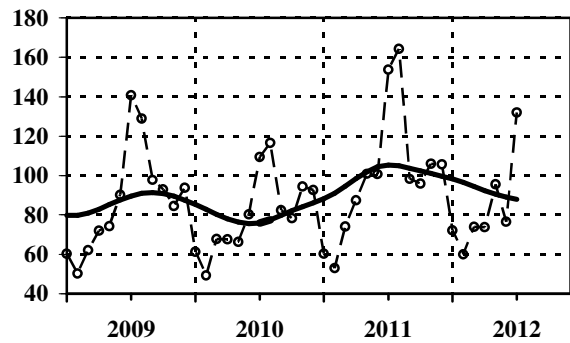
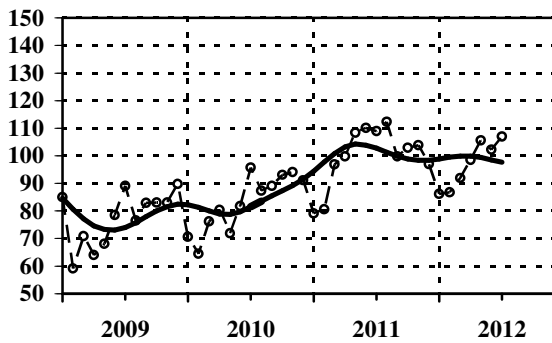
Ø 2011=100

— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
- - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
14011	2010	59,7	65,3	82,5	78,4	79,1	84,7	84,1	79,4	90,6	97,1	100,5	98,0
14011	2011	73,3	89,6	109,9	105,0	99,7	112,3	108,2	104,4	101,0	100,5	101,2	95,0
14011	2012	71,6	70,0	105,7	98,4	99,1	101,3	95,9					
14012	2010	68,6	64,8	77,9	80,5	72,2	77,3	96,0	88,3	85,7	91,2	94,1	107,3
14012	2011	73,8	79,4	92,5	97,2	96,5	101,0	117,2	114,5	96,9	97,9	113,0	120,2
14012	2012	81,9	78,2	92,0	92,3	93,5	87,2	107,8					

14013 Приходи од саобраћајних услуга (USD)
Transport services receipts (USD)

14014 Приходи од услуга туризма (USD)
Tourism services receipts (USD)

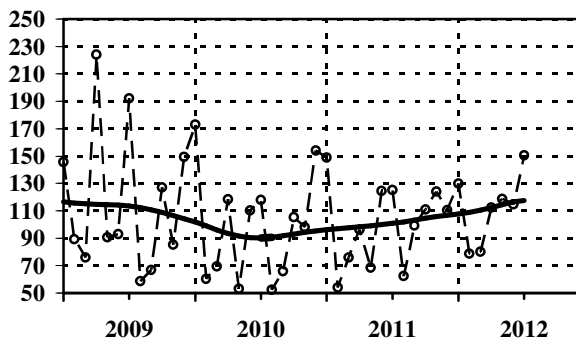

Ø 2011=100

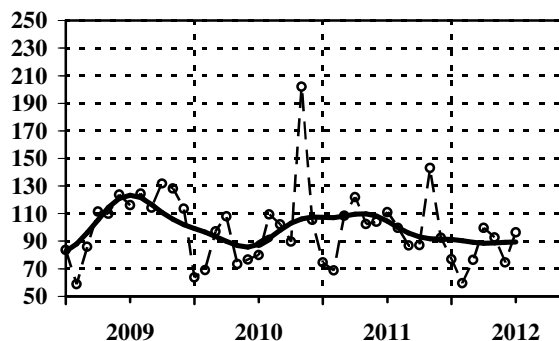
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
- - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
14013	2010	70,6	64,5	76,2	80,4	71,9	81,7	95,8	87,3	89,0	93,1	94,1	91,1
14013	2011	79,1	80,6	96,9	99,8	108,4	110,1	109,0	112,3	99,8	103,0	103,9	97,1
14013	2012	86,1	86,7	91,9	98,6	105,6	102,3	107,0					
14014	2010	61,2	49,2	67,7	67,5	66,3	80,3	109,5	116,6	82,4	78,3	94,4	92,5
14014	2011	60,3	53,0	74,0	87,4	100,8	100,7	153,7	164,3	98,2	95,8	106,1	105,7
14014	2012	72,1	60,0	73,9	73,8	95,4	76,5	132,0					

14015 Доходак - приливи (USD)
Income - inflows (USD)

14016 Текући трансфери - приливи (USD)
Current transfers - inflows (USD)

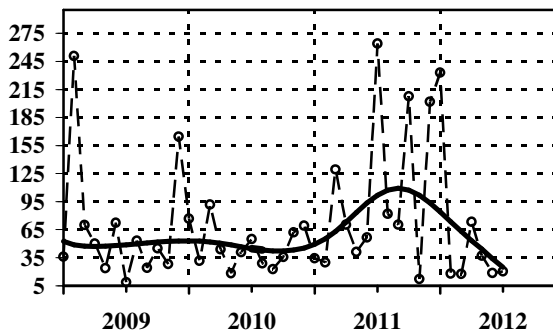

Ø 2011=100

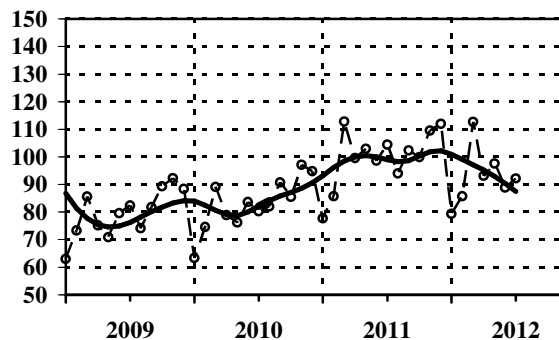
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
--○-- оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
14015	2010	173,1	60,3	69,4	118,4	53,1	110,1	117,9	52,3	65,9	105,4	98,1	154,0
14015	2011	149,0	54,0	75,8	96,2	68,5	124,5	125,1	62,4	99,3	110,9	123,9	110,4
14015	2012	129,8	78,8	80,0	112,2	118,7	114,6	150,7					
14016	2010	63,6	69,1	97,0	107,9	73,3	76,6	79,8	109,3	102,2	89,6	202,0	105,3
14016	2011	74,6	68,7	108,5	121,9	102,3	104,0	111,0	99,7	86,8	87,1	143,1	92,4
14016	2012	76,8	59,4	76,5	99,7	92,6	74,5	96,4					

14017 Директне инвестиције у Србију (USD)
Direct investment in Serbia (USD)

14021 Увоз робе (f.o.b.)
- укупно (USD)
Import of goods (f.o.b.)
- total (USD)

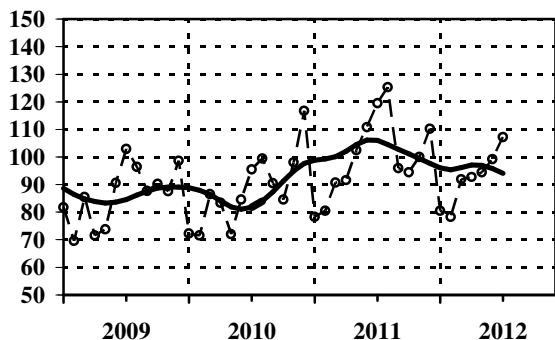

Ø 2011=100

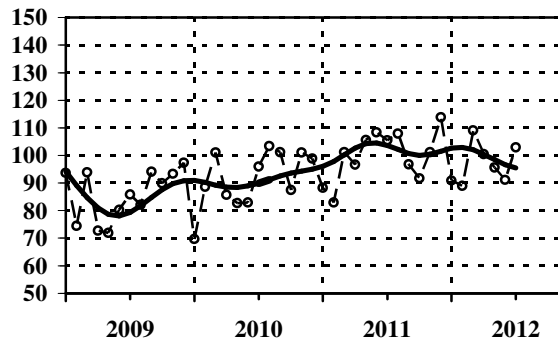
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
--○-- оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
14017	2010	76,7	31,6	91,7	43,9	18,5	41,0	54,9	28,9	22,7	35,9	62,1	69,1
14017	2011	34,5	29,9	129,3	70,2	41,3	56,6	264,2	81,9	70,3	207,7	12,1	202,0
14017	2012	233,1	18,0	17,6	73,3	37,2	18,7	20,3					
14021	2010	63,3	74,6	89,0	78,9	76,2	83,6	80,2	82,0	90,7	85,5	97,2	94,9
14021	2011	77,7	85,7	112,8	99,6	103,0	98,7	104,5	94,0	102,4	99,9	109,6	112,0
14021	2012	79,3	85,7	112,7	93,1	97,6	88,8	92,2					

14022 Расходи за увоз укупних услуга (USD)
Services total expenditure (USD)

14023 Расходи за саобраћајне услуге (USD)
Transport services expenditure (USD)

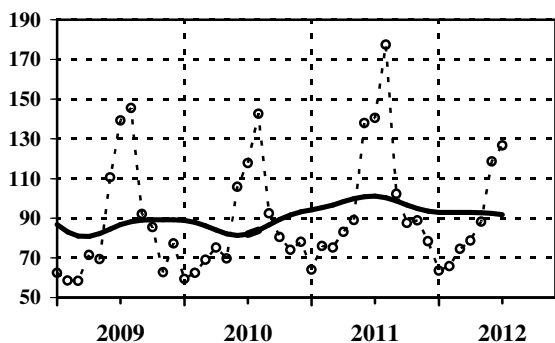

Ø 2011=100

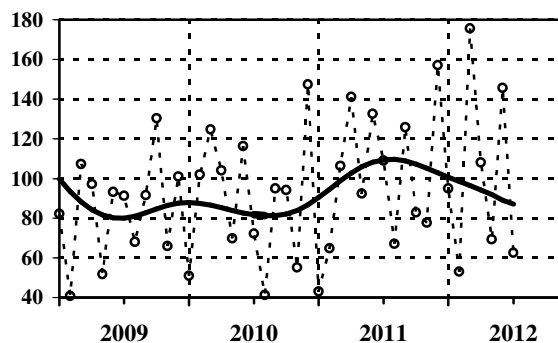
— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
--○-- оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
14022	2010	72,3	71,5	86,5	83,4	72,0	84,5	95,5	99,5	90,4	84,5	98,1	116,8
14022	2011	78,3	80,5	90,7	91,6	102,5	110,8	119,5	125,3	96,0	94,5	100,1	110,2
14022	2012	80,5	78,3	92,0	92,8	94,5	99,2	107,2					
14023	2010	69,7	88,6	101,1	85,7	82,7	82,9	96,0	103,4	101,2	87,4	101,1	98,9
14023	2011	88,2	82,9	101,2	96,7	105,6	108,4	105,5	107,9	96,8	91,7	101,2	113,8
14023	2012	90,9	88,9	109,1	100,5	95,6	91,1	102,9					

14024 Расходи за услуге туризма (USD)
Tourism services expenditure (USD)

14025 Доходак - одливи (USD)
Income - expenditure (USD)

Ø 2011=100

— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
--○-- оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
14024	2010	59,4	62,4	69,0	75,1	69,6	105,7	117,8	142,7	92,4	80,4	74,0	78,1
14024	2011	64,0	76,0	75,1	83,0	89,0	137,9	140,6	177,5	102,2	87,5	88,8	78,3
14024	2012	63,5	65,8	74,5	78,7	88,2	118,6	126,7					
14025	2010	51,0	102,1	124,7	104,1	69,8	116,3	72,3	41,3	95,0	94,2	55,1	147,5
14025	2011	43,0	64,8	106,3	141,2	92,3	132,7	109,1	67,1	125,8	82,8	77,7	157,1
14025	2012	94,9	53,0	175,7	108,2	69,4	145,7	62,6					

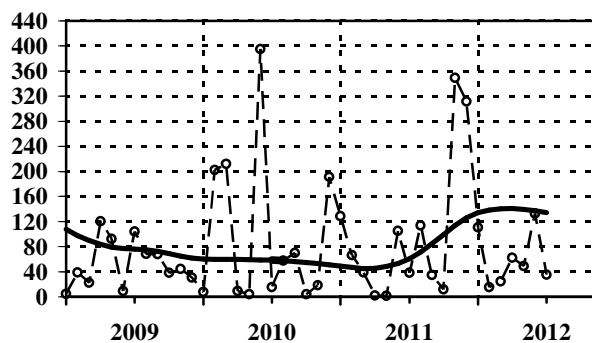
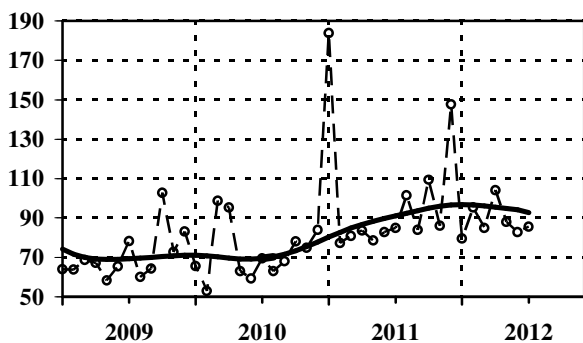
Текући трансфери - одливи (USD)

14027 Директне инвестиције у иностранство (USD)

14026

Current transfers - expenditure (USD)

Direct investment abroad (USD)

Ø 2011=100

— тренд - циклус компонента / trend - cycle component
 - - - оригинална серија / original series

Серија Series	Год. Year	I Jan	II Feb	III Mar	IV Apr	V May	VI Jun	VII Jul	VIII Aug	IX Sep	X Oct	XI Nov	XII Dec
14026	2010	65,6	52,9	98,7	95,3	63,0	59,2	69,5	63,0	68,0	78,1	74,9	83,9
14026	2011	183,9	77,3	80,8	83,5	78,6	82,7	84,9	101,4	83,9	109,4	86,0	147,6
14026	2012	79,5	95,3	84,9	104,1	88,0	82,8	85,6					
14027	2010	7,7	202,5	211,9	9,2	4,2	395,1	15,1	57,7	69,9	4,1	18,3	191,0
14027	2011	128,3	66,2	38,6	2,0	1,4	104,9	38,0	113,6	34,8	11,5	349,0	311,6
14027	2012	110,4	15,5	24,3	62,3	48,7	132,6	35,1					

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

Публикација Трендови има за циљ да носиоцима економске политике наше земље пружи ажурну информацију о текућим кретањима у економији, као и о њиховим дугорочним и/или цикличним понашањима. Зато је на графиконима приказана тренд-циклус компонента, заједно са оригиналним месечним подацима, док су у табелама дати само оригинални подаци, тј. базни или ланчани индекси за текућу годину и претходне две године.

База индексних података који се презентују у овој публикацији ажурира се прерачунавањем индекса сваке текуће године у односу на просек претходне године као базне ($\emptyset = 100$).

За сваку презентовану област економске активности даје се и текстуална анализа кретања праћених појава за период обрађен у датом броју публикације. Увек се ради о приказу и анализи показатеља за *навршена последња три месеца* (за *навршени последњи квартал* или *навршену годину*).

Почев од првог броја ове публикације, у последњем серијалу, који издаје Републички завод за статистику (март 2004), серије из (одговарајућих) области биле су приказиване према **Класификацији делатности 1996 (NACE Rev. 1)**, која је била у примени од јануара 2001. године, а знатно се разликовала од **Јединствене класификације делатности ЈКД (1976)**, која је била у примени више од 20 година. Временске серије, делимично од мартовског и коначно од јунског броја Трендова 2011. године, презентују се по **КД (2010)**, која је усклађена са европском класификацијом **NACE Rev. 2**.

Да би се обезбедила упоредивост за довољно дуги низ серија статистике Републике Србије за аналитичке циљеве, подаци за период пре примене КД (2010) компилирани су адекватном методологијом на вредности које се могу разврстати по новој класификацији.

Трендови, као и базе података на којима је публикација базирана, формирају се из података **Републичког завода за статистику, Народне банке Србије и Националне службе за запошљавање**. Подаци о бруто наплати и расподели јавних прихода преузимају се од **Министарства финансија – Управе за трезор**. Податке о новчаним токовима прикупљају пословне банке и прослеђују их Народној банци Србије.

Посебно напомињемо да од другог квартала 1999. године серије не садрже податке за АП Косово и Метохија.

Серије података о економским кретањима покривају следеће области:

- (1) Активности,
- (2) Финална тражња,
- (3) Спољна трговина,
- (4) Запосленост,
- (5) Расподела,
- (6) Цене,
- (7) Монетарни сектор и
- (8) Платни биланс.

METHODOLOGICAL EXPLANATIONS

The ultimate aim of the TRENDS publication is to provide accurate information on current economic trends for economic policy-makers, as well as information on their long-term and/or cyclical behavior. For this reason, the graphs present both, the original monthly data and the trend-cycle component, while the tables present only original data, i.e. base or chain indices for the current and two previous years.

The database of index data, which are presented in the publication, is updated by recalculating indices according to the preceding year as the referent year ($\emptyset=100$).

*For each division of economic activities covered by the publication, there is a regular short analysis of current economic trends in the observed period. The subject of presentation and analysis is the period of **completed last three months (completed last quarter or the completed year)**.*

*Starting March 2004, when the first issue of this publication in the last serial edited by RSO was announced, data series (for appropriate divisions) were presented according to the **Classification of Activities (CA 1996 – NACE Rev. 1)**, which was applied since January 2001. There is quite a difference between **CA and Uniform Classification of Activities (UCA 1976)**, which was in use for over twenty years before CA. Time series from TRENDS (March and June 2011) are presented by the new **CA (2010)** which is harmonized with the European classification **NACE Rev. 2**.*

In order to obtain compatibility and adequate length of all series in Serbian statistics, for analytical purposes, data for previous months of these series are obtained by code links, i.e. compilation of old data from CA (2001) into CA (2010).

*TRENDS, as well as data bases beyond, are based on collected data of the **Statistical Office of the Republic of Serbia, National Bank of Serbia and National Employment Service**. Data collection for gross revenues and distribution of public revenues, are taken from the **Ministry of Finances – Treasury Administration**. The data on monetary flows are collected by commercial banks and are transferred to the National Bank of Serbia.*

Remark: starting the second quarter 1999, all the series do not include data for AP Kosovo and Metohia.

Trends for economic indicators cover the following areas:

- (1) **Activities,**
- (2) **Final demand,**
- (3) **External trade,**
- (4) **Employment,**
- (5) **Distribution,**
- (6) **Prices,**
- (7) **Monetary sector and**
- (8) **Balance of Payments.**

База података

Све серије у Републичком заводу за статистику (Одсек за временске серије и анализе) организоване су у базе података које су подељене у две аналогне логичке целине: **Базу агрегата (ЕКОАГРЕГАТ – ЕАГР)** и **Базу индекса (ЕКОИНДЕКС – ЕИНД)**. Све серије се класификују у *групе*. Број група је варијабилан у времену, као и број серија у њима. У овом тренутку серије су класификоване у 11 група, а базе временских серија садрже преко 700 серија.

Концепција пројекта Базе временских серија, и из њега изведеног пројекта База индекса, објашњена је у следећим публикацијама: (1) **Интерна методологија базе података – Серије агрегата и индекса о привредним кретањима – Екотренд**, РД, год–VII, број 7, СЗС, 1993. г. (аутор Н. Ђерић) и (2) **База индекса Економски тренд – ЕКТ – Припрема и ажурирање серија индекса о привредним кретањима за СР Југославију**, МСРД број 36, СЗС, 1997. године (аутор Н. Ђерић).

У публикацији: **Упутство за коришћење базе индекса Економски тренд – ЕКТ серија индекса о привредним кретањима**, ММ број 384, СЗС, 1999. (аутор Н. Ђерић), објашњена је процедура којом се може приступити базама података. Слична процедура је примењена и на HOST инсталацији Републичког завода за статистику.

У публикацији **Трендови** (јун 2011) дата је скраћена методологија база података временских серија – **Базе временских серија (БВС) Републичког завода за статистику** (аутори: Н. Ђерић, М. Раданов-Радичев, В. Златановић и М. Миловановић), као и комплетан списак временских серија распоређен према подели активности у Трендовима.

У публикацији **Трендови** (септембар 2011) дата је комплетна структура организације, формирања и презентације база података временских серија без њиховог детаљног списка – **Структура и методолошке основе Базе временских серија (БВС) Републичког завода за статистику** (аутори: Н. Ђерић, М. Раданов-Радичев, В. Златановић и М. Миловановић).

Сви подаци су дати на месечном нивоу на бази просека претходне године (= 100), укључујући и токове монетарних агрегата. Изузетак чини већина серија о ценама које су представљене и ланчаним индексима (претходни месец = 100). Ово је учињено да би се прегледније пратиле месечне промене цена.

Пре кратке анализе сваке области економске активности, дат је **списак** презентованих серија.

Десезонирање и декомпозиција временских серија ради се применом метода X11-ARIMA, компјутерским пакетом X11-ARIMA-2000, канадске статистике за HOST систем. Истовремено, ради се на увођењу примене нових софтвера X12-ARIMA и TRAMO/SEATS под DEMETRA интерфејсом, на PC платформи.

Data bases

All statistical series in the Statistical Office of the Republic of Serbia are organized in databases which are arranged into two analogous logical groups: **Aggregates database (EKOAGREGAT-EAGR)** and **Index database (EKOINDEKS-EIND)**. All series are classified into *groups*. The number of groups varies in time, as well as in the number of series within them. At present, the series are classified in 11 groups. The data base of the time series contain over 700 series.

The concept of the time series databases, and the index databases derived from them, is presented in the following publications: (1) **Internal Methodology of Data Base – Series of Aggregates and Indices on Economic Trends – Ekotrend**, RD, Year – VII, No. 7, FSO, 1993 (author: N. Đerić) and (2) **Economic Trend Database – EKT – Creation and Updating of Index Series on Economic Trends for FR Yugoslavia**, MSRD, No. 36, FSO, 1997, (author: N. Đerić).

The publication titled **Instructions for Use of Index Database Economic Trend – EKT Indices Series on Economic Trends**, MM, No. 384, FSO, 1999 (author: N. Đerić), edited by FSO of Yugoslavia, describes the procedure which allows access to the bases. The similar procedure was applied in the Statistical Office of the Republic of Serbia, HOST version.

The June 2011 issue of TRENDS (subject: **Time series data bases (TSDB) in Statistical Office of the Republic of Serbia**, authors: N. Đerić, M. Radanov-Radičev, V. Zlatanović and M. Milovanović) contains abbreviated methodology of time-series database composition and a complete list of time series presented, and divided into activities as chapters of TRENDS.

The September 2011 issue of TRENDS (subject: **The structure and Methodological base for Time Series Data Bases (TSDB) in Statistical Office of the Republic of Serbia**, authors: N. Đerić, M. Radanov-Radičev, V. Zlatanović and M. Milovanović) contains complete structure of time series databases management, excluding their detailed list.

All data series are presented on monthly level, based on the preceding year average (= 100), as well as the trends of monetary aggregates. The exception are most of the series on prices, presented by base indices as well as by monthly chain indices (preceding month = 100). This has been done in order to obtain a better insight on monthly changes of prices.

For each economic activity division, prior to short analytic comments a **list** of the presented series has been provided.

Seasonally adjustment and decomposition of time series is done by X11-ARIMA method, by computer package X11-ARIMA_2000, developed by Statistics Canada for the HOST system. At the same time, new software packages X12-ARIMA and TRAMO/SEATS under DEMETRA interface, on PC platform are in the course of implementation.

Остале методолошке напомене

Бруто домаћи производ (БДП), према производном приступу, представља суму бруто додатих вредности (БДВ) свих области економије, која је умањена за индиректно мерене (FISIM) услуге финансијског посредовања и увећана за нето порезе на производе. Обрачун БДВ изведен је за ниво области и сектора Класификације делатности (2010). Месечни обрачуни у референтним ценама 2005. године изведени су дезагрегацијом расположивих кварталних података на месечне ECOTRIM програмом, верзија 1.01.

Серије индекса индустријске производње (укупно, по секторима и по областима), као и одговарајуће *серије залиха готових производа у индустријској производњи* (укупно, по секторима и по областима) – изведене су из података о физичком обиму производње према статистичкој методологији пондерисања и агрегирања података из ове области. Пондери су добијени из података у извештајима РЗС-а: из статистике националних рачуна и Годишњег извештаја индустрије.

Индекс физичког обима индустријске производње добија се на основу месечног извештаја индустрије који обухвата предузећа у области индустрије и јединице из неиндустријских предузећа које се баве индустријском производњом. По Класификацији делатности (2010), која се примењује од 1. јануара 2011. године, делатност индустрије чине сектори: **В – Рударство, С – Прерађивачка индустрија, и Д – Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација**. Производња се исказује према **Номенклатури индустријских производа**, коју чине индустријски производи и услуге разврстане по делатностима у којима су произведени. **Залихе готових производа у индустрији** представљају стање на крају месеца.

Подаци о **продаји и откупу производа пољопривреде, шумарства и рибарства** добијени су на основу редовних месечних статистичких истраживања и обухватају: продају производа из сопствене производње предузећа и задруга, као и откуп производа од породичних газдинстава, коју обављају овлашћене организације у циљу даље прераде или продаје. **Индекси у сталним ценама добијени** су дељењем индекса у текућим ценама одговарајућим индексима цена пољопривредних производа.

Часови рада на градилиштима обухватају стварно одрађене часове радника ангажованих на градилиштима у редовном радном времену, као и у прековременим сатима, за све раднике правних и физичких лица из области грађевинарства (сектор **F, КД 2010**), као и правних лица која обављају грађевинску делатност а налазе се у саставу неграђевинских пословних субјеката.

Other methodological remarks

Gross domestic product (GDP) measured from production side is the total of gross value added (GVA) of all economic activities minus financial intermediation services indirectly measured (FISIM) plus net taxes on products. The GVA calculation is carried out for the level of divisions and sections of the Classification of Activities (2010). Monthly calculations at reference prices in 2005 were performed as disaggregating of available quarterly data to monthly data. Software ECOTRIM, version 1.01 is used.

Index series of industrial production (total and by sections and divisions), as well as relevant index series of stocks of **manufactured goods in industrial production (total and by sections and divisions)**, are obtained from data on volume of the production according to the statistical methodology for the evaluation of totals from weighted data. Weights are obtained from statistical documentation (National Accounts and Annual industry survey).

The industrial production index measures physical volume of the industrial output on the basis of monthly reports on industrial production that included both industrial enterprises and units of non-industrial enterprises engaged in industrial production. In the Classification of activities (2010) applied since January, 1st 2001, industry activities include the sections: **C–Mining and quarrying, D–Manufacturing and E–Electricity, gas, steam supply and air conditioning**. Production is shown according to the **Nomenclature of industrial products**, which includes industrial products and services classified by activities where they are produced. **Stocks of finished goods in industry are taken as end-month balance**.

The data on the **sales and purchase of the products of agriculture, forestry and fishing** are collected by the regular monthly surveys and include: the sales of the own production range of enterprises and cooperatives and the purchase from family holdings that authorized organizations make for further sales and processing. **The indices at constant prices** are obtained by dividing the indices at current prices by the respective price indices of agricultural products.

Hours of work done at construction sites include working hours of workers engaged at construction sites during the regular working time and overtime work, for all the workers in legal and physical persons engaged in construction (section **F, CA 2010**), as well as in the legal units that undertake construction activity and are in composition of non-construction business subject.

Подаци о оствареном промету у трговини на мало у области 47 КД (2010) – по месецима, представљају оцену промета на основу редовног месечног истраживања које се спроводи на узорку. Обухваћена су сва велика и средња предузећа регистрована у области 47 КД („Службени гласник РС“, број 54/10), док су мала предузећа изабрана методом случајног узорка. Истраживањем је обухваћен и одређени број предузећа која су регистрована у осталим делатностима а обављају делатност трговине на мало, област 47.

Остварени промет робе у трговини на мало представља вредност продате робе предузећа на мало која је продата (испоручена) крајњим потрошачима, односно становништву за личну потрошњу и употребу у домаћинству, као и правним и физичким лицима за обављање делатности. **Индекси у сталним ценама** добијени су дељењем индекса у текућим ценама одговарајућим индексима потрошачких цена (роба са бензинима, без воде из комуналних система, без струје, моторних возила и мотоцикала).

Промет у угоститељству представља вредност извршених угоститељских услуга које обухватају услуге смештаја, исхране, точења пића, као и друге услуге које се уобичајено обављају у угоститељству. **Индекси промета угоститељства у сталним ценама** добијени су дељењем индекса промета у текућим ценама **индексом цена угоститељских услуга**.

Подаци о доласцима и ноћењима туриста добијају се на основу редовног месечног истраживања свих угоститељских и других организација које пружају услуге смештаја или које посредују у пружању тих услуга. **Туриста** је свако лице које у месту изван свог сталног пребивалишта преноћи најмање једну ноћ у угоститељском или другом објекту за смештај гостију.

Индекси физичког обима саобраћајних услуга израчунавају се на основу пондерисаних путничких и тонских километара сваке гране саобраћаја посебно и свођењем истих на тзв. сведене синтетичке **путничке/тонске километре**.

Подаци о **робној размени** Републике Србије са иностранством добијају се на основу података из Јединствених царинских исправа – ЈЦИ (Царински закон („Службени гласник РС“, број 18/10) које обрађује и објављује РСЗ, применом Методологије УН (*International Merchandise Trade Statistics – Concepts and Definitions 2010, UN, 2011*). Вредност извоза је по паритету *f.o.b.* (*free on board*), а увоза по паритету *c.i.f.* (*cost, insurance, freight*). Од 1. јануара 2010. користи се нова, ревидирана *Стандардна међународна трговинска класификација* – СМТК Рев. 4. Републички завод за статистику је објавио упоредиве податке по новим класификацијама за 2005. и 2006. годину. Од јануара 2007. године подаци се објављују према новој методологији и класификацији.

The data on realized turnover in retail trade in section 47 of CA (2010) by months, present the turnover estimate on the basis of regular monthly statistical survey conducted on the sample. All big and middle-sized enterprises, registered in the section 47 of CA are covered (“Official Gazette of RS”, no. 54/2010), while small enterprises are selected by the random sample method. The sample also includes a certain number of enterprises that are registered in other sections of activities, but are engaged in retail trade activity (section 47) as well.

The realized turnover of retail trade presents the value of sold goods of retail enterprises that sold (delivered) goods to end users, i.e. to the population for personal and household consumption, as well as to legal and physical persons for supporting their activities. The indices at constant prices are obtained by dividing the indices at current prices by the respective indices of consumer prices (goods with gasoline, except water from municipal systems, no electricity, motor vehicles and motorcycles).

The turnover in catering trade stands for the value of performed catering services that comprise the services of accommodation, food, drinks, as well as the other services usually performed in catering trade. The catering trade turnover indices at constant prices are obtained by dividing the turnover index at current prices by the price index of catering services.

The data on tourist arrivals and overnight stays are obtained on the basis of regular monthly survey of all catering and other organizations that offer the services of accommodation or mediate in offering these services. Tourist is each person that stays one night at least in a catering or some other facility for accommodation, outside the place of usual residence.

The physical volume indices of transport services are calculated on the basis of weighted passenger and ton kilometers of each transport branch particularly and by the reduction of these to so called reduced synthetic passenger/ton kilometers.

Data on Serbia's international trade in goods were derived from the Single Customs Documents – SCD (The Customs Law: RS Official Gazette, No 18/2010), processed and published by the RSO and applying the UN methodology (International Merchandise Trade Statistics – Concepts and Definitions 2010; UN, 2011). Export value is expressed in f.o.b. terms (free on board), whereas imports is expressed in c.i.f. terms (cost, insurance, freight). As of 1 January 2010, a new revised Standard International Trade Classification – SITC Rev. 4 is used. The RSO published comparable data under the new classifications for 2005 and 2006. Data are published according to the new methodology and classification as of January 2007.

Просечну нето зараду запослених, без пореза и доприноса, према методологији Републичког завода за статистику, чини просечна бруто зарада умањена за порезе и доприносе. **Бруто зараду запослених** чине: зараде које су запослени остварили за обављен рад и време проведено на раду, увећана зарада, накнада зараде и друга примања. У складу са Законом о изменама и допунама Закона о радним односима („Службени гласник РС“, број 28/01), 1. јуна 2001. године *зараде запослених прате се по бруто обрачуна*.

Цене произвођача индустријских производа јесу цене по којима *индустријска предузећа*, на домаћем тржишту, продају производе трговинским и другим предузећима. У те цене не улазе: порез на промет, рабат, попуст каса сконто и друго. Цене обухватају близу 1500 производа из 29 области индустријске производње. Избор индустријских предузећа врши се на основу података о њиховом учешћу у укупној вредности индустријске производње. Производи за праћење цена бирају се из сваке индустријске области, са највећом реализацијом на домаћем и иностраном тржишту.

Инфлација је дата на бази промена **потрошачких цена** у Републици Србији, и то према одговарајућем методу за израчунавање укупног индекса цена. Обухвата производе и услуге који се купују и користе у *личној потрошњи становништва*, с тим да се листа производа и услуга ревидира на почетку сваке године. **Потрошачке цене** су дефинисане као мера просечне промене цена фиксне корпе добара и услуга које домаћинства купују ради задовољења својих потреба. *Коришћени пондери* представљају структуру потрошње домаћинства. Подаци о ценама се прикупљају у изабраним већим градовима/тржишним центрима у Републици Србији (*у трговинским радњама, на пијацама, у занатским радњама, предузећима која пружају јавне услуге* и сл.). Подаци се приказују према изведеним групама производа и услуга које је дефинисао Евростат и које су у складу с међународно прихваћеном Класификацијом личне потрошње и по намени прилагођеној потребама Хармонизованог индекса потрошачких цена Европске уније и зоне евра (*COICOP/HICP classification*).

Цене угоститељских услуга јесу цене по којима потрошачи плаћају одређене количине јела и пића за време ручка, а цена преноћишта је цена коју гост плаћа за једно ноћење. Цене угоститељских услуга статистичари прикупљају једном месечно у градовима који представљају веће тржишне и туристичке центре у Републици Србији. Цене се прикупљају у око 85 изабраних угоститељских објеката са највећим прометом.

Average net wages and salaries of the employees, (according to the methodology applied by the Statistical Office of the Republic of Serbia) are wages and salaries - gross, taxes and contributions deducted. Employees' gross wages and salaries – wages realized by employees for work done and time spent at work, augmented wages, remunerations and other incomes. According to the Law on Changes and Amendments to the Labor Relations ("Official Gazette of RS" No. 28/2001.), of 1/6/2001 the salaries of the employees are recorded on the gross calculation basis.

Industrial producer prices are prices at which industrial producers sell their products to buyers in domestic market, in largest quantities, loaded free on rail or truck where the producer is located, or the prices based on which the producer deals with other producers or trade companies. These prices include producer subsidies, but deduct commercial rebates, discounts, cash discounts and similar reductions offered by the seller. The list includes for around 1500 products from 29 areas of industrial production. The selection of industrial manufacturers is made on the basis of data on their share in the total value of industrial production. Products for monitoring of prices are selected from each industrial area, with the highest sale in the domestic and foreign market.

Inflation is calculated based on changes in consumer prices in the Republic of Serbia according to the appropriate method for calculating the overall price index. Included are products and services purchased and used in personal consumption of the population, and the list of products and services covered is updated annually. Consumer prices are a measure of average change in the price of a standard basket of goods and services purchased by households to meet their needs. The weights used reflect the composition of household consumption. Prices are screened at selected major towns/market centers in RS (retail outlets, markets, handicraft shops, public service providers etc.). Data in the table are presented according to derived classes of products and services defined by the EUROSTAT in accordance with the internationally accepted Classification of individual consumption by purpose, adapted to the Harmonized index of consumer prices of the European Union and the euro area (COICOP/HICP classification).

Prices of catering services are the consumer prices applied for certain meals, i.e. food and beverages and the price of overnight stay is the price paid by a guest for one overnight stay. Statisticians collect the prices of catering services once a month in towns that are big market and tourist centers of the Republic of Serbia. The survey on prices is collected in about 85 selected catering facilities with the biggest turnover.

Номинални монетарни агрегат – новчана маса М1, исказан је као месечно стање и дефинисан као збир **готовог новца** у оптицају и **депозитног новца**. **Депозитни новац** обухвата средства на жиро, текућим и другим рачунима власника новчаних средстава, као и новчана средства на рачунима локалне самоуправе с плаћањима без ограничења.

Номинални монетарни агрегат – новчана маса М2, исказан је као месечно стање и дефинисан као збир новчане масе М1 и динарских орочених депозита (краткорочних и дугорочних).

Номинални монетарни агрегат – новчана маса М3, исказан је као месечно стање и дефинисан као збир новчане масе М2, краткорочних и дугорочних девизних депозита (без старе девизне штедње).

Девизне резерве обухватају *монетарно злато, специјална права вучења, девизе и ефективни страни новац*, као и *иностране хартије од вредности*. Укључују и кредите код ММФ-а.

Платни биланс је систематичан приказ вредности економских трансакција резидената Републике Србије са иностранством у одређеном временском периоду. Институција одговорна за израду и праћење извршења платног биланса је Народна банка Србије – сагласно Закону о НБС, Закону о званичној статистици и Закону о девизном пословању, као и другим прописима из области девизног пословања. Платни биланс се израђује у складу с методологијом ММФ-а („*Balance of Payments Manual, Fifth edition*“, IMF, 1993). Подаци се објављују на месечном нивоу, у милионима евра (у Статистичком билтену) и USD (на интернет презентацији НБС). Трансакције се из оригиналних валута прерачунавају у извештајну валуту применом званичних средњих курсева НБС на дан трансакције.

Основни извори података за израду платног биланса су: **Саопштење** статистике спољне трговине РЗС-а о спољнотрговинском робном промету Републике Србије; **извештаји о платном промету са иностранством (ППИ) пословних банака** и НБС; **извештаји о кредитно-финансијским трансакцијама** НБС; **извештаји банака по основу обрасца УССПО** и **извештаји НБС о променама девизних резерви** НБС и **диспонибилних девизних резерви пословних банака** и о стању девизне штедње становништва.

У аналитичкој презентацији главне компоненте платног биланса класификоване су на: **Текуће трансакције**, **Капиталне трансакције** и **Финансијске трансакције**.

Nominal monetary aggregate – money supply M1 is presented as a monthly balance and is defined as the sum of cash money in circulation and deposit money. Deposit money covers resources on giro and current accounts and resources of local self-management units with unlimited payments.

Nominal monetary aggregate – money supply M2 is presented as a monthly balance and is defined as the sum of money supply M1 and other time deposits in RSD (short-term and long-term).

Nominal monetary aggregate – money supply M3 is presented as a monthly balance and is defined as the sum of money supply M2 and long-term foreign currency deposits (excluding old foreign currency savings).

Foreign currency reserves include monetary gold, special draft rights, foreign currency and effective foreign money, as well as foreign securities. Here included are also the credits with the IMF.

The Balance of Payments of the Republic of Serbia is a systematic presentation of the value of foreign economic transactions of Serbian residents over a specific period of time. In accordance with the Law on the NBS, the Law on Official Statistics, the Law on Foreign Exchange Operations and other regulations in the area of foreign exchange operations, the NBS is tasked with the compilation of the balance of payments and monitoring of its execution. The balance of payments is compiled using the IMF's methodology (Balance of Payments Manual, Fifth edition, IMF, 1993). Data are published on a monthly basis, in EUR million (in the Statistical Bulletin) and in USD million (on the NBS website). The value of transactions is recalculated from original currencies into the reporting currency by applying the official middle exchange rates of the NBS on the transaction date.

The main data sources for the balance of payments are as follows: Foreign trade statistics Communication issued by the RSO; Reports on international payment transactions (PPI) of banks and the NBS; Reports on the NBS credit-financial transactions; USSPO reports submitted by banks NBS reports on changes in its foreign exchange reserves and foreign exchange reserves of banks and reports on the balance of foreign currency savings of households.

In the analytical presentation of balance of payments main components are classified: Current Account, Capital Transactions and Financial Transactions.

Роба

Извор податка о оствареном **извозу и увозу робе** јесте *царинска декларација*. Сагласно методологији за евидентирање спољнотрговинске размене, РЗС објављује податке о извозу робе према *f.o.b.* и увозу робе према *c.i.f.* паритету (**укључује трошкове превоза и осигурања робе**). НБС, сагласно препорукама ММФ-а о евидентирању робе у платном билансу, врши прилагођавање података, тако да се подаци о извозу и увозу робе (*ставке 1.1. и 1.2*) у табели платног биланса не подударују с подацима о робној размени РЗС-а.

Услуге

Подаци о вредности **извоза услуга** (*ставка 2.1*) и **увоза услуга** (*ставка 2.2*) добијају се из статистике *платног промета са иностранством* који се обавља преко банака и НБС и обухватају: **а) Туризам** (укључује и *услуге у вези са здравством и образовањем*). Подаци о *нерегистрованом приливу и одливу од туризма* процењују се на основу статистичких саопштења РЗС-а о броју и ноћењима страних туриста, анкете о броју и ноћењима резидената у иностранству и података о броју ђака и студената нерезидената; података Министарства за спољне послове о броју дипломатско-конзуларних и других представништава у земљи и броју запослених нерезидената, података МУП-а, као и процене посета нерезидената – наших радника у иностранству; **б) Саобраћај** се дели на облике транспорта (*ваздушни, поморски, железнички, друмски, речни и остали*) и врсте услуга које пружа (*робне, путничке и остале*). Прилагођавање се врши, за разлику од *c.i.f.f.o.b.*, код одлива по основу транспорта (*превоз робе*) који се односи на транспортне услуге које су пружили нерезиденти; **ц) Остале услуге** обухватају *инвестиционе радове, услуге осигурања, услуге у вези са комуникацијом, финансијске услуге, компјутерске и информационе услуге, културне и личне услуге* и др.

Доходак (приходи/*ставка 4.1.* и расходи/*ставка 4.2*)

Рачун дохотка обухвата четири основне групе: *плате за запослене; доходак од иностраних директних улагања; доходак од портфолио улагања и остала улагања (камате на краткорочне и дугорочне кредите)*. Подаци се преузимају из **статистике платног промета са иностранством**. У доходак од иностраних директних улагања укључује се реинвестирана добит, након обраде образаца директног извештавања НБС.

Goods

Data on the value of **export and import of goods** are obtained from **customs declarations**. In compliance with the methodology for recording foreign trade transactions, the RSO publishes data on export of goods according to the *f.o.b.* parity and import of goods according to the *c.i.f.* parity (**costs of insurance and freight included**). As the NBS performs data adjustment, in line with the IMF's recommendations on recording the flow of goods in the balance of payments, data on the export and import of goods (**items 1.1. and 1.2**) in the BP table are not identical to data on commodity exchange provided by the RSO.

Services

Data on the **export** (*item 2.1*) and **import of services** (*item 2.2*) are obtained from **statistics on international payments transactions (ITRS – International Transaction Reporting System)**, performed through banks and the NBS. They include the following: **a) Travel** (including **services relating to healthcare and education**). Data on **unregistered inflow and outflow** in respect of travel are estimated based on statistical communications of the RSO on the number and overnight stays of foreign tourists, survey on the number and overnight stays of residents abroad and data on the number of nonresident pupils and students, data of the Ministry for Foreign Affairs on the number of diplomatic-consular and other representative offices in the country and number of employed nonresidents, data of the Ministry of the Interior, as well as an estimate of visits made by nonresidents- our workers abroad; **b) Transport** is divided by form of transport (**air, sea, railway, road, inland waterway, other**) and type of services provided (**freight, passenger, other**). Adjustment is made for transport outflow (freight transport) for the *c.i.f.f.o.b.* difference, relating to transport services provided by nonresidents; **c) Other services** include **construction services, insurance services, communications services, financial services, computer and information services, cultural and personal services, etc.**

Income (receipts/*items 4.1* and expenditure/*items 4.2*)

The income account includes four main groups: **Compensation of employees; Income from FDI; Income from portfolio investment and other investment (interest on short – and long-term credit)**. The source of data here is **ITRS**. Income from foreign direct investment includes reinvested earnings – obtained by processing reporting forms that the banks submit directly to the NBS.

Текући трансфери на приходној страни приказују укупну вредност девизних дознака примљених из иностранства и полагање ефективних страних валута на девизне рачуне резидената код домаћих банака и дознаке из иностранства положене на девизне рачуне нерезидената. На **расходној страни** текућих трансфера приказан је целокупан одлив девиза резидената у иностранство.

Донације (званични трансфери – помоћ, и поклони добијени из иностранства) исказују се на основу статистике платног промета са иностранством и извештаја МФИН Републике Србије.

Финансијске трансакције

Подразумевају стране директне инвестиције, дугорочне и средњорочне кредите, краткорочне кредите и депозите. Стране директне инвестиције – нето, обухватају улагања страног капитала у домаћа предузећа и банке у новцу, улагања домаћег капитала у страна предузећа и банке, наплате примљене за продати удео капитала у другом предузећу, продају и куповину непокретности у земљи односно иностранству и улагање у виду робе. Средњорочни и дугорочни кредити – нето, укључују податке из статистике кредитних односа са иностранством НБС, која се базира на закљученим кредитним уговорима регистрованим код НБС и доспелим отплатама по тим кредитима. Краткорочни кредити и депозити – нето, укључују податке из статистике платног промета са иностранством и обухватају кредите НБС и банака са роком отплате до годину дана.

Current transfers regarding income present the total value of foreign remittance received and the effective foreign currencies deposits at the foreign currency accounts of the residents with domestic banks and the external remittances to the foreign currency accounts of non-residents. Regarding the expenditure side of current transfers, the total currency (of residents) **outflow is presented.**

Donations (official transfers – international aid and grants) are presented on the basis of the **external payment traffic statistics and the report of the MFRS.**

Financial transactions

Include **foreign direct investments, short-term and long-term credits, short-term credits and deposits.** **Net direct foreign investments** include the money investments of foreign capital in our national enterprises and banks, domestic capital investments in foreign enterprises and banks, the payments received for the sold (capital) shares in other enterprise, the purchase and sale of real estates in the country or abroad and the investments in form of commodities. **Net middle-term and long-term credits** include the data of the statistics of external credit relations of the NBS, which are based on the concluded credit contracts registered with the NBS and the payments due according to these credits. **Net short-term credits and deposits** include the data of the external payment traffic statistics and comprise the credits of the NBS and the other bank credits payable up to one year.

Штампа:

Република Србија,

Републички завод за статистику Србије

Београд, Милана Ракића 5

Printed by:

Republic of Serbia,

Statistical Office of the Republic of Serbia

Belgrade, Milana Rakića 5

Тираж: 30

Circulation: 30

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

311

ТРЕНДОВИ = *Trends* / Република Србија.
Републички завод за статистику ; за издавача
Драган Вукмировић . - 2004 (март) - . -
Београд (Милана Ракића 5) : Републички
завод за статистику , 2004- (Београд :
Републички завод за статистику) . - 29 *cm*

ISSN 1820-1148 = Трендови - Република
Србија. Републички завод за статистику
COBISS. SR-ID 114642700